

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv06i16

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 6 Issue 16
April 1924

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 6, Iss. 16)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

הערעביק

ארבייטער פון אלע
לענדער, פארטיי
נינט אייך, און די
וועלט וועט זיין
איינער!

בערלין החוקתי
ולא ארפה.
(אייז, כ"ה, 0.)
ען פון געקעמט
קייט האלט איך זיך
שטארק, און וועל
איהר נישט שטעלן.

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידים גארמענט ווארקערס יוניאן

Vol. VI. No. 16.

New York, Friday, April 18, 1924

פרייטאג, 18טן אפריל, 1924

PRICE 3 CENTS

דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארה נאשליסט אנצוהאלטען שיקאגא דרעם- סטרייק און שאפען א גרויסען פאנר

נאך אנדערע וויכטיגע באשלוסען פון דעם באארה. — פרעזידענט זיגמאן
באשטימט די קרעדענציעל קאמיטע פאר אונזער קאנווענשאן. — ווייס-
פרעזידענט פערלשטיין באריכטעט פון שיקאגא דרעם-סטרייק.

קאנווענשאן, און דינסטאג, ביי דער ער-
שטער זיצונג פונעם באארה האט די קא-
מיטע אפגענומען א באריכט, ווי ס'האלט
מיט דער צוגרייטונג ארבייט. די קא-
נווענשאן קאמיטע באשטעהט פון די פאל-
גנדע ווייס-פרעזידענטען: ס. ניינפא,
דזש. ברעסלאווי, רייזוויי, רובינסקי,
פרעד מאנאסאן און פאניא מ. קאחן.
דעם באריכט האט אפגענומען ווייס-
פרעזידענט רייזוויי, רובינסקי, דער סעק-
רעטאר פון דער קאמיטע. ער האט ער-
קלערט, אז די קאמיטע האט ביים אויס-
ארבייטען איהרע פלענער געהאט אין
זינען, אז די קאנווענשאן היראפהר,
מעהר ווי די פריהערדיגע קאנווענשאנס,
וועט טראגען א רעמאניסטרעזיאנס-
באראקטער, עס איז דער 25 יאהריגער
יובילעאום פון אונזער אינטערנעשאנאל;
עס וועט אונטערנעצונען ווערען דער
סך הכל פון א פערטעל יאהרהונדערט
ארבייט פון דער אינטערנעשאנאל; מען
ערווארטעט דערפאר א סך געסען צו דעם
קאנווענשאן א חוץ די רעגולערע דעלעגא-
טען, און די קאמיטע האט דערפאר
באשטעלט א גרויסען קאנווענשאן האל
און עטליכע גרויסע האטעלען פאר די
(שלוס אויף זייט 4)

דער 8טער פערטעל-יאהרהונדערט מיטונג
פון אונזער גענעראל עקזעקוטיוו באארה
האט אפגעהאלטען פון דינסטאג אין
דער פריה ביז שבת פארנאכט. דאס איז
דער לעצטער מיטונג פון דעם באארה
בעפאר אונזער נעקסטער קאנווענשאן.
א קאנווענשאן פון אונזער אינטער-
נעשאנאל איז אלע מאל איינע פון די
וויכטיגסטע פאסירונגען אין לעבען פון
דער ארגאניזאציע און באזונדערס איז
עס דער פאל מיט אונזער היראפהרדיגער
קאנווענשאן, וועלכע וועט אפשיילען 25
יאהר לעבען פון אונזער אינטערנעשאנאל
יוניאן. די קאמיטעדיגע קאנווענשאן
וועט דעריבער זיין א יובילעאום קא-
נווענשאן פון אונזער ארגאניזאציע. דאס
גייט איהר צו א באזונדער יום-טוב'דיגע
באראקטער. צו דער היי יאהריגער קא-
נווענשאן גייט מען זיך דעריבער מעהר
ווי אלע מאל.
אויף דעם 7טן פערטעל-יאהרהונדערט
מיטונג פון דער גענעראל עקזעקוטיוו
באארה, וואס איז אפגעהאלטען געווארען
מיט דריי מאנאטען צוריק אין שיקאגא,
האט פרעזידענט זיגמאן באשטימט א
קאנווענשאן-קאמיטע וואס זאל אנגעהן
מיט דער צוגרייטונג ארבייט פון דער

ווייטערע קאנפערענצען מיט די קלאס מאנופעקטשורערס

פרעזידענט זיגמאן און ווייס-פרעזידענט פיינבערג לייען פאר דער יוניאנס
פארלאנג פאר דער אמעריקען אסאסיאציע. — דער צווייטער
קאנפערענץ מיט די דזשאבערס. — ווייטערע קאנפערענצען צווישען
סאב-קאמיטעס פון ביידע צדדים.

גויסין ארויסצושטעלען צו די סאב-קא-
נופעקטשורערס און די קאנטראסטארס.
דאס ווערט אנגענומען אין די רעדעס
וואס זיינען געהאלטען געווארען אויף
(שלוס אויף זייט 2)

אינהאלט-פארצייכנים

„גערעכטיגקייט“ נומער 16.

- זייט 1. פייערמען — בת קול. יוניאן נייעס.
- זייט 2. ווייטערע קאנפערענצען מיט די קלאס
מאנופעקטשורערס — סטעיף רעפארטער.
- זייט 3. דערעספונדער סטרייק אין שיקאגא
פונעם נאנט.
- זייט 4. ביי קלאס שניידער און סעפערעל סאכער
יוניאן, לאסאל 3 — ד. רובין. פארשידענע.
- זייט 5. צוויי מיטונגען פון עקזעקוטיוו באארה
לאסאל 22 — י. שעהנאלי. מיטונג פון
דזשאבס באארה פון די קלאס און דרעם
סאכער יוניאן — לואיס ע. לאנגער. איז
דער ריינשטעסאכער יוניאן, לאסאל 20 —
א. וויינגארט.
- זייט 6. פרייז און דראנאזשיאנס פראגען.
- זייט 7. דער לעצטער אונטעם (ערצהלונג) —
תולש. איז דער קלאס מינישערס יוניאן.
לאסאל 9 — ל. היימאן.
- זייט 8. פון דעקאטארס נאטידיכע.
- זייט 9. דער סאכער און לעצטער פערסע-
יאהריכער מיטונג פון דעם 3. פון דער
לאסאל 3. י. ש. יאנאווסקי.
- זייט 10. קורץ און שארף — י. ב. ב.
- זייט 11. כמעט ליטעראטור — על עס. לויב
- זייט 12. צו דיר לאהא (גרויסע) — 1. וויינפער
- זייט 13. בריף פון וואס — דור. מיטער
- זייט 14. אפער וואס געווען א פלאן? — דער
לעבעדיגע.
- זייט 15. קורצע שפוטען. די אידישע שולען
אין פוילען — ב. מיכאלעוויטש.
- זייט 16. קלוגע און ארווערטיגענסטע
זייט 17. זאכען נוס צו וויסען. ארווערטיגסטע
זייט 18. אינטערנעשאנאל קאלעדזש — 5.
סקולמאן. נייעס וועגן לאסאל 41.

די פיהרער פון אונזער יוניאן זיינען
איצטער שטארק פארנומען מיט די קא-
נפערענצען וואס געהען אן צווישען דער
יוניאן און די ארגאניזאציע פון די סאב-
מיטונג פון ניו יארק. עס האנדעלט זיך וועגען
באנייען די אנטימענטס אין דער קלאס
אינדוסטרי, וואס געהען אויס דעם קור-
מענדען מאנאט דזשון, און וועגען איי-
פיהרען און דער אינדוסטרי וועגן פארבע-
סערונגען וואס זיינען אויסגעארבייט
געווארען פון דעם דזשענעראל עקזעק-
טיוו באארה פון אונזער אינטערנעשאנאל
נאל, און איז אנגענומען געווארען פון
אונזערע דזשאבס באארהס און כמעט
פון אלע אונזערע לאקאלס.
מיטוואך צווענט, דעם 9טן אפריל,
איז פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען
דער יוניאן און די „אמעריקאן אסאסי-
אציע“, די ארגאניזאציע פון די סאב-
מאנופעקטשורערס און קאנטראסטארס
פון קלאס טרייד. דער קאנפערענץ איז
פארגעקומען אין האטעל „וואלדאף-
אסטאריא“. די פארלאנגען וואס די יו-
ניאן האט פארגעלעגט פאר דער „אמע-
ריקאן אסאסיאציע“, זיינען אין עצם די זעל-
ביגע, ווי די פארלאנגען וואס זיינען שוין
פריהער פארגעלייגט געווארען צו דער
„מורישענט ליידים גארמענט אסאסיא-
ציע“, די דזשאבערס, און צו דער „פרא-
טעקטיוו אסאסיאציע“. די מעהרסטע פונקטען
זיינען פון דעם „מעמאראנדום“, וואס
די יוניאן האט פארגעלייגט פאר די א-
דערע צוויי אסאסיאציעס, און וואס
איז מיט צוויי וואכען צוריק געווען גע-
דרוקט אין דער „גערעכטיגקייט“. עס
זיינען אבער צוגעגעבען געווארען איינ-
גע פונקטען, וואס זיינען באזונדערס

פייער-טעג

אין דער מאנאטאגיקייט פון אונזער טאג-טעגליכען גרויען לעבען ווירקט דער
אפיציעלער פייער-טאג, ווי א זונען-שטראל, וואס שניידט זיך אריין אין די גע-
דיכטע פינסטערניש, ווי אן ערפרישענדער קיהלער ווינטעל אין דער שטיקענדער לופט
פון אן אינטערענליך הייסען זומער-טאג.
דאס זיינען די פייער-טעג, ווען דער פארהאנדענער, אייביג-פארשייטער
מענש, ווארפט אראפ פון זיך זיין פאק מיט צרות און זארג, און פארוואלט כאטש אויף
א וויילע דעם טעם פון אביסעל גליק, אביסעלע פארנעניגען, אביסעלע לעבען.
דאס זיינען די פייער-טעג, ווען דער מענש, וואס איז דורך זיין לעבענס-גויס
פארוואנדעלט געווארען אין א לאסט-טיר, ווערט צוריק א מענש, א מענש מיט א
נשמה, מיט געפיהלען, געדאנקען, און וועמען עס איז שווער צו דערקענען אין דעם, וואס
האט ערשט נעכטען געווארען זיך ביי דער מאשין, אזוי ווי ער וואלט געווען גע-
יאנט פון א גאנצער מחנה סיוואללים.
און די טעג, געוויינדעט צום אפרוה, צום נאכדענקען, זיינען ווירקליך היי-
געיגע טעג. הייליגע ניט דערמיט, וואס דער מענש באהעפט זיך מיט זיין גאט,
נעהענדיג אין שול אדער אין קירכע, נאך דערמיט, וואס ער דערשפירט ענדליך זיין
נשמה, זיין אייגענעם גייסט: וואס ער דערפיהלט, ווי שעהן און זיס עס איז ווירקליך
זיך לעבען, ווען מען קען נאך ריכטיג לעבען, לעבען מיט אלע חושים.
אין די טעג, מעהר ווי אין אלע אנדערע, הייבט אן דער מענש צו רעכעלירען
געגען זיינע גוגשים ונטורים, וואס מאכען פאר איהם דאס לעבען אזוי אונערטרעג-
ליך. אין די טעג ערוואכט ער צום באוואוסטזיין, אז אזוי לעבען, ווי ער האט ביז
איצט געלעבט, איז העכסט אומוויידיג. ער הייבט זיך אן צו שעמען מיט די שווע-
רע קייטען, אין וועלכע זיין גוף און זיין גייסט זיינען געשמידט.
אזוי איז עס מיט יעדען יום טוב, ווען דער מענש ווערט באפרייט פון די גע-
וועהנליכע שווערע פליכטען. און נאך מעהר איז עס דער פאל מיט דעם יום טוב
פסח, וועלכער ווערט געפייערט פון די אידען די גאנצע קומטערע וואך.

וואס פאר א מערקווירדיגע העלדענעשיכטע פון א גרויסען באפרייאונגס-
מאמה עס איז פארבונדען מיט דעם יום טוב פסח! די נעשיכטע פון יציאת מצרים,
צי זי איז אין נאנצען אמת, צי נאך טייל-ווייז, און אפילו, ווען זי איז אין נאנצען
אויסגעטראכט, בלייבט זי דאך איינע פון די שעהנסטע, ריהרענדסטע העלדענע-
שיכטען.

ווי לעבעדיג, ווי די סאמע פארקערפערונג פון אייביגען פראטעסט און קאמף
געגען שטאלאפער, שטעהט פאר אייך דער העלד, דער פרייהייטס-קעמפער, משה בן
עמרם! ניט קענענדיג צוועהן, ווי זיינע ברידער, זיינע מיטמענשען, ווערען געפייניגט
פון דעם מצרי, דער'הרנ'עט ער איהם אויפ'ן שטעל און ווערט אויף אזא אופן גע-
צוואונגען צו פארלאזען זיין פאטערלאנד, פארוואנעלט ווערען אין דער פרעמד.
ניט לאנג אבער בלייבט דער פרייהייטס-קעמפער אפגעריסען פון זיינע איי-
גענע. עס קומט באלד די צייט, ווען דער האט צום שטאלאפערניכער און די ליבע
זיס געדריקטען טרייבט איהם צוריק צו די, וועלכע זיינען פארוואקען אין די ערנסטע
שטאלאפער. מיט דעם פעסטען באשלוס זיי אויפצוטרעטען צום באוואוסטזיין
פון זייער געווענענהייט און זיי אויפצומינעטערען צום קאמף פאר זייער באפרייאונג,
קערט ער זיך צוריק אום כרי צו שטעלען זיך אן דער שפיץ פון די רעבעלען.
ער ווייס, אז דאס וועט איהם ניט אנטומען ליכט. ער ווייס, אז ער וועט מווען
זיך באנוצען מיט אלעליי טרייס און קונצען, אז זיי אליין זאלען אנהויבען גלויבען
זייערשט אין איהם און דאן אין זייער אייגענע מאכט. ער קען אויך אויסגעצייכענט
רעם פרעה, געגען וועמען ער איז ענטשלאסען אויפצוהייבען א קאמף. ער ווייס, ווי
שוואך עס זיינען זיינע כוחות. אבער דאס שרעקט ניט אפ דעם גרויסען פרייהייטס-
קעמפער. וואס שווערער דער קאמף, אלץ זיסער דער זיג, און ער פאנגט אן זיין
פרייען באפרייאונגס-קאמף, וואס זעהט אויס פון אפגאנג אזוי זינליך, אזוי האפ-
גאנגליך.

א ווירקליך וואונדערליכע העלדענעשיכטע איז די נעשיכטע פון יציאת מצרים.
און ווי מעכטיג זי מוז נאך איצט ווירקען אויף דעם מענשען, וואס ארבייט אונטער'ן
בייטש פון זיין הער! ווארים, דאס, וואס איז פארגעקומען אין מצרים, ווערט דאך
אידערהאלט פאר אונזערע אויגען אויך אין אונזער צייט! נאך איצט בוים דער
שטאלאף די שעהנסטע פאלאצען פאר זיינע הערער, און אליין לעבט ער אין עלענדע
חורבות. אויך איצט שאפט דער שטאלאף דאס שעהנסטע און בעסטע, און אליין מוז
ער זיך באנוגען מיט די ברעקלאך, וואס פאלען אראפ פון דעם טיש פון זיין הער.
און אויך איצט זיינען די שטארקע און מעכטיגע טויב צו די וועהדעשרייען פון זיי-
ערע שטאלאפער. און שרייען זיי צו הויך, ווערט געברויכט געגען זיי אלץ דער אלטער,
אלטער מיטעל. זייער לעבען ווערט זיי געמאכט נאך שווערער, ווייל, ווען זיי שרייען,
איז עס מחמת עס געהט זיך צו גוט...

און דער יום טוב פסח מיט זיין גרויסער העלדענעשיכטע רופט-צו צו אלע
פארפאלגטע: נאך ניט פארצווייטעלט, די שמונדע פון אייער באפרייאונג וועט
איד פאר אייך שלאגען, ווי זי האט געשלאגען פאר די פארשלאפעטע אידען אין
מצרים. ניט אייביג וועלען די פרעה'ס טריאומפירען. מענען זיי זיין נאך מעהר
חוצפה'דיג, ווי זיי זיינען, מענען זיי זיך האלטען פאר אונבאוויגבאר, אבער פריהער
אדער שפעטער מווען די טיראנען געשטריכט ווערען, ווייל עס איז דא א גרענעץ צו
דעם מענשליכען כח צו ליידען; ווייל פריהער אדער שפעטער מוז ערוואכען אין דעם
שטאלאף דער מענש, און ער מוז און ער וועט אזוי לאנג קעמפען, ביז ער וועט ווערען
באפרייט.

אין דער ריפער מאכער יוניא לאקאל 17

דער פטריוט געט דער פירמע פער
מועד ראפאליא וועט פארטענעטעט
עב ווייזט אויס וועט דיווער סטרייט
זיין אן ערנסטער דערפאר אבער וועט
דער אויסגאנג זיין א מעהר צופרידענע
שטעלענדר פאר די ארבייטער.

אין דיווער טאג ווי עס זעהט אויס
ארבייטער פארשידענע קאמפליקאציעס
ערשטענס איז דער באס אליון נישט קיין
זעהר באהאווענטער אין די לעצטע אנט
וויסלונגען און דעם באגריף וואס דער
ארבייטער האט היינטיגע צייטען ווענע
זיינע רעכטע. מען דערציילט, אז מיט
יאהרען צוריק, ווען דיווער מר. דארפמאן
איז געווען א מאנפעסטשורער, אונטער
דער פירמע „קעס, די און דארפמאן“
האט ער זיך נישט צו העפליך באנומען
צו זיינע ארבייטער. ער פלעגט זיך באד
האנדלען אויף אן אוממעגליכען אופן.
דיווער באגריף פון דעספאטישער מאכט
איז נאך אלץ פארבליבען מיט דיווער
באס ביי היינטיגע טאג.

נאך א וואך. די פירמע האט זעהר
א שלעכטען בעל עצה, אין דער פערזאן
פון דעם סופעראינטענדענט פון שאפ.
דיווער אויפפאסער קומט אויך פון א
שלעכטען חדר. האלט ער איהם אין
אין ראטען צו געהן אויפ'ן שלעכטען
וועג. מען דערציילט, צום ביישפיל, אז
דארפמאן האט שוין געוואלט סעטלען
מיט דער יוניא. נאך אלעמען קומט
דאך דער פארקוסט פון סטרייט פון
דארפמאן'ס קעשענע און נישט פון סר
פעראינטענדענט. האט זיך אבער דער
סופעראינטענדענט אנגעזעט אויף איהם
און נישט געלאזט סעטלען. ער האט
איהם פארזיכערט א „זעג“ אין דער
נאכגעטער צוקונפט.

נאטירליך, וועט מר. דארפמאן דאר
פען צו לאנג ווארטען פאר דעם צוגע
זאגטען זעג, אבער וואס זאל זיך זיין
ראטענער זאגן וואס דערפאר, איהם קאכט
עס דען טייערער?

יעצט איז נאך א וואך. עס וויינען
נאך פארבליבען איינצעלנע אירושע בעלי
בתים, אין וועמען דער „קלאסענבא
וואוסטוינגקייט“ איז הייליגער פאר יעד
ער מעגליכער אנשטענדיקייט. ווי
זיינען פון די ערשטע צו זוכען „פייטס“
מיט דער יוניא. ווי האבען אזא סארט
מאניע. ווי ווילען בעסער געבען טוה
זענט דאלאר צו אויסווארטען מיט היי
בעלאר, וועלכע זאלען באוואכען זייערע
שענער, און אינטימירירען זייערע אר
בייטער, איידער צו האנדלען מיט ווע
רע ערליכע ארבייטער אויף אן אנ
שטענדיגען וועג. אונז דאכט, אז א
דריטע קאמפליקאציע איז אויך דא אין
דיווער פאל. מען זאגט אונז אז די
פירמע האט אייניגע סטרייט ברעכער,
וועלכע מאכען נאך קיין ארבייט נישט,
אבער לאזען זיך דערפאר זעהר גוט באד
צאהלען. דאך צאפעלט זיך די פירמע
מיט דיווער אויסווארטען, איידער צו סעט
לען מיט דער יוניא. דערפאר ריכטען
מיר זיך אויף א זעהר ערנסטען קאמף
און מאכען פאר דעם די נויטיגע פאר
בארייטונגען.

נאך פונדעסמוענען, קאנען מיר דאך
נישט פארשטיין פארוואס די פירמע זאל
דא האבען פארפיהרט אועלכע נעשעפ
טען? מיר זעהען נישט איין דעם רע
בענונג דערפון. די פירמע איז ערשט

אויך אין די מאנפעסטשורע ביזנעס.
די פירמע, וויט אונזער מיינונג, רעכנט
נאך נישט צו אנטוויפלען פון איהרע ביז
נעס. פרענט זיך די פראגע: וואס איז
די געשעפטסמיינדיגקייט פון א געשעפטס
מאן, צו עטאבלירען פאר זיך גלייך
מיט'ן ערשטען שאפ, אזא רעדאקציע צייט
זעהן די ארבייטער און מאנפעסטשורער
פון טרייד?

מיר ווילען גלויבען, אז די פירמע
וועט איינזעהען אז זי האט געמאכט אן
איבעראוועלטען שריט, און וועט אין זי
מען זעהן צו מאכען שלום, אין פארט
זעהן איהרע געזעפטען איהם אן אן
שטענדיגען וועג, ווי עס פאסט זיך פאר
א מאדערנעם ביזנעס מאן. ווען נישט
ווער, ווערען מיר מווען סטרייקען.

מיר האבען נאך א סטרייט אין אונז
זער טרייד. דיווער מאל גענען דער פיר
מע וואלטער קירשנער. דיווער באס וויל
ווערען א דורכאבער. אויף דער עלטער
דא דורכאבער, אינטערעסאנט איז אבער
דער פאקט, אז דער אפעט פון דער
פירמע ארויסצואווארטען די ארבייטער
איז געקומען בלויז פון דעם וואס די
ארבייטער האבען מעהר נישט געווארט
זינדנען גענען דער יוניא. ווי האבען
געוואלט געוועלכע פער פאר „אזיער
טייט“? ווי האבען געווארט, אז דער
„באנדעל“ זאל באלאנגען צו זיי, איהם
דער ער ווערט ארויסגעשיקט, און אנדער
דע קליינגיגקייטען, וואס זיינען אבער
געווען פון דער גרעסטער וויכטיגקייט
פאר דעם לעבען אין גלייך פון זייערע
פרייען און קינדער. נא האט זי מר.
קירשנער דערפאר אויסגעשלאסען פון
שאפ, און די יוניאן האט געענטפערט
מיט א סטרייט.

מיר גלויבען, אז די צייט פון הפקר
דורכאבער ביזנעס איז אוועק. אמונה
ניגסטענס וויינען די געדאנקען פון די
ארבייטער אפגעמאכט אויף דעם, צו גע
בען דעם ביטערסטען זיידערשטאנד גע
נען דיווער ווילדער אומפאראנטווארטליכ
קייט, וואס איז ביי יעצט באקאנט גע
ווען אונטער דעם נאמען „דורכאבער“.
אויב אויף די ארבייטער פון וואלטער
קירשנער איז אויסגעפאלען דער גורל צו
זיין פון דעם אומאנגארל אין דעם פאך
שטענדיגען קאמף איז דאס זייער
גלייך. ווייל אויף דיווער פונקט — אויף
דעם פונקט פון דעם „דורכאבער“ וועט
זיך קאנצענטרירען דער קאמף פון דער
60 טויזענט קעניגער מאסע פון די
קלאוק מאכער אין דער שטאדט ניו יארק.
זאלען מיר דא, ביי דיווער געלענענ
הייט, וויינען גלייך די סטרייקער פון
וואלטער קירשנער, און לאמיר אויך צו
דערוועלבער צייט איינהאנדלען אונזער
אנטשלאסענהייט אויסצוארטען אט דיווער
מין פיאנוסע פון אונזער לעבען! גרייט
זיך אלע ריפער מאכער. דער מאמענט
פון דעם היסטארישען קאמף דערנעב
מערס זיך.

אונזער לאקאל האט באשלאסען צו
פיערען דעם ערשטען מאי, פונקט ווי
מיר טוען עס אלע יאהר. די ריפער
מאכער וועלען דיווער נאך האלטען אלס
זייער יום טוב. היינער וועט דיווער טאג
נישט טארען ארבייטען.

וויידער נעלען מיר האבען א גרויס

אויך אין די מאנפעסטשורע ביזנעס.
די פירמע, וויט אונזער מיינונג, רעכנט
נאך נישט צו אנטוויפלען פון איהרע ביז
נעס. פרענט זיך די פראגע: וואס איז
די געשעפטסמיינדיגקייט פון א געשעפטס
מאן, צו עטאבלירען פאר זיך גלייך
מיט'ן ערשטען שאפ, אזא רעדאקציע צייט
זעהן די ארבייטער און מאנפעסטשורער
פון טרייד?

מיר ווילען גלויבען, אז די פירמע
וועט איינזעהען אז זי האט געמאכט אן
איבעראוועלטען שריט, און וועט אין זי
מען זעהן צו מאכען שלום, אין פארט
זעהן איהרע געזעפטען איהם אן אן
שטענדיגען וועג, ווי עס פאסט זיך פאר
א מאדערנעם ביזנעס מאן. ווען נישט
ווער, ווערען מיר מווען סטרייקען.

מיר האבען נאך א סטרייט אין אונז
זער טרייד. דיווער מאל גענען דער פיר
מע וואלטער קירשנער. דיווער באס וויל
ווערען א דורכאבער. אויף דער עלטער
דא דורכאבער, אינטערעסאנט איז אבער
דער פאקט, אז דער אפעט פון דער
פירמע ארויסצואווארטען די ארבייטער
איז געקומען בלויז פון דעם וואס די
ארבייטער האבען מעהר נישט געווארט
זינדנען גענען דער יוניא. ווי האבען
געוואלט געוועלכע פער פאר „אזיער
טייט“? ווי האבען געווארט, אז דער
„באנדעל“ זאל באלאנגען צו זיי, איהם
דער ער ווערט ארויסגעשיקט, און אנדער
דע קליינגיגקייטען, וואס זיינען אבער
געווען פון דער גרעסטער וויכטיגקייט
פאר דעם לעבען אין גלייך פון זייערע
פרייען און קינדער. נא האט זי מר.
קירשנער דערפאר אויסגעשלאסען פון
שאפ, און די יוניאן האט געענטפערט
מיט א סטרייט.

מיר גלויבען, אז די צייט פון הפקר
דורכאבער ביזנעס איז אוועק. אמונה
ניגסטענס וויינען די געדאנקען פון די
ארבייטער אפגעמאכט אויף דעם, צו גע
בען דעם ביטערסטען זיידערשטאנד גע
נען דיווער ווילדער אומפאראנטווארטליכ
קייט, וואס איז ביי יעצט באקאנט גע
ווען אונטער דעם נאמען „דורכאבער“.
אויב אויף די ארבייטער פון וואלטער
קירשנער איז אויסגעפאלען דער גורל צו
זיין פון דעם אומאנגארל אין דעם פאך
שטענדיגען קאמף איז דאס זייער
גלייך. ווייל אויף דיווער פונקט — אויף
דעם פונקט פון דעם „דורכאבער“ וועט
זיך קאנצענטרירען דער קאמף פון דער
60 טויזענט קעניגער מאסע פון די
קלאוק מאכער אין דער שטאדט ניו יארק.
זאלען מיר דא, ביי דיווער געלענענ
הייט, וויינען גלייך די סטרייקער פון
וואלטער קירשנער, און לאמיר אויך צו
דערוועלבער צייט איינהאנדלען אונזער
אנטשלאסענהייט אויסצוארטען אט דיווער
מין פיאנוסע פון אונזער לעבען! גרייט
זיך אלע ריפער מאכער. דער מאמענט
פון דעם היסטארישען קאמף דערנעב
מערס זיך.

אונזער לאקאל האט באשלאסען צו
פיערען דעם ערשטען מאי, פונקט ווי
מיר טוען עס אלע יאהר. די ריפער
מאכער וועלען דיווער נאך האלטען אלס
זייער יום טוב. היינער וועט דיווער טאג
נישט טארען ארבייטען.

וויידער נעלען מיר האבען א גרויס

אויך אין די מאנפעסטשורע ביזנעס.
די פירמע, וויט אונזער מיינונג, רעכנט
נאך נישט צו אנטוויפלען פון איהרע ביז
נעס. פרענט זיך די פראגע: וואס איז
די געשעפטסמיינדיגקייט פון א געשעפטס
מאן, צו עטאבלירען פאר זיך גלייך
מיט'ן ערשטען שאפ, אזא רעדאקציע צייט
זעהן די ארבייטער און מאנפעסטשורער
פון טרייד?

מיר ווילען גלויבען, אז די פירמע
וועט איינזעהען אז זי האט געמאכט אן
איבעראוועלטען שריט, און וועט אין זי
מען זעהן צו מאכען שלום, אין פארט
זעהן איהרע געזעפטען איהם אן אן
שטענדיגען וועג, ווי עס פאסט זיך פאר
א מאדערנעם ביזנעס מאן. ווען נישט
ווער, ווערען מיר מווען סטרייקען.

מיר האבען נאך א סטרייט אין אונז
זער טרייד. דיווער מאל גענען דער פיר
מע וואלטער קירשנער. דיווער באס וויל
ווערען א דורכאבער. אויף דער עלטער
דא דורכאבער, אינטערעסאנט איז אבער
דער פאקט, אז דער אפעט פון דער
פירמע ארויסצואווארטען די ארבייטער
איז געקומען בלויז פון דעם וואס די
ארבייטער האבען מעהר נישט געווארט
זינדנען גענען דער יוניא. ווי האבען
געוואלט געוועלכע פער פאר „אזיער
טייט“? ווי האבען געווארט, אז דער
„באנדעל“ זאל באלאנגען צו זיי, איהם
דער ער ווערט ארויסגעשיקט, און אנדער
דע קליינגיגקייטען, וואס זיינען אבער
געווען פון דער גרעסטער וויכטיגקייט
פאר דעם לעבען אין גלייך פון זייערע
פרייען און קינדער. נא האט זי מר.
קירשנער דערפאר אויסגעשלאסען פון
שאפ, און די יוניאן האט געענטפערט
מיט א סטרייט.

מיר גלויבען, אז די צייט פון הפקר
דורכאבער ביזנעס איז אוועק. אמונה
ניגסטענס וויינען די געדאנקען פון די
ארבייטער אפגעמאכט אויף דעם, צו גע
בען דעם ביטערסטען זיידערשטאנד גע
נען דיווער ווילדער אומפאראנטווארטליכ
קייט, וואס איז ביי יעצט באקאנט גע
ווען אונטער דעם נאמען „דורכאבער“.
אויב אויף די ארבייטער פון וואלטער
קירשנער איז אויסגעפאלען דער גורל צו
זיין פון דעם אומאנגארל אין דעם פאך
שטענדיגען קאמף איז דאס זייער
גלייך. ווייל אויף דיווער פונקט — אויף
דעם פונקט פון דעם „דורכאבער“ וועט
זיך קאנצענטרירען דער קאמף פון דער
60 טויזענט קעניגער מאסע פון די
קלאוק מאכער אין דער שטאדט ניו יארק.
זאלען מיר דא, ביי דיווער געלענענ
הייט, וויינען גלייך די סטרייקער פון
וואלטער קירשנער, און לאמיר אויך צו
דערוועלבער צייט איינהאנדלען אונזער
אנטשלאסענהייט אויסצוארטען אט דיווער
מין פיאנוסע פון אונזער לעבען! גרייט
זיך אלע ריפער מאכער. דער מאמענט
פון דעם היסטארישען קאמף דערנעב
מערס זיך.

אונזער לאקאל האט באשלאסען צו
פיערען דעם ערשטען מאי, פונקט ווי
מיר טוען עס אלע יאהר. די ריפער
מאכער וועלען דיווער נאך האלטען אלס
זייער יום טוב. היינער וועט דיווער טאג
נישט טארען ארבייטען.

וויידער נעלען מיר האבען א גרויס

א ווארונג צו פארם קיפערס!

פירע פארם קיפערס ווערען באד
שיידערט אויף גרויסע סומען געלטען
פון אונטערליכע דיער עכטייט אנגעטען
און פארם אייגענטימערס. פארם ווע
דען פארקויפט פאר פיה מעהר געלט
ווי זיי האבען די ווערט. ווענען דעם
לאנד, איהר פראדוקטיווע אייגענשאפט
טען, די תכונות פאר וועלכע זי איז אס
בעסטען צוגעפאסט, ווענען די מעגליכ
קייטען צו פארקויפען די פראדוקטען, א
א. ו. ו. גיבען אן די דאזיגע פארקויפער
זאכען וואס זיינען נישט געשטויגען און
נישט געפרייגען. פאר אזא „כעטרויער“
ארבייט, רייסען די אנגעטען גוואלדיגע
קאמישנאנס. פאר קריגען אדער באנייען
מאדערינעס געמען ווי שווערע „באד
נוסעס“, די טערמינען פאר מאדערינע
זשעס ווערען אפט אזוי געמאכט, דאס
דער קויפער זאל זיי קיינמאל נישט קאנען
נאכקומען. דארום אז דער פארם זאל
ענדליך צוריק איבערגעהן צום פארקוי
פער און נאכהער זאל ער קאנען די
„כציאה“ פארקויפען צו אן אנדער קרבן.
א דאנק די מעטיגקייט פון אועלכע
שווינדלערס, פארלירען פילע ארימע אר
בייטער זייערע שווערפארהאנדענע
פאר דאלאר און מווען זיך צוריקצעהרען
אין שטאדט אריין אהן געלט, אהן האפ
נונג, ענטוויסט און פארביטערט, מווען זיי
וויידער אבאל ארויפזעהן אויף זיך די
לאסט וועלכע זיי האבען אזוי שטארק
געשטרעבט אראפצואווארטען. אפט קומען
די אנגעטען פון דעם זעלבען לאנד ווי
זייערע קרבנות, כאטשעס מאל זיינען זיי
זאגאר אייגענע לאנדסלייט, — אירען
וועלכע האבען וואהרשיינליך אליין פיל
געליטען ווען זיי וויינען אריבערגעקומען
קיין אמעריקא.

די דזשואיש אנטיקאמיוניסטישע סא
סייעטי האט זיך ערשט דערוואוסט פון
א פאל, וואס איז ווערט ארויסצוברענג
נען אין דער עפענטליכקייט, איבערהויפט
צוליב די יעניגע וואס האבען אין זין צו
קויפען א פארם. דאס צייגט, צו וואס
פאר א נידריגער שטופע דיווע נארגעלי

איייער

לאזט אייער געלד אייך
דינען אין אייערע איינ
טערעסען דורך אייער
באנק.

יעדע באקוועמליכקייט
פון א מאדערנער באנק
מיט דעם גייסט פון אן
ארבייטער אינסטיטוט
ציע.

באנק

שטונדען:
מאנטאג — 9 ביז 8
דינסטאג — 9 ביז 7
מיטוואך — 9 ביז 4
שבת — 9 ביז 4

געלד ווערט אריבער
געשיקט אין אלע טיי
לען פון יוראפ צו די ביי
ליגסטע פרייען און אין
אמעריקאנער דאלארס.

אינטערנעשאנאל יוניא באנק

21טע סטריט און 5טע עוועניו
ניו יארק

פראצענט

אויף אלע ספעשעל איינ
טערעסע אקאונטס

אלע דעפאזיטס וואס וועלען
געמאכט ווערען ביי דעם

12טען אפריל

וועלען ציהען אינטערעסט פון

12טען אפריל

International Union Bank

5th Avenue at 21st Street

דרעסמאכער סטרייק אין שיקאגא אין פולע גאנג

אמאריאטישע דזשאנט באארד פון שיקאגא גיט 10 טויזענד דאלאר פארן סטרייק. -- אנדערע וויכטיגע פאסירונגען אין דעם סטרייק אין פאר- לויף פון דער וואך.

פובליקום אין די דרעסמאכער ווינען ענטשקאסען צו סטרייקען אין העכסטען בילד ווי וועלכען איבערצייגען די דרעסמאכערס, אז דער סטרייק העכט און וועט אנהאלטען ביז ווי וועט לען איינזעהן אז מען מוז מיט דער דרעסמאכער ווינאן בעלען איין א מענטשליכען אופן.

ווי עס איז, ארום, צו זעהן, ווערט דאָרט גיט דורכגעלאזען קיין זאך, וואָס קען העלפען געווינען דעם סטרייק, און עס איז צו האָפּען, דאָס דער בראַווער קאמפּ וועט געוואונען ווערען צום טראַן פון אלע "טונאים" פון דער אָרגאַניזירטער אַרבייטער-באַוועגונג אין שיקאַגאַ.

די קארט פארפאלגונגען געגען די סטרייקער געהען אָן.

וואָס אנבאלאנגט די קארט-פאַרפאלגונגען געגען די סטרייקער, געהען זיי ווייטער אָן ווי געווען, די פּאַליציי מאַכט אַינן נייע אַרעסטען, די סטרייק קער ווערען געשטעלט אין די פּאַרטיס און די דזשאַנטעס לעגען אַרויף גרויסע שטראָפּען אויף די סטרייקער, ביי אַייס צולערגען די קאסע פון דער ווינאן און ברעכען דעם סטרייק, די פּאַליציי מיט די דזשאַנטעס פון שיקאַגאַ דינען נאָך געטריי וויער קאָפיאָליסטישען קלאַס און זיי טוען עס נאָך אַפּען.

דער שיקאַגאַר "פּאַרווערטס" דרוקט כמעט יעדען טאָג אַ לויסט מיט נעמען פון די פארפאלגטע סטרייקער, און די שטראָפּען וואָס זיי באַקומען. אַט וויי (שום אויף זייט 14).

גינע מיינונג פון דער 15טער קאָמיטע, אז מען טאָר גיט לאָזען אַז דער נאָכער יאָר פון פּינאַסירען אַזא וויכטיגען און ביטערען קאמפּ זאָל פאַלען אויף דער איינ-טערנעשטאַנאַ אַליין אין דער צייט ווען די דרעסמאכער קעמפּען אַזוי בראַוו און העלדיש פאַר דער גאַנצער אַרבייטער באַוועגונג און עס איז באַשלאָסען גע- וואָרען צו שאַפּען אַ גרויסע סומע געלט פון אלע יוניאָנס פון שיקאַגאַ און העל-פען אָנהאַלטען דעם סטרייק אַזוי לאַנג ווי די אינטערנעשטאַנאַ וועט געפֿינען פאַר גוטיג.

סטרייקער גרייטען זיך צו אַ גרויסער מאַסען-דעמאָנסטראַציע.

די סטרייק-קאָמיטע פלאַנט דורכצו-פיהרען אַ גרויסע דעמאָנסטראַציע אין דעם דאָן טאָן דיסטריקט פון שיקאַגאַ, וואו עס געפֿינען זיך די דרעסמאכערס וואָס זיינען אין סטרייק. אין "פאַר-ווערטס" פון לעצטען דאָנערשטאָג ווערט וועגען דעם באַריכטעט:

"היינט פריה וועט דוידאן פיסט פאטריק, פרעוידענט פון דער שיקאגא פערדעריישאן און לייבאָר, און אנטאן דוידאָנעסאָן, טייערמאַן פון דער 15טער קאָמיטע, באַזוכען מעיָאָר דעווער און בעטען ביי איהם אַ פערמיט פאַר אַ פאַ-ראַד פון סטרייקערס אין דעם דאָנערטאָן דיסטריקט. פאַרבלייבונגען ווערען שוין געמאַכט פאַר דער דעמאָנסטראַציע. די דרעסמאכער וואָרטען מיט אונגעדולד אַרויסצומאַרשירען אין די מאַסען און לאָזען וויסען דעם גרויסען שיקאַגאַר

מאַנופעקטורערס האָבען די פולע שטיי-צע פון די אָפּען-שאַפּ באַסעס פון שיי-קאַגאַ. ווען גיט, וואָלטען זיי גיט גע-קענט אָנהאַלטען דעם קאמפּ און זיך וואַרפען מיט אַזוי פיל געלט פאַר אַזוי פיל לאַיערס, דעסעקטיוו איידזשענטיס, שפּיאָנען, סלאַנערס, שערופּס און וואָל-טען גיט געהאַט אויף זייער זייט די פאַליסטיש פון סטייט אַטאָרנע'ס אָפּיס.

עס איז קלאָר געמאַכט געוואָרען, אַז דער קאמפּ געגען די דרעסמאכער ווערט געפיהרט גיט פון די דרעסמאכער פּעקטשורערס און ווערט דיקטירט פון דער סיסטעם קאָמיטע מיט איהם האָ-יער דאָרף טיילאָר און די עפּלאַנערס אַסאָסיאַטיאָנס אין פאַרבלייבונג מיט די סטייט און לאַסאַר סטרייט אינטע-רעסען גיט צו דערלאָזען עס זאָל עק-זיסטירען אַ שטאַרקע יוניאָן פון פרויען אַרבייטער אין די "הוב" און דאָנערטאָן דיסטריקט.

עס איז דאָרום געווען די איינשטיי-

ווי עס איז שוין באַריכטעט אויף דער ערשטער זייט פון דער צייטונג, האָט דער דזשאַנט-קאָמפּטיוו באַאָרד פון אַלעזער אינטערנעשטאַנאַ, אויף זיין לעצטען מיטינג באַשלאָסען פאַרשטעלען צו דעם סטרייק, פון די שיקאַגאַ דרעס-מאַכער און צו שאַפּען אַ גרויסען פּאַנדר דעם סטרייק צו פּינאַסירען. דער פּאַנדר וועט געמאַכען ווערען דורך אַן אַסעסמאַנט אייז אַלע מיטגלידער פון אונזער איי-טערנעשטאַנאַ, ספעציעל פאַר דעם צוועק. אַזא, דער סטרייק ווערט פאַרשטעלעט מיט דער זעלבער ענערגיע ווי ביז יעצט, און ער וועט אָנגעהערט ווערען, ביז די בראַווע סטרייקער וואָס שטעהען דאָרט אין קאמפּ מיט זייערע באַלעבאַטעס ווע-לען געווינען זייערע גערעכטע פאַר-ענעגן.

די גאַנצע אַרבייטער-באַוועגונג פון שיקאַגאַ שטעהט מיט די סטרייקער.

ווי ביר האָבען שוין גיט איין מאָל אָנגעוויזען אין די "גערעכטיגקייט", שטעהט די גאַנצע אַרבייטער-באַוועגונג פון שיקאַגאַ מיט די בראַווע דרעסמא-כער-סטרייקער. די גאַנצע אַרבייטער-באַוועגונג דאָרטען טוט אַלץ וואָס איז מעגליך צו העלפען דעם סטרייק מאַר-שירען און אויף פּינאַנציעל.

אין די פאַרעשריט ריזען שטעהט דער דזשאַנט באַאָרד פון די אמאַלא-מיטער אין שיקאַגאַ. אויף דעם מיטינג פון דעם באַאָרד לעצטע וואָך איז בא-שלאָסען געוואָרען צו שטיצען דעם סטרייק מיט 10 טויזענד דאלאַר. דער דזשאַנט באַאָרד האָט אויך גרייכצייטיג באַשלאָסען צו געבען דעם סטרייק יעדע מאָדאָלישע הילף, צו העלפען מיט אַלץ וואָס מעגליך, דער בראַווער קאמפּ זאָל געוואונען ווערען. די ברידערליכע האַנד-לונג פון דער אמאַלאמיטער האָט אַרויסגעוועפּען אַ נייעם שטראָם פון בא-גייסטערונג צווישען די סטרייקער, און אין דער אַרבייטער-באַוועגונג בכלל.

אין שיקאַגאַ, "פאַרווערטס" פון לעצטען שבת ווערט וועגען דעם געזאָגט: "די נייעס וועלכע איז געכטען גע-ווען אין "פאַרווערטס", אז דער דזשאַנט באַאָרד פון די אמאַלאמיטער קלאָהינג וואָרדערס האָט געגעבען צעהן טויזענד דאלאַר פאַר דעם דרעסמאכער סטרייק, האָט אַרויסגעוועפּען באַגייסטערונג צווי-שען די סטרייקערס און צווישען אַלע פרויען פון דער אַרבייטער-באַוועגונג. פון אַלע וויסען האָט מען געכטען אויס-גערירט צופרידענהייט מיט דעם ברי-דערליכען גייסט, וועלכען די אמאַלא-מיטער האָט אַרויסגעצייגט צו דעם קאמפּ פון די דרעסמאכער.

"אַלע די וואָס האָבען גערעדט ווע-גען דעם סטרייק און די גרויסע סומע געלט, וואָס איין יוניאָן האָט געגעבען, האָבען ערקלעהרט, אז אַלע אנדערע יוני-אָנס האָבען געדאַרפט נאָכמאַן דעם ביישפּיל אויף דעם אופן ווי זייערע מענ-ליכקייטען ערלויבען זיי און ציינען זייער סאָלידאַריטעט מיט די בראַווע קעמפּער און ערמיינען זיי אַנצופיהרען דעם קאמפּ ביי וואַנען זיי וועלען באַווייזען די באַסעס זייערע, אז קיין זאך וועט זיי גיט העלפען ברעכען דעם גייסט פון די סטרייקער דרעסמאכער.

די אירישע אָרגאַניזירטע אַרבייטער דארפּען צושטעהן צום באַשלוס פון די שיקאַגאַ פערדעריישאן און לייבאָר און דארפּען זיך אָנשליסען אַן דער אַרבייט צו העלפען באַקעמפּען די איינגעשפּאַר-טע דרעס - מאַנופעקטורערס, וועלכע מיינען, אז זיי האָבען געגען זיך בלויז די אינטערנעשטאַנאַל.

אין דער זעלבער אויסגאַבע פון שיי-קאַגאַ, "פאַרווערטס" ווערט אויך דער-זעהט פון דער אינטערעסע וואָס אַנ-דער טיילען פון דער אַרבייטער-באַווע-גונג געהערט אין דעם סטרייק. וועגען דעם ווערט דאָרט געזאָגט:

"דער פּלאַן צו שאַפּען מאַטעריעלע שטיצע פאַר דעם סטרייק, טראָץ דעם וואָס די אינטערנעשטאַנאַל ליידיס נאָר-מענט וואָרדערס יוניאָן האָט זיך גיט געווענדעט צו דער פערדעריישאן און ליי-באָר, איז פאַרגעבראַכט געוואָרען ביי דעם לעצטען מיטינג פון דער 15טער קאָמיטע פון דער פערדעריישאן פון די דעלעגאַטען גומאַ. זיי האָבען אָנגעווי-זען, אז דער קאמפּ איז גיט בלויז די זאך פון דער אינטערנעשטאַנאַל אָדער די דרעסמאכער, וועלכע סטרייקען. עס איז באַווייזען געוואָרען מיט פאַקטען פון צייטונגען, וועלכע די עפּלאַנערס אַסאָסיאַטיאָן גיט אַרויס, אז די דרעס-

דער ערפאלגרייכער ארטיסט

מאַהלט אויס אין זיין מח אַ פולע, ענמ-וויקעלטע בילד, און דאָן גיט ער עס איבער צום פובליקום אין פאַרבען.

און אַזוי קלייבט אויס דער ערפאלגריי-כער מאַנופעקטורער פון סיגאַרעטס די בעסטע קוואַליטעט מערקישע מאַכאַק וואָס וואַקסט אין אַריענט, און באַשאַפט מיוזאַר.

מיוזאַרד ווערט געמאַכט פון די בעסטע בלעטער און איז מיט רעכט אַנערקענט אַלס די וועלט'ס באַרימטסטע סיגאַרעטס.

"אורטיילט פאַר זיך אַליין!"

פאַרגלייכט מיוזאַרד מיט אירגענד וועלכען סיגאַרעט אין דער וועלט.

באַקקעס פון
10 אָדער 20

MURAD
TURKISH CIGARETTES
ARE MADE ESPECIALLY FOR THE
DISCRIMINATING AND EXPERIENCED
SMOKER OF HIGH GRADE
TURKISH CIGARETTES
The blending
is exceptional
M. Argyrakis
MAKERS OF THE HIGHEST GRADE TURKISH AND
EGYPTIAN CIGARETTES IN THE WORLD

**זױיטערע קאנפערענצען מיט די קלאזיק
מאנופעקטשורערס**

(שנים 1941-1942)

דעם האנפערנען פון דער ערשטער זינגער
און ווייניגערערען, און פארגעסן
שטענדיג, און זינגער, דער פערטער
דעם פון דער "אנפערנען" און
דער דער "אנפערנען" פון דעם האנפערנען

רענע ער האט געזעענט די צווייטע
הינט ביט א פיינדיגע רעדע פאר
זיך-ענדיג די פארשטענדלעכן דער
נאך דאס זייער אסאך און נישט צונויף
געקומען "עו ווארמען די שווער און דער
יונגה אדער און איינעם אנדערש,
פאר די איינען וואס האבען זיך אנגע-
הויבען אין דער איינזאם, און אנדער-
זיי זיינען אויסען צו ווערן א הייזע
פאר די רעזינע איינען."

די „אמעריקאן אסאסיין“ האט אירע
ביים אפמאכן זיך געשטעלט אויף אנהייב
דער שטאנדפונקט, ווי די צוויי פריהער
דערמאנטע קערפערשאפטען פון די
קלאוק-בייאנזשעסטישערער.
פון דער יוניאן-דער האט צוערשט
גערעדט ווייסי-פרעזידענט יישראל פייני-
בערג, דער גענעראל בענערווישער פון
רוישימינט באמארד פון די קלאוק און
דעם באמער יוניאן. צווישען אנדערעס
האט ברודער פיינבערג געזאגט, זיך
ווענדענדיג צו די פארישטעהער פון דער

אסס"ל:
"מיר האבען אייך גערופען צו דעם
קאנפערענץ, צו דיסקוטירען די וועגען
און מיטעל, וואס זאלען מענטשן מאכען
פאר די וואס זיינען באשעפטיגט אין
דער קלאס און סוף אינדוסטרי, צו קא-
נען מאכען אן אינטערנעציע. לעבען
נאטש און מיטגלידער פון אייער אסס"ל
זיינען גיט קיין פינאנסירע, דאך מוז
עס אנדעקענט ווערען דאס זיי זיינען
א פאקטאר אין דער אינדוסטרי. מיר
ליינען דעריבער פאר אייך פאר דעם
באזיס, ווי עס קאן געמאכט ווערען א
פאקטאר אין דער אינדוסטרי."

גרונסולאזע אומגענערונג אין דער קלאסע,
און ס'ט אינדוסטרי, לטובה פון אלעמען,
וואס זיינען אין איהר פאשעפטאמען,
"מאכער" זאגט ער - עס זיינען פאר-
ראן געוויסע אייגענשאפטען, וואס מיר
פארלאנגען פון אייך, אלס די באטרייב-
ער פון די שעפער אין דער אינדוסטרי,
וואס זיינען ספעציעל צוגעמאכט פאר
אייך.
"מיר ערקלערען, דאס עפעס מוז גע-
טאן ווערען, צו בריינגען אונזער אינ-
דוסטרי איהר א בעסערען און העכערען
שטאנד, ווי זי געפינט זיך יעצט. אויב
אין דער אינדוסטרי זאל באלד גיט גע-
מאכט ווערען א ראדיקאלע ענדערונג

וועט די לאגע מער נים קאנען טאן
ריס ווערען, נאט בלויז פון די ארביי-
טער, זאגנדרען פון אלעמען וואס זיינען
פארבונדן מיט דער אינדוסטרי.
און אזוי רעדנדיג אין דעם זין
האט ער זאגעוויזען וואס עס איז נויטיג
צו טאן, כדי די איבעלען וואס האבען זיך
זעצמענס אזוי ברייט צולייגט אין דער
קלאס און ס'ט אינדוסטרי זאלען בא-
זייטיגט ווערען.
נאך ברודער פיינבערג האט גע-
רעדט פריערענס זינמאן. ער האט אנ-
געוויזען אויף די פונקטען פון דעם מע-
סארגנאם וואס די יוניאן האט שוין
פריהער פארגעלייגט צו די דזשאבערס
און די פראטעסטיוו סאפסיאייטשאנעס

[illegible]

לינע מ'סונעקס שווער אין ס'רייז, ווער
 כע האבען אויך אנגעפאנגען מיט קליי-
 נע שפערען און זיינען אויסגעוואקסען
 צו זיין ווערט מ'לייזנען. איהר האט גע-
 דענקט, דאס איהר וועט זיך אויך אזוי
 ארויסארבייטען.
 „עס איז אבער נים אזוי — דאס

ער ארויס. — אין דער ווידעליכקייט האט

TICKET

[illegible]

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union

Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.

MORRIS SIGMAN, President
S. YANGFSKY, Editor.

A. BAROFF, Sec'y Treas.
H. A. SCHCOLMAN, Business Mgr.

Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.

Vol. VI. No. 16. New York, Friday, April 18, 1924

Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y.
under the act of August 24, 1912.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103.
Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

דער יערהליכער באג פון לאמאל 90

דער יערהליכער באג פון די שטאט
פאר דעם יאר 1910
וועט זיין מיטוואך אויפגען דעם 10טן
אפריל, ערב דעם 11טן מאי, אין פאר
ווי פאלאס, 110טע סטריט.
דאס וועט זיין א "מעי-פראווער"
באל פאר די מעמבערס פון דעם באג
און אויך פאר די מעמבערס פון די שטאט
דערע לאמאלס פון אויפגען מיטערנע
שאמאל, די שעהנע טעכטער פון לאמאל
90 מאכען זיך ספעציעלע דרעסעס פאר
דעם באג און עס וועט זיין וואס צו זעהן
און מיט וועמען צו פארברענגען.
פארשעהלט נישט צו זיין דאָרט.

ביי די קלאָוק שניידער און סעמפער-מאכער יוניאן לאק. 3

פאר א סעמפער מאכער, פון גלייכע שטח
טילונג פון ארבייט, און מאכענדיג אנדערע
אינספארמאציעס וועלכע וועלען זיך זי
כער צונאָן קומען.
די וואהלען פאר דעלעגאטען זענען
קאנווענשאָן וועלכע וועט אָפּגעהאלטן
ווערען אין באסטאן אין שוין פאראינעם
אין אונזער לאמאל, איך זאג וואהלען,
דערפאר וויל איך אונזער לאמאל קיין
„עין הרע“ האבען מיר געהאט צוויי
וואהלען פאר דעלעגאטען צום קאנווענשאָן
שאָן, איין „רעגולאר“ וואהל און איין
שטיף-וואהל. נאך איין גלייכ וואס עס
איז אלע צוויי יאהר וואהל פאר דעלעגאטען
נאכטען פאר א קאנווענשאָן.

אין די באטייליגונג פון אינזערע
מיטגלידער אין די וואהלען קאנען ס'זיין
זיך זיכער נישט באקלאגען. גענויע (500)
פינף הונדערט מיטגלידער האבען זיך
געגעבן זייער שטימע אין די איצטיגע
וואהלען.

די צאהל מיטגלידער וואס האבען
זיך דעם מאל באטייליגט אין די קאָק
ווענשאָן וואהל האבען זיכער איבער
טראָפּען אלע אונזערע וואהלען בל
איצט.

מיר קאנען זיך אויך נישט באקלאגען
אויף די דעלעגאטען וואס מען האט ער
וועהלט צו פארטרעטען אונזער לאמאל
ביים קאנווענשאָן. א דאזיק דאס זיין האט
בען ערוועהלט די ברידער ד. רובין, ס.
לעפאָוויטש, א. רייך, ס. פיישערס
און ד. שוואַרץ.

דער היינטיגער קאנווענשאָן אין
זעהר א וויכטיגער, פילע פראגען וועלען
פארהאנדעלט ווערען וועלכע האבען און
זיך דעם סאמע עצם, דאס סאמע הארץ
פון אונזער אינטערנאציאנאל יוניאן.

פראגען וועלען פארהאנדעלט ווערען
וועלכע וועלען האבען א דירעקטע
שיכות צו די קלאָוק אינדוסטרי, און די
איצטיגע פארהאנדלונגען מיט די מאַנר
פערשורערס.

ברידער! איהר האט ערוועהלט דעם
לעגאטען וועלכע פארשטעהט די פאָק
שידענע איבלען אין אונזער טרייד, מער
שען וועלכע זיינען אלע מאל געווען נאָך
הענט צו אונזער יוניאן, און וועלען זי
כער אייך פארטרעטען ביים קאנווענשאָן
וויירדיג און עהרענהאפט.

דעם שבת, דעם 19טן אפריל האבען
מיר א רעגולאר לאמאל מיטינג, אין
אָפּיס פון אונזער לאמאל.

מיר פאָדערען דארום אויף יעדע
איינעם אָנוועזענער צו זיין ביי דעם 10טן
סינג, ווייל פילעס אין דאָ וואס מיר
וויילען זיך מיט אייך דורכערעדן.

א חוץ דעם וויילען מיר אויך אייך
רעפארטען איבער מאַנכע זאכען וואס
איהר דארפט און מוזט זיך פאראינעם
רעסירען.

פארגעסט נישט דאס דער מיטינג אין
דעם שבת דעם 19טן אפריל.
ד. ר. ב. י. סעקרעטאר.

א טרויער רעזאָלוציע.

מיר, דער עקזעקוטיוו באַרד פון
דער ווהייטנאָדס וואַיקערס יוניאן, לאָ
קאל 62 א. 5. נ. ו. פארזאמלט דעם
4טן אפריל, 1924, דריקען אויס אַז
זער טיפּען טרויער אויף דעם פריהציר
סינגע סוים פון אונזער יונגער שווער
מער פרידא בורדנסטין. זאָל איהר ליב
מינער אַנדערשען זיין א טרייסט צו איהר
פאמיליע אין זייער גרויסע אונגליק.
מ. ז. י. ע. ז. טשערנאב.

זייער פרעזידענט פערד מאַנעסאָן
האָט באַריכטעט פון דעם סטריק אין
פערשעלעכעט אין דעם טרייד פון באַס-
טאָן, און ווייט-פערזענדע ווש. האָל-
פערד האָט באַריכטעט פון דעם סטריק
און פערשעלעכעט אין דעם מאַקערס, פלי-
טערס און העכסט-שיינע טרייד אין ניו
יאָרק. ברודער האָלפערד האָט אויך באַ-
ריכטעט פון דעם איצטיגען פאַרנאָמאָ-
ציאָנס-קאָמפּיין אין אנדערע טריידס, און
פערזענלעך אָנגעוויזען אויף דעם קאָמפּיין
יואָס ווערט אָנגעפיהרט אין ווייט-
טרייד פון ניו יאָרק.

נאָך אנדערע איינצעלהייטען אין
כאָרפּטעריסטיקס פון די ויצונגען פון
דעם באַרד וועלען די לעזער געפֿינען
אין א ספעציעלען אַרטיקלעל פון רעדאָק-
טאָר פון די „גערעכטיגקייט“, ברודער
ש. יאָנאָוסקי, אויף זייט 9 און זייט 10
פון דער צייטונג.

דער איצטיגער סיואָן איז שוין כמעט
ווי אַריבער. אין מאַנכע שטעטער אין
אפילו נאָך דאָ שביסעל אַרבייט, אָבער
מיר קאנען רעכענען דאָס נאָך די יום-
טובים וועט דער סיואָן אינגאנצען שניי-
דער טרייד זיין פאַראַיבער.

מיר קאנען זיך נישט באַקלאגען דאָס
דער סיואָן איז געווען א שילכטער פאר
אונזערע שניידער. מיט די אויסנאָמע
פון זעהר אן אונבערייכטערע צאל פון
אונזערע מיטגלידער האָבען אלע גע-
אַרבייט.

אָנפאַנג סיואָן האָט עס אויסגעזעהן
דאָס קיין פיל אַרבייט וועלען מיר נישט
האָבען, די ענדע איז אָבער געווען דאָס
כמעט אין אלע אונזערע שניידער שטע-
טער האָט מען געאַרבייט אָווערטייט,
מיט אלע מאַשינען באַזעצט מיט בעלי-
מלאכות.

וואָס מיר ווינען אָבער אויסען איצט
איז צו ציהען די אויפּמערקזאמקייט פון
אונזערע סעמפער מאַכער.

דער סעמפער סיואָן רוקט זיך שוין
אונטער, אין מאַנכע שטעטער פארפער-
טינג מען שוין סעמפערס מיט „פול
פאָרס“.

דעם יאהר מעהר פון אלע אנדערע
יאהרען ערוואַרטען מיר וועט דער סעמ-
פער סיואָן פיל פריהער אָנפאַנגען, און
וועט אָנגעהן מיט א פֿיבערהאפטע שנעל-
קייט.

יעדער קלאָוק מאַנפּעקטשורער
וועט וועלען האָבען זיינע סעמפערס וואָס
פריהער אין זיינע „שאָו רומס“ און אַז
דערע וואָס שנעלער אין זייערע „מאָר-
קעסס“.

דאָס וועט נאָטירליך באַשאַפּען א
גרעסערע פאַרלאַנג נאָך סעמפער מאַ-
כער, און וועט נעכען א געלענענהייט די
שניידער צו אַרבייטען ביי סעמפערס
וועלכע אַרבייטען זעלען ביי סעמפערס
אָדער נאָרניס.

דאָס ערשטע וויל איך זאָגען צו אלע
סעמפער מאַכער, די וואָס נעמען אָן א
פלאַץ צו אַרבייטען, צו קומען אין אָפּיס
פריהער און פאַרלאַנגען א „וואַיקרינג“
קארד אויף דעם באַטרעפּענדען פלאַץ
וואו איהר זייט באַשטעלעט צו קומען אַר-
בייטען.

אונזער לאַמאל האָט איצט אָנגענו-
מען א באַשלוס דאָס קיין סעמפער מאַ-
כער וועט נישט צוגעלאָזען ווערען צו די
אַרבייט פון סעמפערס ביי ער וועט נישט
האָבען א „וואַיקרינג“ קארד פון זיין
לאַמאל וואו ער באַלאַנגט. אין פאל ער
וועט דאָס נישט טאָן וועט ער אָפּגע-
סלאָפּט ווערען פון די אַרבייט. אלע
סעמפערס מאַכער זיינען דאָרום אויפגע-
פאָדערט צו קומען אין אָפּיס און פאַר-
לאַנגען „וואַיקרינג“ קארדס ווען איהר
נעמט אָן א דושאב פאַר א סעמפער מאַ-
כער.

ביי דער געלענענהייט וויל איך אויך
בעמערקען יעדען שאַפּ משרעמאן צו טאָן
זיין פליכט און זעהן דאָס יעדער סעמ-
פער מאַכער וואָס קומט אַרויף אַרבייטען
אין זיין שאַפּ זאָל האָבען א וואַיקרינג
קארד פון זיין לאַמאל וואו ער באַלאַנגט.
עס איז אויך איינער פליכט משרעלייט
נישט צו ערלויבען דעם באַטרעפּענדען
שווערצזעצען זיך אַרבייטען ביי ער
קרינג נישט א „וואַיקרינג“ קארד פון זיין
לאַמאל.

דאָס צווייטע וויל איך אויפּמערקזאָם
מאכען די סעמפערס מאַכער וואָס פאַנגען
אין אַרבייטען ביי סעמפערס צו קומען
אין אָפּיס פאַר אינסטראַקשאָנס וואָס
זיינען זעהר נויטיג פאַר אייך סעמפער-
מאכער.

עס איז א פראגע פון דעם פרייז

דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באַרד באַשליס אנצוהאַלטען שיקאנא דרעס-סטריי אין שאַפּען א גרויסע פאָר

נאָך א דיכטיקע פון באַרד אין
באשראָפּען נעוואַרע, דאס די סאַציאַל-
ליכטיגע פארטיי אין פיאנערליך זאָל
געטייטע וועלען מיט גונדערס האַלאַר,
אין דאס געט זאך באַרד אָפּגעטייט
ווערען.
יואָב אַנכאָראַנט די הויף פאר די
אָרעכטריטע קאָיאָריכטען אין סאָיעט
רוסלאַנד, און פאַר די אידישע שולען אין
פּוילען, זאך עס איבערגעזאָגען ווערען
פאַר דער קאָנווענשאָן. די פראגען וועל-
ען פאַרגעבראַכט זייערע פאַר דער קאָנ-
ווענשאָן צו באשריכען אין באַשטימען
ווערען דעם.

אויף די ויצונגען פון באַרד זיין
נען, פאָרשטעט זיך, אייך אויסגעהערט
נעוואַרען אינטערעסאנטע באַריכטען פון
פרעזידענט זינמאן און סעקר. באַרד,
אָבער דעם צושטאנד פון דער אינטער-
נעשאַנאַל אין איצטיגען מאַמענט. זיין
מאָן האָט אויך באַרייט די פאַרהאָרד-
לונגען יענען דעם אינטערנעשאַנאַל
פראַנצאס און קלאַיק טרייד.

באריכטען פון אינזערע סטרייקס.
פרעזידענט זינמאן האט אפגעגעבן
א רעזענערע באריכט פון דעם הערלישען
רעספאָנעס סטרייק אין שיקאנא. ער
האט געשילדערט אונטער וועלכע שווער
רייזיקטען דער סטרייק ווערט דאָרט גע-
פיהרט און ווי הערליש די סטרייקער
קעמפּען פאַר זייערע רעכטען אַלס יוני-
אָרייט.

זינען דעם דרעספאכער סטרייק אין
שיקאנא האט נאכדעם אויך באריכטעט
ווייט-פערזענדע מאַד פערשלישטין,
הויפט אָנפיהרער פון דעם גרויסען
האכע. דאס איז פארגעקומען שוין ביי
די לעצטע ויצונגען פון דעם באַרד. צו
ליב דעם סטרייק האט פערלענעט נישט
נעקאנט בייזאָוויגען אלע ויצונגען פון
דעם באַרד און איז געקומען שוין צו
די לעצטע פאַר ויצונגען.

זייער פרעזידענט פערשלישטין האט
באריכטעט פון דעם סטרייק אין שיקאנא
מיט א סך איינצעלהייטען. ער האט
כאראקטעריזירט דעם דרעס טרייד אין
שיקאנא; האט געשילדערט דעם סאָרט
מאנפּעקטשורער אין שיקאנא דרעס
סאָרטעס; האט איבערגעגעבן די שטי-
מונגען פון די סטרייקער; האט אָנגע-
וויזען אויף אלע וואס איז שוין פארגע-
קומען אין סטרייק; אויסגעדעכט די
סעמפערמנטס וואס זיינען שוין געמאכט
געוואָרען; און ער האט אויך דער-
צעהלט ווי ווייט דער סטרייק איז פאַר-
פולער ביי דער נאנצער באַפֿעלקערונג
פון שיקאנא.

אין זיין באריכט האט פערשלישטין
זיך ספעציעל אָפּגעשטעלט אויף די פאַר-
פאלגונגען וואס די סטרייקער האבען
אויסגעשטעהן ביים פיקעסען די שטעטער.
ער האט באריכטעט פון די קאָרט איינ-
דוּשאַקשאַנס, פון די אַרעסטען, און
אויך פון דער הילף אין וועלכע די
סטרייקער געמינען זיך. אין סטרייק
זיינען דא מאַסען פּוילישע מיידלעך —
אן עלעמענט וואס איז גאנץ ניי פאַר
דער אינטערנאציאנאל. ער האט אויך
דערצעהלט פון דער הילף וואס די
שיקאנא פערדערווישן אָו ליבאָר נישט
דעם דרעס-מאכער סטרייק, ווי אויך די
הילף וואס די אַמאַלעמייטער פון שו-
קאנא נישט פאַר דעם סטרייק און די
סטרייקער.

נאָך א גענויע דיסקוסיאָן איבער דער
נאנצער סיטואציע איז אָנגענומען גע-
וואָרען א פאַרשלאָס פון ווייט-פערזענדע
דוּש. ברעסלאָ, און די אינטערנאציאנאל
זאָל אָנגעהן מיט'ן סטרייק און פינאַנסיר-
רען דעם קאכע דורך אן אַסעסמענט
אויף אלע מעמבערס פון דער אינטערנע-
שאַנאַל. עס איז אָנגעוויזען געוואָרען, און
כאָטש עס איז אָנגעזעצן דרוי וואָכען
צו דער קאנווענשאָן, מוז אָבער געלענט
ווערען אן אַסעסמענט אויף די מעמ-
בערס דורכצופיהרען דעם קאכע ביי א
זייעריכער ענדע.

דער באשלוס פון דעם באַרד לוי-
טעט, דאס דורך דעם אַסעסמענט אויף
די מעמבערס זאָל געשאפּען ווערען א
נאנצ באדייטענדער מאָד צו פֿיר-
נאנצירען דעם גרויסען קאכע אין שיקא-
נאָ ביי צו א זייעריכען ענדע. עס איז
צו האַפּען, דאס די מיטגלידער פון אונז-
ער אינטערנאציאנאל, וואו זיין וואָלען
זיך נישט געפֿינען, וועלען איינזעהן די
נויטיגקייט און וויכטיגקייט פון דעם
באַשלוס און וועלען באַלד אָנפאַנגען
איינצוזאָלען דעם אַסעסמענט.

אויף די ויצונגען פון דער באַרד
זיינען אויך באריכטעט געוואָרען די רע-
זולטאטען פון נאָך אנדערע סטרייקס אין
אונזער יוניאן.

(פֿאַר פֿון זייט 1)
דערנאכטען אין נעכט, ברודער רובין
ס'ווי האט אויך באריכטעט, אן ווערדיג
אין באסטאן אין די האכטיגע ערשינען
פאר די עקזעקוטיוועס פון די דארטיגע
אינטערנעשאַנאַל קאָאָרע, און די ראָד
האָט האָבען באשראָפּען, אן אין דעם
טאָג פון דער ערעפֿענינג פון דער קאנ-
ווענשאָן זאָרען אלע ליידים אַרבעטען
זייערע קאפּען פון דער אַרבייט. אין
דעם טאָג וועלען די מיטגלידער פון די
אינטערנעשאַנאַל קאָאָרע פאראירען צו
די קאנווענשאָן הערליכערעס. עס זייער
רען יוניאָן געמאכט אַלע פאַרבאָרענע
פאַר דעם.

אויף איינעם פון די אנדערע ויצונגען
פון דעם באַרד, האט פרעזידענט זיין
מאָן באשריכט די הערענישער האכטיגע
פאַר דער קאנווענשאָן. אין דער האָר
מיטע ווינען באשריכט געוואָרען די
פאַרגערע פערזאָנען.
ווייט-פערזענדע דוּש, ברעסלאָ פון
האָלאַ 35, טשערמאן; די דובינסקי פון
האָלאַ 10, סעקרעטאר; מאליסאנא, פון
האָלאַ 48, ניו יאָרק; טשאַרלס מאַרנאָ
הויס, פון האָלאַ 22, ניו יאָרק; שער,
דישאַנט באַרד פון באסטאן; און מיט
נאָרן, פון האָלאַ 50, פיאנערליש.

דער טשערמאן, ווייט-פערזענדע
ברעסלאָ און דער סעקרעטאר, ווייט-
פערזענדע דובאנסקי, זיינען אויך גע-
ווען די באַשטיע פון דער הערענישער
האכטיגע ביי דער רעזטער קאנווענשאָן
פון אונזער אינטערנעשאַנאַל וואס איז
אָפּגעהאַרטען געוואָרען אין קאנווענ-
שאַן 2 יאהר צוריק.

באַרד אין זינמאן זייענען פאַר דעם
קאנווענשאָן רעפאָרט.

פרעזידענט זינמאן און סעקרעטאר
באַרד, האָבען ביי די ויצונגען פון דעם
באַרד פארגעלעזען דעם קאנווענשאָן
רעפאָרט, וואָס פארקערפערט אין זיך
דאס לעבען אין סטעיטיקייט פון אונזער
אַרנאציאציע פאַר די לעצטע צוויי יאהר
צייט, אין די צווישענ-צייט פון אונזער
פריהערדיגער קאנווענשאָן און די איצ-
טיגע. די עקזעקוטיוו באַרד מעמבערס
האָבען מיט נייגעריגקייט אויסגעהערט
דעם רעפאָרט, און צו מאַנכע שטעלען
צוגעגעבן זייערע קאָמענטאָרען.

אַרנאציאציעס ווענדען זיך נאָך הילף.
ווי דער שטייגער אין, האָבען מאַנכע
אַרנאציאציעס און זאָנסט אָנגעזעהענע
פערזאָנען אין דער אַרבייטער און סאָ-
ציאַליסטישער באוועגונג, זיך געווענדעט
צו דעם באַרד נאָך פינאַנציעלע הילף
פאַר נויטיגע זאכען און אינסטיטוציעס.
נאָך הילף האָבען זיך געווענדעט די
יוניאָנס פון פּוילען, די סאַציאַליסטישע
פאַרטיי פון פראַנקרייך, פאַר די ליידענ-
דע, ארעסטירטע סאַציאַליסטען פון סאָ-
וועט רוסלאַנד, פאַר די אידישע שולען
אין פּוילען, און מען האָט אויך גערעדט
וועגען דעם-דרייטן פון דער אַמעריקען
פערדערווישן אָו ליבאָר פאַר די טרייד-
יוניאָנס אין דייטשלאַנד.

דער הילפסדרוה פון די סאַציאַליס-
טישע פרויאָנערס אין סאָוועט רוסלאַנד
איז געקומען דורך גענאָסע ר. אַבראַמאָ-
וויטש, פון גערלין, און דעם אידישע
ווערט איבערגעגעבן די שוידערליכע
לאַגע פון די סאַציאַליסטען, וואס האָבען
זיך אַמאָל געמאָסערט אין די צאָרישע
טורמעס, און איצט אין די סאָוועטישע.
נאָך הילף פאַר די אידישע שולען

אין פּוילען האָט זיך געווענדעט פער-
זענליך, גענאָסע ב. מיכאליעוויטש, דער
שליח אין אַמעריקע פון די אידישע
שולען אין פּוילען. מיט איהם איז געקו-
מען גענ. י. וויינבערג, טשערמאן פון
אַרבייטער רינג. זיי האָבען פאַרלאַנגט
פון דזשענעראַל עקזעקוטיוו באַרד צו
געהען אויף זיך צו שאַפּען א געוויסע
סומע געלט פאַר די אידישע קינדער-
שולען פאַר זייער עקזיסטענץ, און בכלל
דעם קאכע אין פּוילען, און די אידישע
שולען זאָלען זיין געזעצליך אַנערקענט
פון דער רעגירונג. די שוהלען זיינען
אַנערקענט פון דער רעגירונג, אָבער
אויפּגעהאַלטען מווען זיי ווערען פון
פּרוויוויליגע בייטרענע פון די וועלכע
האַלטען פון די שולען. ביי אַיצט זיינען
די שולען געשטימט געוואָרען פון די
פּופּעלס רעליץ אין אַמעריקא. איצט,
ווען די פּעפּעלס רעליץ איז אויפּגעלייזט,
איז געבליבען פאַר די גרויסע אידישע
אַרבייטער אַרנאציאציעס אין אַמעריקא
צו זאָגען פאַר זיי. גענ. וויינבערג האָט
דערביי ערקלערט דעם פלאַן, ווי אַזוי
מען רעכענט אין דער אידישער אַרביי-
טער באוועגונג, און דער אַרבייטער רינג
און די אינטערנעשאַנאַל און אנדערע אַר-
נאציאציעס זאָלען צוזאַמען צושטעלען
יעהרליך די סומע וואס איז נויטיג פאַר
די שולען.

פון תלדוש
(ערצעהלונג)

ענגעלסבערג, דזש. ריבאז.

בעלי בתים, און מיר האָבען געשטעלט
געוויסע פאָרערונגען צו זיי אויף וועלכע

אויף איהרע קניע און געזאגט:

החברות געמיינדל וואס האבן שוין פארמאגט א שולע, זאלן זיך פארמאגן א שולע. דער פריער

טרייד און ארגאניזאציעס פראגע

וועגן שמואלהיים סקיצע "עס האט צו טייער"

ווערטער פון יאנאסטיק רעדאקטאר פון
"נערעכטיקייט"

אז איך האב רעזעס וואך א סוף
געטאן אויף די זיט זיבען, און דערנאך
צווישן צוויי געבייטערע קעסטער
די ווערטער:

"עס האט צו טייער" פון ב. שיינר
אחוה, האב איך פון אפאסט געדענקט,
אז דאס איז זיבער א בעשה פון אן
אפערירטער א פרוי, וואס האט גע-
ווארט היינט אויף יום טוב א העט, א
דעם, נאך זי האט גיט געקענט, עס
קאסט צו טייער, אדער, אז אייבער דער
אפערירטער האט געוואלט סורפייזען זיין
ווייבער מיט א רייכטומעלעך נאך אזא
נוטע, קראנקע סיזאן, נאך ער האט גיט
געקענט: עס האט צו טייער, אדער,
אז באבארד איז געגענגען זוכען רובס
מיט זיין בל, האבען זיי אפגעקוקט,
נוטע רובס, עלעקטריק, סטיל, באט,
קארטע און הייסע וואסער, געמאלענע
ווענט, פארקעט פלאמס, נאך האבען
געמוט אוועקגעהן, ווייל אזעלכע רובס
טימ איכרואומענטס איז גיט פאר זיי,
עס האט צו טייער.

אזעלכע און עהנליכע בעשיות האב
איך מיר פארענטוועלט אונטער אזא נא-
מען, "עס האט צו טייער".

נאך ווי זאגט אונזער אלעמענס
אנערקענטער אונטערזיכער, דיכטער
און דראמאטורג, שעקספיר, וואס איז א
נאמען, געט איך ארויף מיין גיט בריי-
לען אויס'ן נאך, און היירא:

"מיסטער טורקעל איז געווען א
באס, א באלעבאס הייסט עס", א דאך
נאם, וואס מיסטער טורקעל איז געווען,
ווען דער מיסטער טורקעל וואלט נאך
איצט געלעבט, זי איז זעהט מיר א
אידען, איך צופראסע איהם זיינע אויס-
געדארטע בינגערע באקען.

ווי קען דאס א איד, כאטש א באס,
מאכען א לעבען מיט 25 דאלאר פאר
צוויי וואכען ביי אזא שטערע ארבייט
ווי זיין א באס, שניידען, טרייבען די
הענט, די ארבייטער הייסט עס, עפענען
און פארמאכען דעם שאפ, ארבייטען
שבת, זונטאג און יום טוב, אויסמאכען
פירדעס און עסען קרחת.

און נאך מנסא געווען זאלינסקי,
דערפאר וואס זאלינסקי האט ביים פער-
לער אויף דינער געקויפט א גרעסערע
שטיקעל הערינג און פאר 4 סענט א
שנעפסיל.

גיט טורקעל און גיט זאלינסקי זיי
גען נאך דא צווישן די לעבעדיגע, און
אויב זיי לעבען זיינען זיי איצט גרויסע
מאנעפעקטורערס.

און אויב מיסטער טורקעל האט גע-
האט אויסגיל געוואלט און אויסדויער, זיך
געקענט קנוקל, און פיי, און א לייטי-
שען בנר און וואוינען אין מעדיסאן סט.

מיטגלידער פון דער אינטערנעשאנאל

ווייסט איהר אז אייער געזונט
ליגט אין די הענט פון אפטייקער?

איך בין שליון אן אפטייקער, איך
בין שוין 15 יאהר אין דויער פרש-
פעסיע, איך ווייס אז אייער געזונט
ליגט אין אפטיקער'ס הענט. פאר
טרייט עס אין די הענט פון אייערען
א ברודער.

מיט 15 יאהר צוריק בין איך גע-
ווען א מיטגליד פון אונזער אינטער-
נעשאנאל, איך האב בייפאג געקויפט
אין ביינאכט שטודירט, איך ווייס אלע
ליידען און פרויען פון דעם ארביי-
טער, איך וויל יעצט אפדינגען מיין
מיטגלידער, און איך בין שפער:

איך וויל מאכען יעדען רעזעפט
(אויסגעשעקטע סעדיצין) פאר א
מעמבער פון דער אינטערנעשאנאל
פאר 35 סענט.

איך ווייס איך אלעס געזונט,
נאך מאכער מאכט זיך אפאל, אז איהר
מוזט אפגימען צו א דאקטאר, פארקעט
דאן גיט מיין שפער, איך וויל אויך
דאסען, קומט אין מיין דאקטארס,
און נעמט וועלכען רעזעפט איהר
דארפט פאר 35 סענט.

ד. ס. פינקאף

1901 סאטוהערן בולווארד

קאר. פערשטאט פל. בראנסק.
עס לוינט זיך איך צו פארהערן.

עס ווערט באשיקטען, צו שיקען די זען באשיקט צו די "נערעכטיקייט"

ביי דעם וועלכען מיטגליד ווערט
געזען א באשיקטען פון דער שטיק
דיקאן פערערישטאן און לייבאר, אין
וועלכען זיי פארדערען אויף אלע יוניאנס,
אז זיי וואלען פארדערען פון קאנגרעס און
פון פרעזידענט אז זיי וואלען דורכפירן
דעם דעם דאסענאן אימיגריישאן ביל.

נעמענדיג אין אונזערע, אז מיר
זיינען א יוניאן וועמענס מעמבערס בא-
שטענען פון א הונדערט פראצענט און
מיגראנטען ווערט באשלאסען, אז דער
קאמיטעט וואלען אפגעשיקט ווערען
צוריק צו דער שטעריקאן פערערישטאן
און לייבאר מיט א פראטעסט.
מיט טרייד יוניאן גרוס,
וואלד וויינער, סעק. לאק. 56, באסטאן.

דאנק פאר ברידערליכע הילף

טייערער רעדאקטאר!

איך גלויב א זאך וועל קריגען א
שטיקעל פלאץ אין אונזער, "נערעכטיקיי-
ט", כדי איך זאל קענען אין דער
עפענטליכקייט דאנקבאר זיין מייןע ברי-
דער און שוועסטער פון דער, "קוואליטי
קאנס קאמפאני", 18-19 יוניווערסיטי
פלייס, פאר די ברידערליכע הילף וואס
זיי האבען געליסטעט צו מיר און מיין
פאמיליע, איך גלויב, אז עס וועט גיט
שאדען מיין קרעפט, אז אלע אונזערע
מעמבערס וואלען וויסען, וואס פאר א
סאלידאריטעט עס הערשט אין מאנע
שעפער, עס איז שוין צייט, אז די
וועלכע ברודערליכקייט וואלען הערשען אין
אלע שעפער.

אונזער שאפ האט גיט געארבייט
לעצטען זומער 18 לאנגע וואכען, און
נאך אזא סלעק, האב איך אפגעשריבן
8 וואכען און געמוט פארלאזען דעם
שאפ און געהן אין האספיטאל. איך בין
געלענען אין האספיטאל 16 וואכען, און
ווייסט איהר ווער עס האט די נאנצע
צייט אויסגעהאלטען מיין פאמיליע? די
ברידער און שוועסטער, די ארבייטער פון
דעם, "קוואליטי קאנס קאמפאני", שאפ,
די מעמבערס פון לאקאל 20, מאנעס
מאל האט מיין פרוי זיך ענטזאגט צו

די אנטוויקלונג פון דער ארבייטער- באוועגונג אין יאפא

אונטער די שווערסטע קרבנות, די רעגיר-
ונג האט פארמאגט די פראקטאטארישע
טוערס מיט לעבענסלענגליכער תפיסה
און אפילו מיט טויט-שטראף, די גע-
ווערקשאפטליכע קאמפען נומא האבען
זיך אפגעשפיעלט אין באזונדערע פאר-
מען, וואס זיינען ענליך צו דער פאסיווער
רעזיסטענץ, אין יאפאן רובס מען דאס
אן, "סטרייק אויפ'ן ארבייטס-פלאץ".

אין יאהר 1920 איז געגרינדעט געווארן
דער יאפאנישער געווערקשאפטס-
בונד, די יאפאנישע סאציאליסטען הא-
בען געשטיצט די געווערקשאפטליכע בא-
וועגונג מיט אלע כחות, די געווערקשאפט-
טען זיינען געווארען דער ארט, וואו די
סאציאליסטען האבען געקענט ווירקען
פאר ווערע פאליטישע צילען.

די סאציאליסטישע באוועגונג איז אין
יאפאן גיט ווייניגער געווען פארמאגט
ווי די געווערקשאפטליכע, אין דער לעצ-
טער צייט באנוצט זיך די רעגירונג מיט
די גייעסטע מעטאדען אין קאמפ געגען
דער ארבייטער באוועגונג, זי האט גע-
גרינדעט, שווארצע באנדעס, לויט'ן מוס-
טער פון די אסאליענישע פאשיסטען,
וועלכע מערדירטען די ארבייטערשאפט
אונטער דער שטילשווייגענדער הסכמה
פון דער פאליציי. אבער אויך דאס האלט
נישט אפ דעם וואקס פון דער סאציא-
ליסטישער באוועגונג, עס ווערען ארויס-
געגעבן א נאנצע רייע געווערקשאפט
ליכע און סאציאליסטישע צייטונגען, דער
געווערקשאפטס-בונד גיט ארויס אן איי-
גענעם ארגאן, "ארבייט", אבער אויך די
אייגענעלע פארבאנדען גיבען ארויס וויי-
דע ארגאנען, די סאציאליסטישע פאר-
טיי גיט ארויס א צייטונג, "סאציאליזם",
עס ערשיינען א רייע וויסענשאפטליכע
סאציאליסטישע זשורנאלען, צווישן זיי
דער באוואוסטער זשורנאל, "סאציאלע
פראבלעמען", סאציאליסטישע שריפטען
פון אייראפעאישע אויטאָרען ווערען איר
בערעכט און זעהן ניד פארקויפט, די

די יאפאנישע נאציאנאל-עקאנאמיע
טוילען איין די ווירטשאפטליכע אנטוויק-
לונג פון יאפאן אין דריי פעריאדען, די
צייט פון דער כינעזיש-יאפאנישער ביז צו
דער רוסיש-יאפאנישער מלחמה איז דער
ערשטער פעריאד, אין וועלכען עס הויבט
זיך אן די אנטוויקלונג פון מאדערנעס קא-
פיטאליזם, די רוסיש-יאפאנישע מלחמה
האט פארעסטמיט די עקאנאמישע שטע-
לונג פון יאפאן אויפ'ן וועלט-מארק און
די וועלט-מלחמה, וואס ווערען באהייכענט
אלס דער דריטער פעריאד, וואס אין א
גרויסע מאס פארשטארקט די אינדוסטרי-
אליזירונג פון יאפאן.

די דאזיגע עקאנאמישע אויפבליהונג
פונ'ם לאנד איז גיט געבליבען און א
וויקונג אויף דער סאציאלער אנטוויקלונג.

די ארבייטערשאפט, וועלכע האט ביז דאן
גיט געהאט קיין שום רעכט און האט
געלעבט אין די שרעקליכסטע פארהעלטני-
סען, הויבט זיך אן צו זאמלען, אין יאהר
1912 גרינדעט זיך דער ערשטער אונטער-
שטיצונגס-פארטיי און ס'איז כאראקטע-
ריסטיש, וואס דער דאזיגער פארטיי איז
אין אנהויב געשטאנען אונטער דער
השגחה פון איינעם פון די גרעסטע יא-
פאנישע פינאנצ-מאנאטען, לאנגזאם
האבען זיך אנטוויקעלט די געווערק-
שאפטליכע ארגאניזאציעס, וועלכע זיינען
געווען פארבאטען — און זיינען עס נאך
ביז צום היינטיגן טאג — ווייל פאר
סטרייקען קאן מען, לויט די יאפאנישע
געזעצען, באשטראפט ווערען מיט קרי-
מינאל.

נישט סקענדינאוו, דעם, האט אין
יאהר 1918 א רויזע סטרייק-באוואוי-
ארומגעכאפט דאס נאנצע לאנד, בלוזט
נע צוזאמענשטויסען מיט דער פאליציי
זיינען געווען אויף דער מאגארידונג, די
יאפאנישע אינדוסטריע - פראלעמא-
רער האבען זיך אבער נישט געלאזט אפ-
האלטען דורך קיין שום רעפרעסיעס, זיי
האבען פארטיידיגט ווערען פארערוונגען

נעמען ביי ווי נעלט אין דער צייט ווען
איך שליון ארבייט נישט דערפאר, די
ארבייטער פון דעם שאפ האבען מיר
ארויסגעהאלפן מיט אריבער דריי הונ-
דערט דאלאר.

איך דאנק זיי פאר דער הילף וואס
זיי האבען מיר געגעבען און וואלען אלע
ארבייטער זעהן און לערנען וואס איין
ארגאניזירטער שאפ קען טאן.

מיט דאנק און ברידערליכע גרוס,
מאקס ווייטק,
מעמבער לאק. 35, לעדזשער נומ. 8081.

15טע יעדערליכע קאנפערענץ פון נאטשוראליזישטן אייד ליג וועט פארקומען זונטאג ביימאג, דעם 20טען אפריל

די 15טע יעדערליכע קאנפערענץ פון
דער נאטשוראליזישטן אייד ליגע וועט
פארקומען זונטאג דעם 20טען אפריל, 2
אחר ביימאג, אין גרויסען האל פון
"פארוערסט" בילדינג, 175 איסט
בראדוויי.

די נאטשוראליזישטן אייד ליגע
האט אין דעם יאהר 1923 געשריבען
איבער 15,000 אפליקאציעס פאר סימ-
זענשיפ, אין די 15 יאהר פון איהר
עקזיסטענץ האט די ליגע מיטגעהאלטען
מעהר ווי 100,000 ארבייטער צו ווערען
סימזענש.

די לעצטע אויפטו פון דער ליגע איז
וואס זי האט ערעפענט קלאסען פאר סר-
טיוענשיפ מיט'ן צוועק פארצוברייטען
אלע אפליקאציעס צו קענען עפעסן דע
עקזאמען. דיעזע קלאסען ווערען גוט בא-
זוכט און ברענגען פיל נוצען פאר אלע
ארבייטער וועלכע דארפען ארויסנעמען
זייערע בירגער רייפערעס.

ביים קאנפערענץ פון ליגע, וועלכע
וועט זיין דעם 20טען אפריל, וועט אפ-
געגעבען ווערען א פועל באריכט צו דעם
פארטרעטער פון אלע ארגאניזאציעס, עס
וועלען אויך פארנעמען ווערען גיט
פאלענער פון טעטיגקייט פאר דער ליגע
וועלכע ברענגען פילע נוצען די מיטגלי-
דער פון אלע יוניאנס.

די נאטשוראליזישטן אייד ליגע
האט שוין אויסגעשיקט איינלאדונגען צו
אלע יוניאנס און אנדערע ארבייטער פאר
נאטשוראליזישטן, זיי וואלען וועהלען דעלעגא-
טען צו דער קאנפערענץ.
אלע ארגאניזאציעס וועלכע האבען
ביז יעצט נאך גיט ערוועהלט קיינע דע-
לעגאטען, זיינען געבעטען גלייך צו ער-
וועהלען צו 2 דעלעגאטען אום צו זיך
פארטרעטען ביי דיעזע וויכטיגע קאנ-
פערענץ.

וויכטיגסטע ווערס פון מארקס און קייט
סקי זיינע איבערגעזעט און גרויסע אויט
לאנגען זיינען זעהר ניד אויספארקויפט
געווארען.

די סאציאליסטישע פארטיי האט נאך
נישט קיין פארטרעטער אין די נעווער-
געבענער קערפערשאפטען. אבער עס
וואקסט איהר גייסטישע השפעה און די
באוועגונג פארשפרייט זיך אין אלע בריי-
טערע קרייזען. די פארטיי גייט זיך
איצט צום קאמפ פאר דער פאליטישער
גלייכבארעכטיגונג פון די ברייטע פאלקס-
מאסען.

די יאפאנישע סאציאליסטען פארמאגן
גען אין זייערע רייען באוואוסטע פער-
זענליכקייטען פון די אינטעלעקטועלע
קרייזען, וועלכע שטיצען די באוועגונג
גייסטיש און מאדאליש. די רעגירונג האט
זיך נישט אפגעהאלטען אויך באוואוסטע
אינטעליגענטע צו רודען פאר זייער פא-
ליטישער איבערצייגונג.
די פאליטישע און סאקטישע שטרייט
פראגען, וואס האבען גורם געווען די צו-
שפאלטונג פון דער אייראפעאישער אר-
בייטער באוועגונג, האבען אויך נישט
פארשוניגט די יאפאנישע ארבייטער-
שאפט, דאס קאן אבער נישט אפשמעלען
די ווייטערדיגע אנטוויקלונג פון דער בא-
וועגונג.

מורחאזיע און ספעציעל יאפאן האט
אין א קורצער צייט דורכגעמאכט א ניכט
קאפיטאליסטישע אנטוויקלונג, בעת אין
מערב-אייראפא זיינען גייסטיש געווען
יאהרהונדערטער, כדי צו דערגרייכען א
באשטימטע אנטוויקלונגס-מדרגה, איז די
דאזיגע אנטוויקלונג פארגעקומען אין
מורחאזיע אין עטליכע יאהרענגענדליך
און בעת אייראפא האט זיך געמדרונקען
אין א ים פון בלום, האט נאנץ מורחאזיע
אויסגענוצט די געלענעהייט אראפצואר-
ווארפען פון זיך די הערשאפט פון איירא-
פעאישע קאפיטאל, דער אמת'ער און
איינציגער קריגס געווינער אין דער וועלט
מלחמה איז געווען מורחאזיע, וועמען
ווייטשאפטליכע באדייטונג עס איז בא-
אייצט גיט געווען באוואוסט, אבער
אויך די יאפאנישע ארבייטער-באוועגונג
מאך נישט בלייבען אומבאקאנט און ס'איז
נישט צו גרינג אפגעשאצט ווערען.
(דאס נייע לעבען, רוסאניזם)

דער אכטער און לעצטער פערטעל-יערליכער מיטינג פון דעם ג.ע.ב. פון דער א.ד.ג.וו.י.

פון ש. יאנאָווסקי.

וואָס זיי האָבען גאָרניש געמיינט. דער פאקט איז, אז נישט די אינטערנעשאנאל און נישט די יוניאן האָבען געהאט קאָפּ בדה אויפצונעמען און נישט דעם קאָפּ אין שיקאגא, אין וועלכען די סטרייקס רינג האָבען ארויסגעוויזען אזא העלדיש קייט, וואָס איז באמת געווען געווען צו עפניען אין גאָר פילע ארבייטערס-קעסעס, פער, און ווערבער פארשפּרעכט געווען צו ווערען מיט א פאָלשטענדיגען זיג. עס איז אמת, דאָס איז די מעהר סטע פעלע האלט נישט די אינטערנעשאנאל נאל פון פארציהען א קאָפּ אויף צו לאַנג. אבער דאָס ווערט זיך שטארק און די אומשטענדען און אן דעם כאראקטער פון קאָפּ, און ווי באקאנט, האָט יעדער כלל זיין אויסגאנג, און דער סטרייק פון די דרעס-מאכער אין שיקאגא איז ווירקליך אן אויסגאנג.

אין דעם זיין דער דרעס-מאכער סטרייק אין שיקאגא ארומגעקומען נע- וואָרען נאנץ גרינדליך, צוערשט אין דער אבזענצעהייט פון ווייט-פרעזידענט פערלשטיין, וועלכער האָט נישט געקענט פארלאזן דעם קאמפּליאן אין שיקאגא אום צו קומען צום מיטינג, ווען ער האָט זיך אָנגעפאנגען, און דאָן צוזאמען מיט איהם, לעצטען שבת, און עס איז באַד- שלאָסען געוואָרען, אז דער קאמפּ אין שיקאגא מוז פארטענעמען ווערען ביי דער סטרייק וועט ברעכען די ערשטע פון די דרעס-מאכערס-סטרייקס, וואָס האָבען נאָך ביז איצט זיך נישט אונטע- געגעבען.

כדי אבער דער קאמפּ זאל קענען נע- פיהרען ווערען מיט דער געזעצער נויט- גער באנייטערונג, איז באשלאָסען גע- וואָרען צו שטעלן א פאָר פון 150 מאַ- זענער-דאָלאַר דורך אן אַסעסמענט אויף דער גאנצער מעמבערשיפ פון דער אינ- טערנעשאנאל.

עס איז קיין ספק נישט פאר אונז, אז די גאנצע מעמבערשיפ וועט פארשטענ- ווי וויכטיג עס איז, אז דער סטרייק אין שיקאגא זאל געקריינט ווערען מיט א פולע זיג. צוויי אומשטענדען סאכען עס אונבאדינגט נויטיג. ערשטענס, זיך בען די סטרייקערס דרעס-מאכער אין שיקאגא נאנץ כשר פארדיינט, אז די אינטערנעשאנאל זאל זיי נישט לאזען אין מיטען אין זייער בראווען קאמפּ פאר דער יוניאן. מען קען נישט און מען טאָר נישט איבערלאזען צו זייער אייגענעם שיקאגא אַזעלכע סטרייקער, וועלכע פירן דען זייער קאמפּ מיט אמת'ען ססירה גאָש, פאר וועמען קיינע פארטאגלונגען זיינען נישט צו שרעקליך, אום זיי אָפּצו- שטעלען אין זייער קאמפּ פאר זייערע רעכטע, ווי שווער עס זאל נישט זיין פאר אינטערנעשאנאל צו שאפען דאָס

דער רעפּאָרט, ווי עס קען אנדערש נישט זיין, איז אויסגעארבייט געוואָרען אין דעם מיטל פון די לעצטע פאָר מאַד- נאטען אין אונזער דזשענעראל אָפּיס פון פרעזידענט זינגאן, מיט דער הילף פון מאַס דעניש. אָבער אזוי ווי דער רעפּאָרט קומט נישט בלויז פון פרעזידענט און סעקרעטאר, נאָר פון דעם גאנצען דזשענעראל עקזעקוטיוו באַדער, האָט ער, נאטירליך, געמוזט פאָרגעלענט ווע- רען פאר דעם גאנצען ג.ע.ב. און — עס מוז געזאָגט ווערען — מיט פיל צו צייט האָט דער אָדער יענער ווייט- פרעזידענט געמאכט א טרעפּענדע באַד- מערקונג, דורך וועלכער דער רעפּאָרט האָט פיל געוואונען סיי אין קלאַריטייט און סיי אין דער קאָרעקטקייט פון אויט- דרוק.

דאָס פאָרלעזען פון דעם רעפּאָרט צו זאמען מיט דער דיסקוסיאן, וועלכע איז ארויסגערופען געוואָרען דורך פארשייד- דענע פונקטען פון צייט צו צייט, האָט פארנומען די מעהרסטע צייט פון דעם לעצטען מיטינג. פון דעסוועגען וואָלט עס געווען נישט ריכטיג צו זאָגען, אז מעהר, ווי דאָס, האָט דער מיטינג נאָר- נישט אויפגעטאָן.

פארקעהרט, אין דער קורצער צייט איז נאנץ גרינדליך דיסקוסירט געוואָרען דער דרעס-מאכער סטרייק אין שיקאגא. די שטעלונג פון דעם ג.ע.ב. צו דעם סטרייק איז א ביסלע קאמפליצירט גע- וואָרען דורך אן אונגלייכער באמער- קונג פון דעם שרייבער פון דעם ציילען אין זינגען אן עריסאָריעלען נאָטיץ מיט דעם וואָכען צוריק. אין דעם עריסאָרי- יעלען נאָטיץ איז געמאכט געוואָרען א השערה, אז עס קען מעגליך זיין, דאָס איז אבאסאָראַנט פון דעם גאנצן היינטיגן ערפאָלג, וואָס דער סטרייק האָט שוין דערגרייכט, זאל די יוניאן צוריקרופען דעם סטרייק, נישט ווארטענדיג ביז דער זיג וועט זיין א פאָלשטענדיגער. דער ביי איז אויך שטארק באטאָנט געוואָרען, אז דאָס מיטגליד בשום אופן נישט, אז דער סטרייק איז שוין צו ענדע, ווייל נאָר די יוניאן אליין קען ערפולערען די ענדע פון סטרייק.

די, אָבער, וועלכע זוכען פרישטע- קעס צו אונזער אינטערנעשאנאל און איהרע פיהרער, און אויך די בעלי בתים, וואָס האָבען זיך נאָך נישט אונטערגעגע- בען, האָבען זיך אָנגעכאפט אן די דאָ- יגע פאָר ווערטער און זיי אויסגע- מיטשט אין דעם זיג, אז דער סטרייק ווערט שוין אויפגעגעבען — עסוואָס,

דער ג.ע.ב. וואָס איז אויסער- וועהלט געוואָרען מיט צוויי יאָהר צוריק אויף דער קאָנווענשאַן אין קליווילאנד האָט לעצטע וואָך אָפּגעהאלטען זיין לעצ- טען פערטעל-יערליכען מיטינג אין ניו- יאָרק.

דערמאָנענדיג זיך אן דעם ערשטען מיטינג פון דעם ג.ע.ב. מיט צוויי יאָהר צוריק, און פארגלייכענדיג איהם מיט דעם לעצטען, האָט מען נישט געקענט זעהן קיין גרויסע אונטערשייד נישט אין זיין פערסאָנאַל און נישט אין זיין כאראק- טער. כמעט דער גאנצער ג.ע.ב. ווע- מען די קאָנווענשאַן האָט אפּפארטריט דעם שיקאגא פון דער אינטערנעשאנאל, איז געבליבען דער זעלבער. מעהר נישט, צושטאָם דעם געוועזענעם פרעזידענט, ב. שלעזינגער, שטעהט איצט אן דער שפיצע מאָרד זינגאן, און מיט איהן ווייט-פרעזידענט, מאַס פארגעשטיין, וועלכער האָט מיט עפליכע מאָנאטען צו- ריק רעזיגנירט, וועניגער, ווי אויף דעם ערשטען מיטינג.

עס האָט זיך אויך געמערקט, דאָס דער גאנצער ג.ע.ב. איז פול מיט צו- טרוי, אז די קאָנווענשאַן, פאר וועלכער ער דארף באלד אָפּגעבען דין וחשבון, וועט איהם געבען א נאנץ שעהענס יישר כח פאר אלץ, וואָס ער האָט אויפגע- טאָן. אין דעם באוואוסטזיין צו האָבען געטאָן אין דעם מיטל פון די לעצטע צוויי יאָהר אלעס, וואָס איז נאָר געווען מעגליך, האָט דער ג.ע.ב. אויף זיין לעצטען מיטינג נישט אפּרעזענטירט די מינדסטע געוועזענע, אפּשער וועט דער אורטייל פון דער קאָנווענשאַן נישט אויס- פאלען אזוי גינסטיג.

און דאָך, אז דאָס איז געווען דער לעצטער פערטעל-יערליכער מיטינג, דאָס האָט מען געקענט לייכט זעהן פון דעם, וואָס עס איז געווען געווען געוואָרען פון דעם, וואָס איז אויפגעטאָן געוואָרען פאר די לעצטע עפליכע מאַד- נאטען, און די מעהרסטע צייט איז אָפּ- געגעבען געוואָרען צו דעם, וואָס מען דארף טאָן אום צו מאכען די קאָנווענ- שאַן, די יובילעאום-קאָנווענשאַן, אזוי שעהן און איינדרוספול ווי נאָר מעג- ליך. דערפאר טאקע זיינען די רעפּאָר- טען פון די צוויי הויפט-באמערקטע פון דער אינטערנעשאנאל געווען זעהר קור- צע, האָבען פארנומען נאנץ וועניג צייט. און די מעהרסטע ווייט-פרעזידענטען האָ- בען זיך באנוגענט מיט די פאָר ווער- טער: "אלעס שווער". די מעהרסטע צייט איז אָפּגעגעבען געוואָרען צו דעם רעפּאָרט צו דער קאָנווענשאַן, וועלכער דערצעהלט אלעס, וואָס איז אויפגעטאָן געוואָרען אין די גאנצע צוויי פאָרגאנג- ענע יאָהרען.

דורך דאָס גאנצע יאָהר. אָבער זי האָט די פאָרעוונג נישט געשטעלט, ווייל זי ווייט, אז עס איז אונמעגליך. זעהט איהר, 38 וואָכען ארבייט, דאָס ווייט זי, קען יא אויסגעפיהרט ווערען, ווען עס וועט נאָר אריינגעבראכט ווערען א שפּיר- קעל ארדנונג אין דעם איצטיגע כאָאָס. דערפאר קען בשום אופן נישט די דאָזיגע פאָרעוונג שטערען אויף אירגענד וועל- כען אופן די דזשאַבערס צו טאָן זייערע ביזנעס. די אלע שוועריגקייטען, וואָס זיי גיבען אן זיינען ווירקליך געווען לייכט ביזנעס-קען, ווען די דזשאַבערס זאָלען נאָר האָבען אין זינען נישט בלויז זייערע אינטערעסען, נאָר אויך די אינטערעסען פון די ארבייטער, און דערמיט אויך במילא פון דער גאנצער אינדוסטריע.

אלס אן ארומגענט געגען דעם פאר- שלאָג פון דער יוניאן ווערען אָנגעגעבען פארשידענע תירוצים. דער דזשאַבער וואָלט דאן געמוזט געבען זינגען אָר- דערס, איידער ער ווייט נאָך באשטימט, צי ער קען פארקויפּען זיין סחורה, צי נישט. דער דזשאַבער פון קלאָנס מוז זיך רעכענען מיט די פארשידענע סטיילס, און דערפאר איז פאר איהם אונמעגליך צו באנוגענען זיך מיט א גע- וויסער צאָהל קאָנטראַקטאָרס. דער דזשאַבער האָט נאָר גענוג ארבייט פאר זיינע קאָנטראַקטאָרס נאָר אין דעם סאמע ברען פון סעזאן. לויט דעם פאר- שלאָג פון דער יוניאן וועט דער דזשאַ- בער נישט וויסען פון קיין חשבון, און וועט מוזען פאָרוואַרען אויף גאָס'ס באַ- ראָט. די זיינען די ארומגענטען פון די דזשאַבערס. אָבער מיט אונזער בעס- טען ווילען צו פארשטעהן די דזשאַבערס, קענען מיר עס נישט. מיר קענען בשום אופן נישט איינזעהן, וואָרום זאל דער דזשאַבער אונטער דער באַנענעצטער צאָהל קאָנטראַקטאָרס מוזען געבען זיינע אָרדערס פרייהער, ווי איצט. מיר האָבען

פערטעל-יערליכען געברויך. ווען דער סאמע ברען פון זיין ביזנעס קומט אן, איז ער אַהן צווייטעל אין שטאנד צו העלפען ביזעס א גאנצן הויבער צאָהל קאָנטראַקטאָרס, וואָס זאָלען פאר איהם ארבייטען מיט זייער גאנ- צער ארבייטס-קראַפט. מען מוז געדענקען, דאָס די צייט פאר געבען דעם קאָנטראַקטאָר די ערשטע שרידערס הענגט אָפּ אין גאנצען פון דעם סאָרט סחורה, און פון דעם פרייהער, וועל- כען ער איז געווען צו העלפען, און פון פילע אַנדערע גאנצן אייגענטימליכע פארהעלטניסען, וואָס געהערען צו דער קלאָס און סום אינ- דוסטריע. אויב דער דזשאַבער זאל וועלען האַנדלען הויפּט אָפּשלאָסען פון דער יוניאן, נעמליך צו באַנענעצטען די צאָהל קאָנטראַק- מאַרס, און געבען זיי אזוי פיל ארבייט, ווי פיל זיי קענען מאכען מיט א גאראנטירטער צאָהל ארבייטס-וואָכען, וועלכע, ווי די יוניאן האָט געשטליך אנגאָסירט, זאל זיין 38 וואָכען, וועט דער דזשאַבער זיין געצוואונגען אויסצוהאלטען פאר 22 וואָכען און פאל- פענען אין פאר 16 וואָכען אין פארינג סעזאן יענע צאָהל קאָנטראַקטאָרס, וואָס ער האָט נאָר בעדארפט אין סאמע ברען פון סעזאן אין דער צייט פון פאל און פארינג. און, מירל אויסצוקענדיג זיך, קען דאָס בשום אופן נישט אויסגעפיהרט ווערען.

אויב די דאָזיגע ארומגענטאציע פון די דזשאַבערס איז ריכטיג, קומט אויס, אז די קלאָס אינדוסטריעלע איז ניו יאָרק קען אנדערש נישט עקזיסטירען, ווי דוקא מיט 3,000 קאָנטראַקטאָרס, מיט 3,000 שטעפער, אין פילע פון וועלכע עס אָר- בייטען פרוטאבלען ארבייטער. פאר יעדע איינציגען מענשען מיט א גלייכען פארשטאנד מוז זיין קלאָר, אז אויב די קלאָס-אינדוסטריע פאָדערט ווירקליך אזא מין משונה'דיגען צושטאנד, דאָן מוז זיין עפעס דער מעהר מיט דער אינ- דוסטריע. אן אינדוסטריע, וועלכע קען נישט גאראנטירען איהרע ארבייטער זאָל נאָר מיט 38 וואָכען ארבייט דורך דאָס יאָהר, מוז שטעהן אין גאנצען אויף א פאלשען פונדאמענט, און יעדער, וואָס איז פאראינטערעסירט אין איהר געווער- הונג, מוז זעהן, וואָס עס איז צו טאָן, אז איהרע ארבייטער, איהרע קאָנטראַק- טאָרס, אלע איהרע פאקטאָרען, זאָלען קענען ציהען פון איהר זייער חיונה, זייער אינטערעסנדיגע לעבען. דערפאר דאכט זיך אונז, אז אויב די ארומגענטאציע פון די דזשאַבערס איז א ריכטיגע, איז זי די העכסטע פארדאמנע פאר דעם איצ- טיגען צושטאנד אין דער קלאָס-אינדוס- טריע, און וואָס ניכער ער וועט געענ- דערט ווערען, אלץ געווינער זיין זיין פאר דער אינדוסטריע און פאר אלע, וואָס באטייליגען זיך אין איהר.

איצט לאָמיר זעהן, אויב עס מוז טאקע אזוי זיין, ווי עס איז. מיט א צייט צוריק האָט די יוניאן געארדעט א סטא- פערדזש, וואָס האָט געהאט אלס זיין ציל, צו מאכען א סוף צו די קליינע שטעפער- לאַז, אזוי, אז עס זאָלען נישט זיין קיין קלאָס-שאַפּס מיט ווייניגער, ווי 14 מאַ- שינען. ליידער, צוליב פארשידענע סיבות האָט דער סטאפערדזש נישט דערגרייכט זיין ציל. לאָמיר אָבער אָנהעמען, אז די יוניאן וואָלט געווען ערפאָלגרייך אין איהר קאמפּיין, און די צאָהל פון די קאָנ- טראַקט-שטעפער וואָלט פארקלענערט גע- וואָרען אויף א גאנצע העלפט, אויב נישט אויף מעהר. וואָס וואָלטען די דזשאַ- בערס דאן געמאָן? וואָלטען זיי דען נישט געמוזט זעהן, ווי פארטיג צו מאכען זייער ארבייט מיט דער צאָהל קאָנטראַק- טאָרס, וואָס איז דאָ? אָדער לאָמיר זיך פארשטעלען, אז א פאָר טויזענט קאָנ- טראַקטאָרס-וועמען עס איז ענדליך מיאום געווארען צו זיין אַזעלכע, אומ- שטיינס געזאגט, באַסעס, ווי זיי זיינען, זיינען אליין פרייוויליג ארויס פון די קלאָס-ביזנעס, און אנדערע, אפגעשרא- קען פון זייער ביישפיל, האָבען נישט פאר- נומען זייערע פלעצער, וואָס וואָלטען די דזשאַבערס דאן געמאָן? וואָלטען זיי ווירקליך זיך נאָר קיין עצה נישט געקענט געבען? עס איז אונמעגליך צו גלויבען, אז אן אינדוסטריע זאל נאָר קאָנען עס- זיסטירען, בתנאי, אז אלע איהרע ארביי- טער זאָלען מוזען ארומגעהן א רונדען האַלבען יאָהר ליידיג, און אז דער גרעס- טער טייל פון איהרע זאָגענאנטע באַסעס זאָלען מוזען פיהרען א העכסט מיערער- בעלע עקזיסטענץ. ניין, דאָס קען נישט זיין, און עס איז ווירקליך נאָר נישט אזוי. די דזשאַבערס האָבען דא אויפגעשטעלט א קוליע שטרוי, וואָס קען נאָר אפּשרע- קען קינדער, דער ערוואַקסענער מענטש זעהט, אז עס איז בלויז שטרוי.

ווען די יוניאן האָט ארויסגעשטעלט די פאָרעוונג פון א גאראנטירטע פאר, זא- נען מיר, 38 ארבייטס-וואָכען, האָט זי עס געמאָן אויף דעם גרונד פון דעם גאנצן באַשטימטע פאקט, אז די קלאָס אינ- דוסטריע איז יא כּח צו געבען אזוי פיל ארבייטס-וואָכען צו יעדער, וואָס איז באַשעפטיגט אין דער קלאָס-אינדוסט- ריע. וואָרעם, געוויס וואָלט זי געוואלט, אז דער ארבייטער זאל זיין באַשעפטיגט

באצוג צו באַנענעצטען די צאָהל קאָנ- טראַקטאָרס פאר יעדע דזשאַבער וועלען זיי נישט קענען מאכען אַזעלכע גרויסע פראָפּיעס, דאָס וואָלט געווען א טנה. מיר וואָלטען זיי פארשטאנען און וואָלטען זיי געענטפערט, אז סאקס דערפאר באַד- שמעהען מיר אויף דעם פארשלאג. זיי האָבען עס שוין געהאט צו גומ, וואָס דאָס האָט רואינירט סיי דעם קאָנטראַק- טאָר, סיי די ארבייטער און סיי די אינ- דוסטריע, אָבער צו זאָגען, אז דער יוניאן'ס פאָרשלאג איז נישט פארשלאג. זיי און וועט נישט ארבייטען, און לויט אונ- זער מיינונג, געדערט גלאט אין דער וועלט אריין. פארקעהרט, מיר זעהען אין דעם פאָרשלאג דעם איינציגען אויס- וועג פון דעם שרעקליכען כאָאָס, אין וועלכען די אינדוסטריע טרינגט זיך.

מיר וועלען נאָך האָבען די געלע- גענהייט צוריקצוקעהרען זיך צו דעם ענין, ווי אויף צו דער דיסקוסיאן פון די אַנדערע פאָדערונגען; אָבער, מיר וו- דערהאלען, אונזער איינדרוק פון דער לעצטער קאָנפערענץ צווישען אונזערע פארשטעהער און די פון די דזשאַבערס איז ווירקליך אזא, אז די דזשאַבערס וועלען זיך לאָזען איבערצייגען. אין די סומענדרע קאָנפערענצען וועט אויף די פארשידענע פראגען געווארפען ווערען די שטארקסטע ליכט פון ביידע זייטען, און אזוי ווי מיר גלויבען, אז קיין איינ- ציגער צד וויל נישט קיין קריג, אויב ער איז נאָר פארמיידליך, ווילען מיר האָפּען, אז די קאָנפערענצען וועלען פיהרען צו דעם געווינשטען רעזולטאט, און דאָס די דזשאַבערס וועלען ווירקליך העלפען מיט אלע זייערע כוחות, ווי זיי פארזיכערען עס אין זייער ענטפער צו דער אינטער- געשאַנאל, העלפען דער נויטיגער רעאָר- גאניזירונג פון דער אינדוסטריע, וועלכע איז איצט אין אזא סלעגליכען צושטאנד, אז ענדער קען שוין גארניש זיין.

דאָס שוין געזאגט, און מיר ווידערהאלען עס: די צאָהל ארבייטער קלאָס-מאכער, וועט דאָך נישט געמינדערט ווערען. די וועט בלייבען דויעלכע ווי איצט. מעהר נישט די צאָהל שטעפער וועט פארקלענערט ווערען, און אַנשטאָט שטעפער מיט 5, 10, 15 ארבייטער, וועלען זיין גרויסע שט- פער מיט 50 און הונדערט ארבייטער, טו פארוואָס זאל דער דזשאַבער נישט קענען אריינגעבען זיינע אָרדערס פונקט דאָן, ווען ער ווייט שוין מעהר אָדער זענענדיג באשטימט, וואָס און וויפיל ער דארף האָבען פון יעדער סאָרט קלאָס? און וואָרום זאל ער נישט קע- נען מאכען צו דער צייט די פארשידענע סטיילס? וואָס קען איהם שטערען אין דעם? וועט ער דען נישט קענען האָבען א גענוג פרייען אויסוואהל פאר די פאר- שידענע סטיילס צווישען 500 אָדער טויזענט קאָנטראַקטאָרס פונקט, ווי ער קען זיי געפינען צווישען 3000? אָדער דענקען אפּשער די דזשאַבערס, אז צוליב דעם פאָרשלאג פון דער יוניאן וועלען דוקא די בעסערע, די מעהר פעהיגע, די מעהר צוגעפאסטע קאָנטראַקטאָרס פאר- שווינדען, און עס וועלען פארגלייבען נאָר די אומפעהיגע? דאכט זיך, לויט דעם געזעץ פון "נאטירליכען אויסוואהל" וועלען דוקא פארגלייבען אין אלע צוויי- גען פון דער אינדוסטריע די מעהר פע- היגע, טו וואָרום מוז פאסירען אלעס דאָס, מיט וואָס די דזשאַבערס סטרא- שען? און וואָרום זאָלען זיי נישט קענען האָבען זייער ארבייט פארטיג אין צייט, און לויט אלע זייערע פארלאנגען אָהן דעם מינדעסטען שארען פאר זיי און די גאנצע אינדוסטריע, און מיט גרויס נוצען פאר די ארבייטער?

זעהט איהר, ווען די דזשאַבערס וואָלטען ארויסגעקומען מיט דער ער- קלעהרונג, אז מיט דער פארווירקליכונג פון דעם פאָרשלאג פון דער יוניאן אין

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
MORRIS SIGMAN, President
A. BAROFF, Sec'y-Treas.
S. YANOFKY, Editor.
H. SCHOOLMAN, Business Manager
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year
Vol. VI, No. 16.
New York, Friday, April 18, 1924
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y.,
under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of
October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטארס נאטיץ ביכער

דאן שטעלען די מאנופעקטורערס
צו דער יוניאן סאלאנדער פראצעד:
"עס זינען דא פיל מעלי-שרדערס און
קאמפליקאציעס, ווי אויך ריפאליקעס,
וועלכע שטעלען צו צום קאנטראסט, מיט
וועמען דער דאזיקער האט ביזנעס, ווער
אויפגעטן סחורה און ווערען אויפגעטן סחורה,
וואס דאס שטעלט זיין שוועק אין די זעלבע
פארשטעלונג מיט דעם קאנטראסט, ווי די
דאזיקערס און סטאטיסטיקערס, וועמען די
יוניאן וויל דאך רופען מיט דעם נאמען
מאנופעקטורערס. מיט די יוניאן דאס
ריפאליקעס, מעלי-שרדערס און קאמפליקאציעס
הייזער ארויסצושטעלען אין די זעלבע קאטעגאריע
פון מאנופעקטורערס?"

וועל, דערווייל האלט עס נאך נישט
אזוי ווייט. אבער, ווי אונז דאס זיך
קען עס גאנץ גוט קומען דערצו, אז די
דאזיקע מייל ארדערהייזער און קאמפליקאציעס
לאגנהייזער און ריפאליקעס זאלען, איז
עס וועט אויסגעמונט ווערען, אז עס אין
נייטיג פאר דער אינדוסטריע און דעם
ווארלוין פון די ארבייטער, אז אויך
זיין זאלען מווען זיין פארמאגטאליק
צו דער יוניאן, אלס מאנופעקטורערס,
עס איז זיכער, אז וואלטען זיי נעמען
אזא גרויסע ביזנעס, ווי די דאזיקערס
אין דער קלאסיקאציעס, וואלט דא
יוניאן געוויס זיין נישט אויסגעמונט פון
איהר קאנטראל. דערווייל אבער ווערען
דער ליבערטייל פון די קלאסיקאציעס
אויפגעטאן פון די דאזיקערס. אין פיר
לע פעלע זינען עס די דאזיקערס, וועל
כע פארקויפן ווערען סחורה צו די מייל
ארדערהייזער, און צום ריפאליקעס. דער
פאר, ווען דער דאזיקער וועט געבראכט
ווערען אונטער דעם קאנטראל פון דער
יוניאן, וועט שוין במילא אויך דער מייל
ארדער הויז, דער קאמפליקאציעס, און
ווי זיי אלע הייסען דאס, געבראכט
ווערען אונטער דעם ריכטיגען קאנטראל.

און דאס איז נייטיג צו געבען א
וואונק צו די דאזיקערס, אז די פאר
רונג פון דער יוניאן צו באגריפען די
צאל קאנטראסט און דער קלאסיקאציעס
אינדוסטריע, וועלכע דער דאזיקער וועט
דארפן האלטען באשעפטיגט, קען אויס
קומען א גרויסע טובה פאר די דאזיקערס
איצט ארבייטער דער קאנטראסט פאר
יערען, וואס גיט איהם ארבייט, דער
פאר דער מייל-ארדערהייזער זיך באר
נוצען מיט'ן קאנטראסט, ווי דער
דאזיקער, און קאנטראלען מיט איהם
אויף זיין אייגענעם געביט. ווען אבער
דער פלאן פון דער יוניאן זאל אויסגע
פיהרען ווערען, דאן וועלען די מייל-אר
דער הייזער, קאמפליקאציעס און דער
טיילער מווען אנטקומען צום דאזיקערס,
ווארען דער קאנטראסט וועט זיין
וויבליך ביז, ווען 500 קאנטראסטארס
וועלען מווען מאכען די ארבייט פון דער
איצטיגע 3000. די דאזיקערס וועלען
דורך די נייע איינפיהרונג פאר ווערען
פון זייערע קאנטראסטען, און בלייבען
די איינציגע מאנופעקטורערס פון
קלאסיקאציעס, זיכער, דאס איז עטוואס, וואס
נעמען אין אנבאראכט.

מיר זעהען אלס, אז די ארנומענע
טאציע פון די דאזיקערס, ווארען מען
קען זיי נישט באטראכטען אלס מאנופעקטורערס,
טווערען, נישט אין פרינציפ און נישט אין
דער טאט, קען פון אויסהאלטען קיין
שטרענגע קריטיק. ווי וועלכע שטאנד
פונקט איהר זאלט עס נישט באטראכטען,
זינען די דאזיקערס זיכער די איצטיגע
מאנופעקטורערס אין דער קלאסיקאציעס
דאס הייזער, קאנטראסט, דאס פערסנליכע
שטעלט, קענען מיר איבערגען צו דער
פארענד פון דער יוניאן, אז "יערען
דאזיקער זאל נאך באשעפטיגען אויף
פיל קאנטראסטארס, וויפיל ער קען פאר
זארגען מיט אזוי פיל ארבייט, ווי פיל
זיין זינען אימפאטאנט צו מאכען. קיין
דאזיקער זאל נישט באשעפטיגען קיין
נייע סאבימאנופעקטורערס, אזוי לאנג
ווי די, וועלכע ארבייטען פאר איהם,
זינען נישט געניגער פארזארגט מיט
ארבייט."

ווארען די דאזיקע פארענד איז אויף
וויכטיג, יע, לעבענס-וויכטיג פאר דער
יוניאן, דאס האבען מיר שוין ווידער
האלט ערקלעהרען. אונזער אבער די
דאזיקערס, אז לויט זייער ארטייל איז
די דאזיקע פארענד נישט פראקטיש און
קען נישט אויסגעפיהרע ווערען מיט דער
פאלג. און אס ווי זיי ערקלעהרען עס צו
ווען דער קעזאן פאנגט זיך אין עס
נויטיג פאר דעם דאזיקער פאר איינציג וואס
כען צו פארנעמען זיך אויסשליסליך מיט
דער באטראכטונג פון סעקעלס מיט דעם
צוועק אנטקומען פארשידענע סטילס מיט
פארשידענע פרויען, אויף וועלכע ער האט
שפעטער בויען זיין פרייהע ביזנעס. אין דער
צייט קען ער צושטעלען נאך גאנץ ווייניג
שיקער ווארען צום קאנטראסט, וועלכע
זאלען געמאכט ווערען אין קלאסיקאציעס פאר דאס

פירט פאר איהם די רענט, ווי מיר האט
בען דאס שוין אין איינעם פון אונזערע
פריערדיגע ערשטליכע נאטיצען ער
העכערט. און פונקט, ווי דער לענד
הארד קען צוליב דעם נישט פאזאנען זיך
פון זיין טיטעל לענדארד, נאך דער
פאר, ווייל ער קומט נישט אין א דירעקט
טער באהיירונג מיט זייער טענאנטס,
פונקט אזוי קען נישט דער דאזיקער אפ
טרייסלען זיך פון דעם פאקט, דאס ער
איז א מאנופעקטורער נאך דערמאר,
ווייל ער האט נישט צו טאן דירעקט מיט
די ארבייטער, נאך מיט דעם קאנטראסט
טאג.

מיר קענען דארום נישט איינזעהן די
מינרסטע בארעכטיגונג פאר די באהויפ
טונג פון די דאזיקערס, אז מען קען
זיין נישט באטראכטען אלס מאנופעקטורער
ער. פון דעסוועגען וועט זיין כדאי
פאר א וויילע זיך אפצושטעלען אויף
זייערע אייגענע טענאנטס, ווארען זיי דענקען,
אז מען קען זיי נישט צורעכענען צום
קלאס מאנופעקטורערס. זיי זאגען:
"דער דאזיקער שטעלט נישט צו דעם קא
פיטאל פאר'ן קאנטראסט, אום זיך צו
פארנעמען מיט ביזנעס, אויך פאר
זארגען ער איהם נישט אין אלגעמיין מיט
די סטילס, וואס ווערען געברויכט אין
דער אינדוסטריע. דער דאזיקער אין
פילע פעלע שטעלט איהם צו דעם רויהען
מאטעריאל, אבער דאס טוט ער הויפט
זעכליך דערמאר, ווייל מאכען קאנטראסט
טאג זינען צו ארבייט, און האבען נישט
גענוג קרעפט, אום צו קענען קויפן
דעם רויהען מאטעריאל. אבער עס זיין
נען דאס פילע פעלע, ווען דער דאזיקער
קויפט דעם געזעצטען פראדוקט פון
דעם קאנטראסטאר - דעם פראדוקט,
וואס איז געמאכט פון דעם קאנטראסט
טאג'ס אייגענער סחורה. אין פראקטיש
אלע פעלע שטעלט צו דער קאנטראסט
טאג זינען אייגענע טרימינגס, און גאנץ
אפט די פוסער און די פוסער-ריימינגס,
וואס נעמען צום גארמענט."

פארשטעהט זיך, אז מיר ערלויבען
זיך נישט פאר א מאמענט צו צווייפלען
אין די ריכטיגקייט פון דעם, וואס די
דאזיקערס דערזעהלען אונז ווענען זייע
רע פארהעלטניס מיט דעם קאנטראסט
טאג, אבער מיט דעם אלעם זעהען מיר
נאך אלץ נישט איין, פאר וואס דער דאזיקער
בער זאל נישט באטראכט ווערען, אלס
דער אייגענליכער מאנופעקטורער.
עס איז נאך נאך נישט לאנג צוריק, ווען
דער אפערירטער האט געמוזט האבען
זיין אייגענע מאשין. אויך האט ער גע
מוזט צושטעלען זיין אייגענע קאמען און
זיך, וואס ער האט געהאט נויטיג, אום
פארטיג צו מאכען דעם גארמענט. פון
דעסוועגען, אזוי ווייט, ווי אונזער
זכרון טראגט אונז, האבען די מאנופעקט
טווערס פון יענער צייט נישט געמאכט
דעם קלייט, אז זיי זינען נישט קיין מא
נופעקטורער דערמאר, ווייל דער אר
בייטער מוז ארויסנעמען זיין אייגענע
נעלד, אום צו קויפן פאר זיך א מאשין
און קאמען. דער פאקט, וואס דער אר
בייטער, האט פאר איהם געמאכט די
קלאסיקאציעס, האט דעם מאשין - אייגענע
מיכער געמאכט פאר דעם ארבייטער,
און דעם, פאר וועמען ער האט געמאכט
די קלאסיקאציעס, פאר דעם מאנופעקטורער.
און איז נישט דאס זעלבע דער פאל צוויי
שען דעם קאנטראסטאר און דעם דאזיקער
בער? אנטווערען, אז אין די מערסטע

פעלע האט דער קאנטראסטאר געהאט
זינען אייגענע פאר דאס צו באצאה
לען פאר דעם ערשטען מאנאט רענט און
פאר די מאשינען, וואס ער האט גענומען
אויף אויסצוהאלען; אבער דאס אליין
מאכט איהם נישט פאר דעם מאנופעקט
טווער, פונקט ווי דער ארבייטער פון
די ערשטע קיילאנציג אייגענע צייטען איז
נישט געווען קיין מאנופעקטורער דער
מיט, וואס ער האט געמוזט האבען זיין
מאשין און אנדערע נויטיגע סולס. דער
מאנופעקטורער און דער ארבייטער-געד
בער בלייבט אלץ דער דאזיקער. וואס
דאס עס איז זיכער, אז קיין קאנטראסט
טאג ווערט נישט א קאנטראסטאר, און
רענט נישט קיין לאסט, און ספענדט נישט
קיין נעלד אויף אלע אנדערע נויטיגע
זאכען, איידער ער איז פארזיכערט מיט
דער ארבייט פון דעם קלאס, אז דער
דאזיקער. סו איז דאך קלאר, אז דער
אמ'ער מאנופעקטורער איז פארט נישט
קיין אנדערער, ווי דער דאזיקער.

נו, טרעפט אבער, אז דער קאנ
טראסטאר מאכט אפאל קלאסיקאציעס
זיין אייגענער רויזע, און מיט זיין איי
גענעם רויהען מאטעריאל. נאטירליך,
אין דעם פאל איז ער א מאנופעקטורער
ער. אבער דאס איז דאך פראקטיש
אן אויסנאםס-פאל. אין די מערסטע
פעלע - דאס נעמען דאך די דאזיקערס
אליין צו - שטעלען זיי צו צום קאנ
טראסטאר דעם רויהען מאטעריאל פאר
די קלאסיקאציעס און דעסעס. סו ווי קען
מען זיך בדרך כלל אנדערש רופען, ווי
מאנופעקטורערס?

טענען. יען איהר געהט אריין אין גרא
סער, און קויפט א געבעל ברויט, וואס
דער בעהער האט אויסגעבאקט, אדער
איהר געהט אריין אין א קליידע-גע
שעפט און קויפט א ראק, וואס דער
שניידער האט געמאכט, אדער א פאר
וואקען-בענדראך, אדער וועלכען נישט איז
ארטיקלע, זינט איהר אן אינדירעקטער
ארבייטס-געבער. אין דעם זין איז יע
דער מענטש, וואס געברויכט געוויסע אר
טיקלען, וואס אנדערע שאפען, אן איי
דירעקטער ארבייטס-געבער. ווארען, ווען
יערע איינער אין דער געזעלשאפט
וואלט זיך ענטזאגט צו געברויכען א געד
וויסען ארטיקלע, וואלטען די ארבייטער,
וואס זינען באשעפטיגט ביי דעם, באלד
פארלאזען זייער ארבייט, און וואלטען
זיך געמוזט נעמען צו עפעס אנדערש,
וואס דער עולם קויפט יא. אין דעם
זין איז די גאנצע געזעלשאפט אן איי
דירעקטער עמפלאיער. עס איז די געד
זעלשאפט, וואס קאנטראלירט, וואס מאכט
מעגליך פאר די ארבייטער צו האבען
ארבייט.

אויב, אלס, די דאזיקערס רופען זיך
אין דעם זין אינדירעקטע עמפלאיערס,
ווי יעדער אנדערער מיטגליד פון דער
געזעלשאפט, ווייל זיי זינען קאנטומענע
מען, פארברויכער, און דורך דעם גיבען
זיין אינדירעקטע ארבייט צו אנדערע, ווי
נען זיין פאלשטענדיג גערעכט. ווארען
זי זינען דאך נישט קיין יוצא מן הכלל.
זי זינען מענטשען, מענטשען מיט פילע
באדערפניס, און אלס אזעלכע מאכען
זיין מעגליך, אז פילע ארבייטער פון
פארשידענע פאכען זאלען האבען אר
בייט דורך זיין דעם זין איז אויך
יערע מאנופעקטורער, וואס קויפט אפ
כען פאר זיין אייגענעם געברויך, אן איי
דירעקטער ארבייטס-געבער. און אזוי
איז דער פאל מיט יעדען מענטשען, וואס
עס זאל נישט זיין זיין בארוד אין לעבען.
אבער אזוי שטעל, ווי דער דאזיקער
געהט אין שארעקען וועמען וואסער און
אדערעס ביי א געוויסען מענטשען, ער
זאל פון דער וואסערע מאכען קלאסיקאציעס,
נישט פאר זיין אייגענעם געברויך, נאך
פאר דעם געברויך פון אנדערע מענטשען.
מען ער יע אדער נישט האבען א שאפ,
מען ער יע אדער נישט קומען אין באר
דיהונג מיט די ארבייטער, וואס מאכען
די קלאסיקאציעס, איז ער פראקטיש דער מא
נופעקטורער. ווארען א מאנופעקטורער
ער איז נישט בלויז אזעלכער, וואס באר
שעפטיגט א געוויסע צאל ארבייטער
דאך דירעקט. יעדער מענטש, וואס באר
שעפטיגט דירעקט אדער אינדירעקט א
געוויסע צאל ארבייטער, וואס מאכט
פארטיג פאר איהם אן ארטיקלע, וואס
ער פארקויפט צו דעם אלגעמינעם קאנ
סומער, איז א מאנופעקטורער. אויך
איז נישט דערנענטער, אז א מאנופעקטורער
ער איז דאס איינער, וואס באשעפ
טיגט א סך ארבייטער. ער מען האבען
בלויז איין ארבייטער, וואס ארבייט פאר
איהם, איז ער שוין א דירעקטער אר
בייטס-געבער.

נו, די דאזיקערס אין זייער ענט
פער, גיבען צו, אז אין די מערסטע
פעלע קויפן זיי אליין די וואסער און
גיבען עס צו די קאנטראסטארס צו מאכ
כען פון דעם קלאסיקאציעס. קען דאך נאך
קיין שום צווייפל נישט זיין, אז בנאנע
צום קאנטראסטאר איז דער דאזיקער א
דירעקטער ארבייטער - געבער. און אזוי
ווי דער קאנטראסטאר איז כולל אין זיך
אלע ארבייטער, וואס ער באשעפטיגט,
ווארען ער וואלט דאך נאך דעם אדער
נישט געקאנען, ווען דער דאזיקער וואלט
נישט געווען זיכער, אז ער קען פאר איהם
כאכען דעם אדערע אין צייט, און אזוי
נוט, ווי ער פארדערט עס, קומט שוין
אויס במילא, אז ער נישט נאך די ארבייט
צום קאנטראסטאר, אלס צו א פארמיט
לער צווישען איהם און ארבייטער. אין
אנדערע ווערטער, דער קאנטראסטאר
איז פאר איהם בלויז א פארמאן, וואס
פארשאפט איהם צו קומען אין א דיר
עקטע שייכות מיט די ארבייטער, וואס
מאכען פאר איהם די קלאסיקאציעס. דער
קאנטראסטאר טוט פאר דעם דאזיקער
דאס זעלבע, וואס דער דאזיקער טוט
פאר דעם לענדלאך, ווען ער קאלעט

וואס מיר קענען ערווארטען פון די
ווייטערע באשעפטיגונג צווישען
דער יוניאן און די דאזיקערס,
מאניפעקטורערס און קאנ
טראסטארס אין דער קלאסיקאציעס
אינדוסטריע.

אויסשליסליך פון דעם ענטפער, וואס
די "מירטשענט ליידס גארמענט אסאך
סייטיש" האט געגעבען אויף דער
לעצטער קאנסעקענץ צו אונזערע אוי
סערוועהלעס פארשטעהער, שיינט עס
אונז, אז די דאזיקערס זינען נאך נאך
נישט אזוי פערט אין זייער מינינג וועל
נען די צוויי הויפט-פונקטען, געגען וועל
כע זיין האבען אזוי פיל אויסצוזעצען.
דער פאקט דאס זיין האבען אייגענע
לייט צו ווייטערע קאנסעקענציען מיט
אונזערע פארשטעהער, און דאס זיין האט
בען ערקלעהרט נאנץ אפגעהערציג, דאס
זייער ענטפער באטראכטען זיין נישט אלס
אן אולטימאטום, איז פאר אונז דער
קלאסיקאציעס באווייז, אז א ביסעל מעהר
דיסקוסירען מיט זיי ווענען די דאזיקע
צוויי פונקטען וועט נישט נאך נישט זיין
איבעריג, נאך קען זיין א געוויסען
נוצען. ווארען אונזער איינדרוס איז
דאס די מירטשענט ליידס גארמענט
אסאך איז בשום אופן נישט קריגעריש
געשטימט. ווי ווייל נישט קיין זיכערהייט
מיט דער יוניאן. די יוניאן וויל זיכער
נישט קיין מלחמה אויב דאס קען אויס
נעמירען ווערען. אין אזא פאל איז
וויבליך נישט קיין בעסערער מיטעל, ווי
א גרינדליכע דיסקוסירונג פון די פרא
נען, וואס מוז ענדליך פיהרען צו א געד
געווייטער פארשטענדיגונג.

אין דעם ענטפער ווערט די גאנצע
שולד פון דעם איצטיגען מאטשען צו
שטאנד אין דער קלאסיקאציעס
ארויסגעווארפן אויף די יוניאן. מיר
האבען שוין אויף דעם פונקט גאנץ
גרינדליך געענטפערט מיט א פאר וואכען
פריהער, ווען מיר בלומבערג, דער קאזיער
פון די דאזיקערס, האט לשם פראפא
גאנצע זיך צוגעאייגלט, און געמאכט זיין
סטויטמענט און דער פרעסע. מיר וויל
לען דערמאר ווענען דעם פונקט מעהר
נישט ריידען, ווי נאך צולעגען, אז ווען
מיר זאלען שוין אפילו צוגעבען, פאר
אונזערעם סייט, אז עס איז דא א ביי
סעל אמת אין דעם, אז ווען נישט די יוני
יא וואלט אלעס געווען העכסט שעה
און ארענטליך אין דער קלאסיקאציעס
טריע, אז די יוניאן איז, וואס מען האט
"אין דיסקוסירונג אלעמענט", איז אבער
דערצו נישט קיין אנדער מיטעל, ווי נאך
צו פארניכטערן די יוניאן נאך איין גאנץ
צע. אבער אזוי ווי דאס איז א ביסעל
א צו גרויסער דאסא אפילו פאר די
דאזיקערס, איז דאך וויבליך געלאזן
צו ריידען ווענען דעם. יע, די יוניאן
איז א שטיקל פראבלעם-פאקטאר. פאר
דעם צוועק איז זי באשאפט געווארען.
דאס נישט איהר איהר עקזיסטענצ-דא
רעכטיגונג. און, צו די דאזיקערס גלייך
כען עס צו נישט אבער אזוי לאנג ווי די
יוניאן איז דא, און וועט זיין, מענען זיי
זיך ריכטען צו ווערען געברענגט צו
האבען א ביסעל מאכען, און וואס נישט
כער זיי וועלען ביי זיך באשליסען, אז
אנדערש קען עס נישט זיין, דאס בעסער
וועט זיין פאר זיי און די אינדוסטריע
אין אלגעמיין.

פארטיג מיט דעם, ווילען מיר נאך
אמאל באטראכטען זייער הויפט-טענה,
דאס זיי זינען בלויז "אינדירעקטע אר
בייטס-געבער", און דאס זיי קענען בשום
אופן נישט, נישט אין פרינציפ און נישט אין
דער פראקטיק, באטראכט ווערען, אלס
מאנופעקטורערס. צו זייערע ארנומענע
טען וועלען מיר זיך צוריקהערען א
וויילע שפעטער. דערווייל אבער לאמיר
פרובירען צו פארשטעהן ריכטיג, וואס
מינט עס, "אינדירעקטע ארבייטס-געד
בער", אום צו זעהן, אויב אונזערע "ליי
דיס גארמענט מירטשענט", אדער
קורצ גערעכט, אונזערע דאזיקערס, קע
נען באטראכט ווערען אלס אזעלכע.

אן אינדירעקטער ארבייטס-געבער
איז יעדער מיטגליד פון דער געזעל
שאפט, וואס פארברויכט, וואס קויפט
אפ, נאם איז גייטיג פאר זיין עמפלי

במעם-ליטעראטור

פון על עס

(נאמען פון
א ווערמאכט)

לעמירען (אויף פראנקס אידיש: קריי-
גען זיך) צוויי שריפטשטעלער, וועט איהר
באמערקען, ווי ארום יעדער פון זיי דרע-
הען זיך פיל כמעט-ליטעראטור, וועלכע
שווערען זיך מיט זיי. זייט זיכער, דאס
ווערט, "נעשטען" נידעריגסטע פאר
דער "פאליטיק"...

די ליטעראטור וועלט ווייסט גאנץ
גוט דעם ווערט פון די דאזיגע, "פאליטיק"
טען. און קוקט אויף זיי מיט פארשטאנד,
און דאך ווערען זיי געדולדט און — מען
קאן נישט לייקענען — ווערען זאגט צו
געצויגען דורך באקאנטע שריפטשטעלער
און פאטעטען. מיט וואס ערקלעהרט זיך
דאס? מיט וואס ערקלעהרט זיך, וואס
יעדער פאטעט, יעדער שריפטשטעלער האט
ארום זיך א מחנה פון כמעט-ליטעראטור?
זאגט אנדערע, אז דאס איז די וועלט
גע פסיכאלאגישע סכנה, וואס בריינגט יעד-
ער שיינע מידעל צו חבלין זיך מיט
מיאוסע... דורך די לעצטע ווערט איהר
שענקט בולטער, באמערקבארער.

אנדערע ווידער באהויפטען, אז דאס
איז איינע פון די שוואכקייטען פון גרויסע
מענטשן צו האבען ארום זיך א מחנה
שמיכלער און אינגאנצטען, פונקט ווי
יעדער מאכליגער קרעכער האט נישט
קאנט אויסקומען אהן א הויף-ליי...

נאך אנדערע ווילען האבען, אז דאס
נעמט זיך דערפון, וואס איז גרונד גענומען
איז יעדער פאטעט, יעדער שריפטשטעלער
זעהר עלענד און שיינעם. ער איז צו
אינדוידועל, אום צו פארבינדען פריינד-
שאפט מיט א צווייטען פאטעט פון זיין
גלייכען (פארוואס האבען דאס מאכליגע
גרויסע פאטעטן יא געקאנט? — בלייבט
א קשאל), און ער מוז דעריבער, אום צו
פארטרייבען דעם אומעט, אנקומען צו זי
"כמעט-ליטעראטור".

און ספּ, אז די אלע ערקלעהרונגען
האבען אין זיך א קערנערל אמת, נאך זיי
אליין זיינען ווייט נאך נענט צו ער-
קלעהרען דיזע ערשיינונג.
איבריגענס, בין איך אויסען געווען
נישט מעהר ווי צו אָנווייזען אויף דעם
פאקט, דאס עס עקזיסטירט אין דער ליר-
טעראטור וועלט דער טיפ פון "כמעט-
ליטעראטור".

און איך מוז זיך מודה זיין: אנפאנגס
האב איך געוואלט נאך אויסלאזען דעם
דאזיגען טיפ, וואס האט אין זיך אזוי פיל
קאמישעס, אז מען קאן, דוכט זיך, ערנסט
נאך נישט רירען פון איהם, נאך לאזען,
אפלאזען, אויסלאזען.

אבער ווי נאך איך בין צוגעטראפן
צו מיין טעמא, אזוי האב איך זיך ארום
געזעהן, אז עס איז צו טרויעריג, אום צו
זיין לעכערליך. ווער עס האט ליב די ליר-
טעראטור, קאן נישט רעדען אהן ערבייטע-
רונג וועגן אזוי פון ערשיינונג, ווי די
"כמעט-ליטעראטור".

באזונדערס ווערען שערליך די כמעט-
ליטעראטור אין א צייט פון דעמערונג
אין דער ליטעראטור, אין א צייט פון ביד-
השמשות, ווען דער ליטעראטורישער הימל
ווערט דונקל. ביי דער ליכט פון דער
זון איז לייכט צו דערקענען די קאמישע
פיגור פון א "כמעט-ליטעראטור", נאך אין
א פארטאג אדער א פארנאכט איז נישט
שווער צו ווערען פארמיהרט.

די "כמעט-ליטעראטור" זיינען נענט
קלוג (יעדער נאך האט שכל פאר זיך!),
אום נישט צו אַרבייטען אויף אַזעלכע געד-
ביטען, וואס עס פאָדערט זיך וויסען,
קענטשאפט, שכל, דאָרט וואָלט מען זיי
גלייך דערקענט. זיי קלייבען דעריבער
אויס אַזעלכע קרייזען, וואָס עס איז אַם
לייכטסטען אַפּצונאָרען.

דאָס רוב "כמעט-ליטעראטור" שריי-
בען פאָעזיע... ווי באקאנט, איז אין דער
פאָעזיע, ווי אין ברייאַנטען, פון אלעמאל
געווען פאָרשפרייט אימפּאַציע, ד. ה.
נאָכגעמאַכטע, געפּעלשטע, בפרט אין אונ-
זער צייט, אין דער צייט פון, וויסען פער-
זען, פון "לידער אין פראָזא", פון "נייט
פארמען". א, ווי לייכט איז עס דעם
"כמעט-ליטעראטור" זיך אריינצושטעלען
אין דער "פאָעזיע"!

די קריטיק איז אויך א באַליבטער
ווינקל פון די כמעט-ליטעראטור. אמת,
זיי נעמען זיך נישט צו וויסענשאפטליכע
קריטיק. חס וחלילה! ווי קומט עס צו
זיי? דערפאַר אָבער זיינען זיי גרויסע
בריות אויף, אימפּרעסיאָניסטישע "קור-
טיק, און מאַכען דעם אַנשטעל פון א גרוי-
סען מביין, אויף אַרויסזאָגען בייך סברות,
אויף צו שימען מיט פּוסטע פראָזעס.

און נאך און נאך אין פילע צווייגען
פון דער ליטעראטור וועט איהר געפינען
דעם כמעט-ליטעראט. ווי אלע מכות,
וואָס עס אויס און ווערט געפערליך,
ווען דער קערפער איז נישט געזונד. און
ווען מיר באמערקען, אז די "מכה פון
כמעט-ליטעראטור" איז באזונדערס פאר-
שפרייט אין דער אידישער ליטעראטור,
קומען אונז נישט ווילענדיג ארויף טרויער-
ריגע געראטען איבער דעם געזונד צו-
שטאנד פון אונזער ליטעראטור.

אין איין שולע, איז ער (דער חב"ד היסט
עס) געווען א פיל בעסערער שילער פון
יענעם... לויט זיינע רייד, קומט אויס, אז
ווען ער וואָלט וועלען, האָט ער אויך גע-
קאנט זיין א שריפטשטעלער... עטליכע
מאל האָט איהם דער חב"ד, דער גרויסער
שריפטשטעלער, אליין געוואָנט: "גוואלד,
פארוואס שרייבסטו נישט?"

א צווייטער מין פון די "כמעט ליטע-
ראטור" זיינען די יעניגע גראַפֿאָמאַנען,
וועלכע הערען נישט אויף צו שרייבען פאַ-
זועע און פראָזא און פאַרמיינען די רע-
דאָקציעס מיט זייערע "שריפטען". מיט
דער צייט פאַרלירען זיי אינגאנצען די
האַפנונג (נאָכדעם ווי דער רעדאַקטאָר
האַט זיי שטאַרק אויסגעוואַרעלט) ווען עס
איז געדווקט צו ווערען, דאָך הערען זיי
נישט אויף צו שרייבען, "פאַר זיך" און זיי-
נען איבערצייגט, אז נאָך צופעליג אָדער
צוליב די שולד פון דער וועלט אָרדנונג
דווקט מען אנדערע און נישט זיי. און דער-
ריבער, אויף צו להכעיס אלע רעדאַקטאָר-
רען, האלטען זיי זיך פאַר ליטעראטור.

אמאל טרעפט, אז א רעדאַקטאָר
דווקט אַפּ אַן אַרטיקל פון א "קאליקען",
אָדער וויל איהם האָט זיך געדוכט, אז עס
איז, "נישט שרעק", אָדער וויל ער האָט
אונטערען האַנד קיין בעסערס נישט געפיר-
נען, און פון אזא צופאַל ווערט געשאפן
א "כמעט ליטעראט".

אָס אזוי קלייבט זיך אַן א גאנצע
מחנה פון "כמעט-ליטעראטור", וואָרום
יעדער גרויסער שריפטשטעלער האָט גע-
נוג חברים און קרובים, און וואָס לייכטער
עס ווערט די אַרטיקל-פאָרשטעל פון דער
פראָזא, ווערט גרעסער די צאָל פון די
גראַפֿאָמאַנען, און וואָס מעהר צייטונגען
עס ווערען אַרויסגעגעבען, אלץ אַפּטער
טרעפט, אז דער רעדאַקטאָר דווקט אַזעל-
כע אַרטיקלען, וועלכע דאַרפן ליגען אין
רעדאַקציעס קאַבר.

און די דאָזיגע גאנצע מחנה פילט אַן
די ליטעראטורישע וועלט מיט טומעל, מיט
נערוש, מיט שטויב, מיט מיסט, אזוי
ווי די פליגען אין זומער.

קומט פאַר אין דער ליטעראטורישער
וועלט א יובילעאום פון א שריפט-
שטעלער, באַווייזט זיך א גרויסע מחנה
פון "מחנותים", וועלכע האלטען טאָסטען
און זאָגען דרשות און גיבען, "אפּשאַצונג-
גען" און מאַכען לאַנגווייליג דעם יובילעאום.
זייט זיכער, אז ניין און ניינציג פראָצענט
פון די "רעדנער" און פון די "פראָזען-
שימער" זיינען אונזערע באקאנטע...
"כמעט-ליטעראטור".

באווויזט זיך א ניי ווערק אויף דעם
ליטעראטורישען מאַרק אָדער עס ווערט גע-
שמעלט א נייע פיעסע אין טעאטער, באלד
נעמט זשומען די פליגען-וועלט: די
"כמעט-ליטעראטור" פאלען און און הוי-
בען דאָס ווערק בייז הימל אָדער וואָר-
מען עס ביז דער ערד. אין ביידע פאלען
איז נישטא וואָס מקנא צו זיין דעם אוי-
טאָר.

נאך, "דער גרויסער יאָריד" ביי די
כמעט ליטעראטור איז דאָן, ווען עס מאַכט
זיך א מחלוקת אין דער ליטעראטורישער
וועלט (ליידער טרעפט זיך עס גאנץ
אפּט!). א, דאָן איז ביי זיי דער אמת'ער
יום טוב. זיי, א כמעט ליטעראטור, קא-
נען נאך נישט א פּען, דערפאַר אָבער
זיינען זיי גרויסע בריות צו טרייבען
רכילות, צו מאַכען איטריגעס, צו פונאָר-
דערלאָזען דעם פיער פון שנאה צווישען
די שטרייטענדע צדדים... ווען עס פאַ-

איך גלויב, אז אין יעדער פראַפּעסיע,
אין יעדער געווערב, אין יעדער מלאכה
זיינען פאַרן "קאליקעס", וועלכע ווע-
לען זיך אויף זייער גאנצען לעבען נישט
אנטוויקלען צו ווערען ריכטיגע מייסטער
פון זייער פאַך. דאָך צווייטעל איך, אויב
זייער צאָל איז אזוי גרויס, אויב זיי זיינען
אזוי פאַרשידען, אויב זיי האָבען אזא
שערליכע ווירטונג אויף זייער פאַך, ווי די
קאליקעס פון דער ליטעראטורישער וועלט.

איינע פון די הויפט סבות פון דער
דאָזיגער העכסט טרויעריגער ערשיינונג
איז, אַהן א ספּ, דער פאָקט, וואָס א לי-
טעראט דאַרף קיין עקזאמען נישט האלטען,
דאַרף נישט דורכגען קיין באַשטימטען
קורס, דאַרף נישט האָבען קיין שום צענז.
אויף דעם האָט זיך אַמאל געקלאָנגט דער
געוועזענער דייטשער קייזער ווילהעלם,
אז די ליטעראטור האָבען אַזעלכע פרייז-
לעגיקעס, וואָס קיין פראַפּעסיע האָט זיי
נישט: זיי נעמען זיך אליין וויער מיטעל...
א פראַנצויזישער זשורנאַליסט האָט אויף
דעם אפילו באַמערקט, אז ס'איז דאָ נאָך
א פראַפּעסיע, וועלכע פאַדערט נישט קיין
שטודיום, נעמליך, צו ווערען א קעזער...

נאך צווייטעל די געקרוינטע קעפּ איז
געוויס נישטא אזא גרויסע צאָהל "אמא-
זשאנעס", ווי צווישען ליטעראטור,
אלענפאַלס איז נאך אַלעמאָליג צו גע-
פינען ערנעץ אנדערש-וואו אזא גרויסע
מחנה פון קאליקעס, ווי אין דער ליטערא-
רישער וועלט. דאָס איז פאַר קיינעם קיין
סוד נישט.

אָבער איך בין נישט אויסען צו שריי-
בען איבער די אלע מינים קאליקעס. דאָס
איז אונגעגלייך צו מאַכען אַן א צייטונגס
אַרטיקל: ביכער גאנצע לאזט זיך ווען
גען דעם שרייבען. יעצט וויל איך בלויז
באקאנט מאַכען מיט א באַזונדער טיפ
אין דער ליטעראטורישער וועלט, וועלכען
איך באַצייכען מיט דעם נאָמען: "כמעט
ליטעראט".

דאָס איז נישט דער יונגער מאַן, וואָס
איז באַשאַפֿען מיט א הימלעשען פונקט,
נאך ער האָט נאך נישט געפונען זיין וועג
און ער ווכט און מאַכט פראַכעס און ער
קאַראַכעט זיך אויף דער "הייליגען
באַרג"... ניין, יענער איז נאך א בא-
זונדער טיפ, וועלכער געהערט בכלל נישט
צו די "קאליקעס", און אַפּט איז ער זעהר
סימפּאַטיש מיט זיינע אלע קאמישע זיי-
טען. ער איז דער צוקונפטיגער ליטעראט.

די "כמעט-ליטעראטור" זיינען אַזעל-
כע, וואָס וועלען קיינמאל קיין ליטערא-
טען נישט זיין, ווייל זיי זיינען קרעטיגען,
אזוינע באַשעפֿענישען, וועלכע קאָנען נישט
וואַסען און אַנטוויקלען זיך. דאָס רוב
זיינען זיי זעהר אונטערפאַסיש, די ליטע-
ראטורישע וועלט ליידיט שטאַרק פון זיי און
קאן פון זיי נישט פטור ווערען.

פון וואָנען געהען זיי זיך? ווי אזוי
קלעבן זיי אין דער ליטעראטורישער וועלט?
פאַר וואָס ווערען זיי געדולדעט, ווען
אפילו זיי בריינגען שאָדען?
זיי קומען אַריין צופעליג. דאָס רוב
זיינען דאָס שולחברים אָדער נאך קרובים
פון א באַרימטען שריפטשטעלער און דא-
ריבער האלטען זיי זיך פאַר א מין
"מקורב למלכות", ווייל אויף זיי פאלט
דאָך דער שיינ און דער גלאַנץ פון זייער
חבר אָדער קרוב. ווען איהר טרעפט זיך
מיט אזא איינעם, וועט ער אייך דערצייר
לען, אז אינגעלויבן, ווען ער האָט געלע-
רענט מיט, "איהם" (מיט'ן גרויסען
שריפטשטעלער) אין איין "חור" אָדער

זיין די שעהנסטע פון אלע ביזאנטישע
קאנווענשאנס. עס איז באשלאסען גע-
ווארען אויף דער "עסטער קאנווענשאן"
אז צו דער קאנווענשאן וואָלען איינגע-
לארען ווערען אלע געזעצטע פרעזידענ-
טען, ווייט-פרעזידענטען און סעקרעטערע
פון דער אינטערנעשאנאל אלע פאר-
שטעהער פון דער אמעריקאנער שרביי-
טער-באוועגונג, אויף געוויסע כלליטער,
וואָס האָבען פון צייט צו צייט מיט ראט
און טאט געהאַלפֿען דער אינטערנעשאנ-
נאל אין די פאַרשיידענע שווערע ציי-
טען, וואָס זי האָט דורכגעמאַכט. און
צוזאַמענשטעלען אזא ליסטע אין גאָרניט
אזוי לייכט, ווי איינער מיינט. מען
דאַרף נאָר פילעס גוט באַרעכענען, ווען
דער ליסט פון די איינגעלאדענע געסט
וועט באקאנט געמאכט ווערען, וועלען
די לעזער פאַרשטעהן, אז די איינגעלא-
דענע זיינען אַוסגעוואַלט און אויסגעוואַלט
פון א גאנץ גרויסער צאָהל אנדערע גע-
מען מיט א קלייב צו זיין פון די אייני-
גלארענע.

דאָן איז באַשטימט געוואָרען א קרע-
דענישאל "קאמיטע", וועלכע דאַרף עס
דורכגען די קערענשיאלס פון די אוי-
סערוועהלטע דעלעגאטען. נישט אלע דע-
לעגאטען זיינען אלע מאל כשר. מאַכע
האָבען אויף זיך עפעס א פנימה. גע-
וויסע מעמבערס האָבען געזען מאַכע
דעלעגאטען פאַרשיידענע קרויזערס. די
קערענשיאל-קאמיטע ווערט אויסער
וועהלט, אום צו זעהן, אז די דעלעגאטען
צו דער קאנווענשאן וואָלען זיין פול-
רעכטיגט און פול-געוואַקסען פאַר זייער
אויסנאָכע. זי וועט דאָרום שוין באלד
ווערען ביז.

זאָל דאָ נאך באַמערקט ווערען, אז
די מיטינגען פון דעם ג. ע. ב. זיינען
אונטערבראָכען געוואָרען דורך צוויי
קאנפערענצען, וואָס אונזערע פאַרשטע-
לער האָבען געמוזט אָפּהאַלטען: איינע
מיט די קאָנפֿעראַנס און סאָביטאָר
פּעקטשורערס אַסס'ן, און די צווייטע
מיט דער דוּשאַכערס אַסס'ן ווענען די
פאַרערונגען, וואָס די יוניאָן האָט אַרויס-
געשטעלט, אום צו באַנייען דעם אנדער-
מענט דעם קומענדיגן ערשטען דרשן.
און אונזערע לעזער וועלען איינזעהן, אז
אין די טעג פון דינסטאג, דעם 5טען
אפריל, ביז שבת, דעם 12טען אפריל,
אלעס צוזאַמען 5 טעג, איז אויסגעמאָן
געוואָרען אלעס, וואָס דער לעצטער מיר
טינג פון דעם ג. ע. ב. האָט נאָך גע-
קענט אויפּטאָן.

עס, יאנס קולידש איז זיין מעסערזש. און קו-
לידש ווייס סטאמא, וואס ער רעדט.

מילא, אז עס האט זיך שוין אזוי געמאכט,
וועט דייטשלאנד מוזען זעהן אויסצוקומען אהן
סטויגעסען.

די קאמיטע פון עקספערטען, וואס האט אויף
זיך גענומען די אויפגאבע צו אנטערזוכען די
עקאנאמישע צושטאנדען אין דייטשלאנד, און
שרייבען איהר ארטיקל, איז לעצטע וואך
ארויסגעקומען מיט איהר רעפארט. אין וועלכען
זי ערקלערט, אז דייטשלאנד קען צעהלען און
טאקע באלד, נאסירליך, ראטעווייז, וואס עס
קומט פון איהר צו די עלייט, אלס שארענרוואג.
אבער וויפיל עס קומט, דאס האט זי אויסגעלאז-
זען אין איהר פסק. עס קומט אויס, אז לויט
די עקספערטען, וועט דייטשלאנד מוזען צעהלען
און צעהלען, און זי קיינמאל נישט אויסצעהלען.
פונקטווענען, לויט די לעצטע נייעס, האט
דייטשלאנד איינגעשטימט אין דעם פסק. עס
זעהט אויס, אז קיין אנדער ברירה האט זי נישט.
ווייל, ווען זי פליגט נישט, וואלט זי נאך געווען
אויף גרעסער צרות, ווי זי איז איצט, און פון
צוויי צרות האט זי אויסגעקליבען די קלענערע.

די פארהאנדלונגען צווישען די פארשטעהער
פון דער סטועטער-גירונג און פון ענגלאנד האט
בעז זיך שוין אנגעפאנגען. סיי פרייז-מיניסטער
פערטאנאל און סיי ראטשויסקי האבען אויסגע-
דריקט די שעהנסטע ווייזשע, אז די פארהאנד-
לונגען וואלען געקרוינט ווערען מיט ערפאלג.
דאס איז אויך דער וואונש פון דער גאנצער
איבעריגער וועלט. די הייפטיגסטע פון דער
פאנא איז, אז זיי וואלען נישט וועלען איינע די
גנדרע פאנאדער, איבעריסערעווען. און ספּ
דאנאר האט געזענען אויסדריק צו דעם דאזיגען
גנדראג. ערקלערענדיג, דאס אויב זיי וואלען אזוי
האנדרע, וועלען זיי אין דער אמת'ן זיך אליין
אפמאכען, און די גאנצע אנדערקונג וועט בליי-
בען אויפ'ן פאפיר, אבער וועט נישט בריינגען
קיינע ממשות'דיגע רעזולטאטען נישט פאר דאס
לאנד און נישט פאר ענגלאנד.

די פראבלעם פון אלע פראבלעמען — האט
די טעג ערקלערט זינאוועווען, — פאר דעם קאסער
ניסטישען אינטערנאציאנאל. איז ווי זינאוועווען
ווארפען די איצטיגע יוניאנזשיהרער. זיינען די
פיהרער ארומגענווארפען, דא איז די טאטיק
לע רעוואלוציע פארטיי. דער טאג פון זיין
פירער באטא משונע, שרער דער נידערשטעכטיג-
סטער דעמאנאט, וואס האט ווען געלעבט.

לויב צו דיר אלצהא

פון ז. וויינפער.

פריהער אלע שפיעצן פון די בערג צוזאמען,
און דערנאך אין העלע גליהענדיגע פלאמען
יעדער בארג און בערגעל שוין פאר זיך באזונדער —
גאט, ווי גרויס עס זיינען דייע וואונדער!

אויף די ברייטע וועגען — קעמל-קאראווען
נעמען לאנגזאם, לאנגזאם איצטער שפאנען,
און די טרייבער אויסגעבלייכטע. שמילע —
יעדערער פארוואקען אין זיין תפילה.

לויב צו דיר, אלצהא! גרויסע דייע וואונדער! —
זינגט פאר זיך איצט יעדערער באזונדער,
און די בערג אין פארבעדיגע גליהען
נעמען אזא לוימערקייט איבער אלץ פאָרציהען.

ליום א נעוויסען פארטאגראף אין דעם דאזיגן
נעז דזשאנאטאביל וועט פאר די יאפאנעזער
ספעריקט בטייען אין נאנצען סטעהאטס. אפילו
די פאר הונדערט, וואס וואלט נעקסט אריינקו-
מען, לויט דעם נייעם צענזש, ווען דעם 'פאפע'
זיצע פאלק וואלט אוועקגעשטעלט געווארען
אויף איין ברעסטל פון אנדערע פעלקער, וועלען
איצט אויף ניס קענען אריין. פארשטעמט זיך.
אז דעם השט שטארק אויסגעבראכט די יאפאנער
צו דעם געצייגן. זי זעהט אין דעם פיס רעכט א
שרעקליכע באלדייגונג, א פאסט איז פנים, וואס
זי השט ניס פאררינט. אז דעם קומט נאך צו,
זו וורד דעם ווערט צו גארניט א זאנענאנטער
זשענעמלעכעס אנריסענט, צווישען א שטארק
זון יאמאל. שמועס מוזן פאסט נאנט שטארק

און די לעזער ::

ו. בארענשטיין. — ניו, ביי אונזער בע-
סטען ווילען קענען מיר עס נים. ערשטענס
האבען מיר צופיל אין אונזער דעם, און אייער
קאצע וואלט ווער ווייסט זיי לאנג נעסונס וואר-
טלען: צווייטענס, קענען מיר נאכאיינאנד איין איין
ער סאצע, וואס זאל מאכען דעם מינערעסטען
איינדרוק אויף אונזערע לעזער און לעזערעס.
ווער איז פארן דראכטאג? ווארום זאלען מיר
ווער מיט איהם פראטיסטערעס? די סאצע
האט נים קיין פאראיבער, טיינט עס זיין איבער-
זעס פון אן אנדער שפראך. די נאכעס מעשה
איז אוי פערסע, צוויי אויסגעדרייט.

מ. בארוכין. — עס איז זייער דער מכשף,
דער פריהלינג, וואס איז פארשטאנדלעך פאר
איינער דערינס. און, זיי ביי וועלען, ביי דעם

מ. נרין שפמן. — ניו, איהר האט עס נים
אנז ריכטיג פארשטאנען. דער מיסטיק פון דעם
ערשטער איז נים געווען זיין מיינונג וועגן
דעם סמייק איז שיקאגא. זיין מיסטיק
זיין געווען, וואס ער, אלס רעדאקטאר, דארף איז
זינען עיסטערילס וועגן מיידיפראגען איבער
נייט נים זיין ענדעליכע מיינונג נאר די מיי-
נונג פון דעם גענען ג. ע. כה וואס איז פ. א. ר.

אָבער די געוואונענע פאָזיציעס ווערען
פון דער אידישער באפעלקערונג פארטיי-
יגט און וואָס אַ מאָג געוויינט מען נייע.
די פריינד פון דער אידישער שול, ווי
פיהרער פון אלע אנדערע. נאציאָנאַלי-
עטע, ווייזע, אָן, אַז פּוילען און אַ גאָ-
יאַנאַליטעטער-מליכה און דערפאר מוז
זיין שיל פון יעדער נאציאָן באהאַנדעלט
ווערען פונקט אזוי ווי די פּוילישע שול.
און די מסירת נפש מיט וועלכער די
פריינד פון דער אידישער שול האָבען זי

די אלע קאמישע עפואדען באהוינען
בלויז, ווי שמאדס די אידישע שול אין
געגענטן, אז מען קאן שוין נישט געברויכען גע-
ען איהר קיין נעוואלט-מיטלען און מען
זוכט איהר בלויז אונטערצושטעלען פיס-
אל.

און די אידישע שול ווערט אלץ שמאד-
זער און שמאדער אין פוילען, און ווען
זי אידען פון אמעריקא וועלען איהר העל-
ען נאך א צוויי יאהר, וועט זי זיך צוועק-
שטעלען אויף אייגענע פיס.

בריה פון פירלען

פון איינער פאפערעלען קאמפאניע
דוד מיער.

אונזערע שטעלען זיין פון דער אויבערדער-
מאנטער צייט (צוויי וואכען אדער דריי
הרשים) געגעבען ווערען א מעגליכקייט
צו זוכען זיך אן אנדער פאסטען אדער
באשעפטיגונג. ער האט דאס רעכט, אין
די ארבייטס-שעה, צו פארלאזען די
אונטערנעמונג און אוועקצוגען פיהרען
אונטערנעמונגען וועגען באקומען אר-
בייט.

געווענליך באצאלען גלויב אונ-
טערנעמונג פאר די צוויי וואכען אדער
דריי הרשים און בעפרייען אין גאנצען
דעם אפגעוואקסען פון זייער אונטערנע-
מונג.

ניט לאנג האט דער ארבייטס-מיי-
ניסטער אריינגעטראגען אין סיים א
געווערפאקט וועגען פארזיכערען די
ארבייטער אויפ'ן פאל ארבייטס-לוי-
קייט מיט א געוויסע אונטערשטיצונג.
דער אונטערשטיצונגס-פאנדר וועט גענוי
מען ווערען פון דער רעגירונג, קאמיונא-
לע-איינריכטונגען, אונטערנעמונג און אר-
בייטערע ארבייטער.

דער דאזיקער געוועזענער האט אין זיך
א סך פעהלער, אבער א טריט פאראויס
וועט ער דאך זיין.

די רעאקציע פירט איצט א שארפען
קאמף די אלע געוועזענע, געשאפען לטובת
די ארבייטער, צו פארשימעלערען, פאר-
רעגערען, און אויב עס וועט זיך אייני-
געבען, אינאנצען אונטערברענגען. טייל
פון זיי, ווי צ. ב. דער געוועזענער פון אכט
שעה-דיגען ארבייטס-טאג, נאכמאלער
ארבייטס-דורע ווערט סיילווייוו פון די
רעגירונג אליין סאבאטירט. עס טרעפן-
פאלען וואו די ריכטער ענטווארען זיך צו
באשטראפען און אונטערנעמונג פאר עובר
זיין דאס געזעץ, און אויב ער דארט
אפגעהיט, איז דאס נאך א דאנק די
פראפעסיאנעלע פאראייניגען.

פון דעם געזעץ ווערט נאך. זעהר
שטרענג אפגעהיט, ווי מיר האבען שוין
פריהער געזאגט, דער זונטאג רוח, וועל-
כער איז געווערענע ספעציעל געגען די
אידען וואס רוהען שבת. דעם אירישען
ארבייטער קומט אויס ניט צו ארבייטען
גאנצע צוויי טעג אין דער וואך.

די רעגירונג אליין וואלט שוין לאנג
אפגעשטעלט די געוועזענע, וועלכע זיינען
ארויסגעריסן געווארען אין די ערשטע
הרשים פון פוילענס פרייהייט, ווען דער
דעמאקראטיזם איז געווען זעהר א גאנץ
באדער ארטיקל. זי האט אבער מורא
פאר די ארבייטער. מווען זיי זיך טאקע
שטארק פאראייניגען ארום ווערען פרא-
פסיאנעלע און פאליטישע ארגאניזא-
ציעס, זיי מווען זיין "שטארק" און נאך
אין דעם ליגט די גארנאטיע פון איי-
האלטען די שוין אויסגעקעמפטע פא-
רזיעס.

א וויכטיגער פאמפלעט.

דער אוטאליין פון די "סאשעל און פא-
ליטיקעל היסטארי אוועקערקא", א פאמ-
פלעט פון 48 זייטען, איז דער רעזולטאט
פון א קורס, וועלכער איז געגעבען געווא-
רען אין אונזער ארבייטער-אוניווערסיטעט,
אין 1922 און 1923. איהר קענט דאס
פאמפלעט באקומען פאר 10 סענט אין
אפיס פון עדיקאטאנאל דעפארטמענט, 3
וועסט 16טע סטריט.

באשעפטיגונג די מיאוס'ע זייטען פון
לעבען, דאס נידעריגע און נידעריגערע
סיגע, און וואס זיי דערלאזען צום פאלק,
דאס פרעסט עס!

און, כ'לעבען, ווען א רעפארמער
וואלט גענומען א שטיקעל שטילע פא-
פליע-דינגס, — א בריח אדער א האג-
מין, דאס ערשטע צעהנדעלע און די ער-
שטע טריט פון אן עופה'לע, און דאס
צושימירט און באפוצט מיט די פייער
מליצה-פליטערלאך און די צייטונג זאל
עס "פייטורען" מיט א גרויסען "קאפ",
פונקט ווי א מאדער-אדער א גע-פא-
צעס — כ'לעבען, זאג איך, אז מענטשען
וואלטען עס געשלאנגען מיט דעם גרעס-
טען אפעטיט און געבעטען נאך...

ווייל מענטשען האבען בטבע נאך ליב
צו ליינען וועגען גליקליכע לעבענס,
ברית', חתונות, ברית-צערעמאניעס און
דערהויפט וועגען קינדער.

אמת, אונזערע צייטונגען וואלטען
דאן געווארען פאמיליע-צייטונגען, פרא-
ווינד-צייטונגען, און גיט מעהר אינמער
נאציאנאלע צייטונגען, ווי איצט. אבער
וועמען ארמ עס? דער עיקר, זיי וואלט
טען באמת אפגעשפיינעלט דאס לעבען...
און מיר וואלטען אלע געהאט א סך גע-
ווינטערע געוועזען.

און וואס שייך צירקולאציע, גלויב
איך, אז די צייטונגען וואלטען אויך גע-
האט אזוי פיל וויפיל יעצט, און אפשר
נאך מעהר, ווייל שטייגער אליין וואלטען
געקויפט יעדער צו 10 נומערען, "צום
אנדענקען"...

וואס דענקען די לעזער וועגען מיין
פלאן? אפשר וואלט עס טאקע געווען
א פלאן?

קירענדיג ביי דעם זיין לעבען. די
קראנקע-קאסעס, וואס האבען א גרעסע-
רע צאל מיטגלידער, ווי צ. ב. אין וואר-
שע, האבען א מעגליכקייט צו שאפען
ביי זיך אייגענע נומער-אונטערנעמונגען
אמבולאטאריזם און שפיטעלער מיט
אלע נויטיגע מאדערנסע מעדיצינישע
איינריכטונגען, אייגענע צאן-אנשטאל-
טען, סאנאטאריזם א. ד. ג.

דער סטאטוט פון דער קראנקע-קא-
סעס אין פוילען איז איינער פון די
בעסטע אין אייראפא. אין אלגעמיין
פונקציאנירען זיי גיט שלעכט און ברענ-
גען די ארבייטער קאמפאסאלע נוצען.

לויט'ן סטאטוט ליגט דער אנשטאלט
אין גאנצען אין די הענד פון די ארביי-
טער. אין דער פארוואלטונג האבען זיי
א געוויסערע מערהייט פון צוויי דרי-
טעל. אין זייער באוואוסטזיין און ענער-
גיע ווענדעט זיך דאריבער די ענטוויק-
לונג און בליהונג פון דער דאזיקער איי-
נטיטועל.

אורלויבען. אין יאָהר 1922
האָט דער סיים אָנגענומען א געזעץ,
לויט וועלכען יעדער ארבייטער וואס אר-
בייט אין אן אונטערנעמונג איין יאָהר,
מוז באקומען אכט טעג אורלויב (וואו
קאציע). די אונטערנעמונג איז פאר דער
אורלויב-צייט מחויב צו צאָהלען. אויב
ער ארבייט דאָרט דריי יאָהר באקומט
ער 15 ארבייטס-טעג אָברות.

אונזערע שטעלען, ביוראליסטען, באנק-
באמסטע און אלע אנדערע אינסעליגענע
מע פראפעסיסעס, באקומען א גאנצען
הורט אָברות פון רעכענונג פון דער
אונטערנעמונג.

לויט'ן געזעץ דארפען די ארבייטער
אין פארשטענדעניש מיט דער לייטונג
פון דער אונטערנעמונג אליין באשטימען
די צייט פון די אורלויבען און לויט וועל-
כע רייעה די אונטערנעמונג אדער אר-
בייטער באקומען זייער אָברות. עס דארף
אזוי קאלקולירט ווערען, אז די אונטער-
נעמונג זאל גיט דארפען צוליב דעם איי-
בערדיקען איהר טעטיקייט. מען מוז
אָבער ביי דעם געדענקען, אז מינימום
50 פראצענט פון די אונטערנעמונג זאלען
באקומען זייער אָברות אין די זומער מא-
נאטען. אויב עס איז אנדערש אונטער-
ליך באקומען די איבעריגע זייער אר-
לויב אין ווינטער.

ענטווארען פון דער
א. ב. י. ט. נאך פון די רוסישע ציי-
טען איז ביי אונז געבליבען א געזעץ,
לויט וועלכען ביים אפואגען אן ארבייט-
ער פון די ארבייט, מוז מען איהם זייער
דעם מעלדען מיט צוויי וואכען פריהער.
אונטערנעמונג, ביוראליסטען, באמסטע
א. ד. ג. מוז מען מעלדען מיט דריי מא-
נאטען פריהער, אויב גיט, מוז מען זיי
פאר דער צייט צאָהלען זייער גאנצען
געהאלט, דאס האט א שייכות אפילו דא-
מאלס ווען די אונטערנעמונג ליקוידירט
זיך אין גאנצען.

דעם אפגעוואקסען ארבייטער אדער

בייטער און ארבייטערעס, יעדן איינלאך,
האנדעלס און באהאנדעלעטע, הויז-
דינערשאפט, לערער און דערציילער, ביר-
ראליסטען און באמסטע, קעלנער, שווי-
צאיען, הייז-ארבייטער און זייערע נעהיל-
ען, נאסען-טרענער — מיט איין ווארט,
אלע די וואס לעבען פון אייגענע ארבייט
מוזען אפלייגנאטאריש זיין מיטגלידער פון
דער אלגעמיינער שטאטישע קראנקע-
קאסע.

שטעט, וואס עעהלען מעהר ווי 50 טוי-
זענט איינוואוינער האבען אן אייגענע
שטאטישע קראנקע-קאסע. די קלענער
שטעטליך בילדען א ראיאנע קראנקע-
קאסע פון גאנצען ארומיגע קרייז.

פאר יעדען מיטגליד באקומט די
קראנקע-קאסע 6 א האלב פראצענט פון
זיין פארדינסט. פון דער סומע צאָהלט
דער ארבייטער נאך צוויי פינפטעל און
דער אונטערנעמונג די איבעריגע דריי
פינפטעל.

יעדער מיטגליד פון קראנקע-קאסע
באקומט פאר זיך און פאר זיין גאנצע
פאמיליע אומקוסטע מעדיצינישע הילף
ווי, צ. ב., דאקטוירים פון פארשידענע
ספעציאליסטען, הייל-מכשירים, ברילען
א. ד. ג. אין דער צייט פון קרענק
באקומט ער נאך אויך א געלד-שטיצע
אין דער גרויס פון 60 פראצענט פון
זיין פארדינסט. דאס אלעס ווערט ארויס-
געגעבען ביז 26 וואכען. אויב די קרענק
פארציהט זיך, קען לויט'ן אייגענען פון
דאקטאר, דאס געבען מעדיצינישע הילף
און געלד-שטיצע פארלענגערט ווערען
ביז 39 וואכען.

א מיטגלידער, וועלכע דארף געבוי-
רען א קינד, באקומט מעדיצינישע און
אקוסערי-הילף אין שטוב, אדער די גאנ-
צע אויסגאבע וואס עס קאסט אין א
געווינערי-אנשטאלט. הויז דעם באקומט
זי נאך פון קראנקע-קאסע אכט וואכען
שכירות: צוויי פאר'ן געבורט און
זעקס נאכ'ן געבורט. פאר די גאנצע
צייט וואס זי וויינט באקומט זי פאר'ן
קינד א ספעציעלע געלד-שטיצע.

ווען א מיטגליד שטארבט באקומען
די יורשים א שטיצע אין דער גרויס
פון די לעצטע דריי וואכען פארדינסט
פון זייער פארשטארבענע שפייזער.
די קראנקע-קאסע ווערט פארוואלט
טעט פון א ראט, און וועלכע עס געה-
אריין צוויי דריטעל דעלעגאטען גע-
וועהלט פון די מיטגלידער-ארבייטער און
אין דריטעל פון די אונטערנעמונג, וואס
האבען דאָרט פארזיכערט זייערע ארביי-
טער.

די קראנקע-קאסע האט א קאָלאסא-
לע באדייטונג פאר'ן געוונט צושטאנד
פון די ארבייטער. ביי די איצטיגע קנא-
פע פארדינסטען און שרעקליכען יקרות
וואלט דער ארבייטער מיט זיין פאמיליע
אויף קיין פאל גיט געהאט קיין מעג-
ליכקייט צו הילען זיך. ער וואלט זיך
געמאכט מיט די פארשידענע קרענק,
אנשטעקענדיג מיט זיי די ארומיגע, פאר-

די ארבייטס-געזעצגעבונג.

איינער געבט פון ארבייטס-געזעצגע-
בונג האט פוילען געמאכט גאנץ גרויסע
פארישטעלען. ביוראליסטעס און ארביי-
טער אין פוילען רעגירונג, וועלכע האט
עקזיסטירט ניט קיין גאנצע דריי מאנא-
טען, האט געריינט דעם פונדאמענט פון
א יידישע געווערפאקטע, וועלכע האט
בען געצייט צו באווארענען דעם שוואכע-
ארבייטער פון די שרעקליכע עקספּראַטא-
ציע אפּעטיטען פון די פאבריקאנטען
אין אונטערנעמונג.

אמת, די דאזיקע געזעצגע-
שפערער דורכ'ן רעאקציאנערען סיים
באדייטענער פארענערט געווארען. אין
גאנצען אפשאפען האט ער זיין שוין אבער
גיט געהאט. אויך דאס איז נאך די
רעאקציע אין פוילען צו שוואך.

מיר וועלען דא אויסרעכענען אייניגע,
די וויכטיגסטע, געזעצגע, פון וועלכע עס
וועט זיין ליכט צו זעהן ווי ווייט פוילען
האט אויך דעם געבט פאָאָרעסירט.
נאָרמאַלער אַרבייטער אַרבייטער
ט א ג. לויט דעם געזעץ טאָר מען אין
קיין שום אונטערנעמונג ניט ארביי-
טען מעהר ווי 46 שעה א וואך (8 שעה
טעגליך און שבת נאך 6 שעה). נאכט
ארבייט פאר קינדער און פרויען איז
אינגאנצען פארבאטען. פאר מענער, על-
טערע ארבייטער איז עס דערלויבט נאך
ווען דורכ'ן ארבייטס-מיניסטער ווערט
פּעסענשעטעט, אז אין דעם איז פאראן
א ספעציעלע נויטווענדיגקייט. פאר נאכט
ארבייט מיט מען, לויט'ן געזעץ, באקומען
50 פראצענט מעהרער. זונטאג איז אן
אפלייגנאטארישער רוח-טאג פאר אלעס.
אויסנאמען קאנען געמאכט ווערען ווען
דער באראמער פון דער אונטערנעמונג
פארדערט אן אונאפהעלליכע ארבייט, אן
איבעריגס, ווי צום ביישפיל, ביי באנען,
פאסט און טעלעגראף, וואסער-לייטונג,
עלעקטרישע באליכטונג א. ד. ג.

פאר עובר זיין די כללים באקומען
די אונטערנעמונג ספעציעלע שטראפען.
די ארבייטס אינספּעקטאָרען, ספעציעלע
באמסטע פון ארבייטס מיניסטעריום,
דארפען אכטונג געבען, און דאס געזעץ
ווערען גארמאלען ארבייטס טאג און זונ-
טאג וואל אפגעהיט ווערען, די שול-
דיגע אונטערנעמונג איבערגעבען צום
גערדיקט. די פוילישע מאכט-ארגאניזא-
ציען גרויסע אויסמערקאמקייט, אז
דער זונטאג-רוח, וואס איז געצילט ספע-
ציעל אין די אידען, זאל שטרענג אָבער-
היט ווערען. זיי מאכען זיך אָבער גיט
זעהן, ווען די פאבריקאנטען און אונטער-
נעמער ברעכען כסדר דעם 8 שעה-דיגען
ארבייטס-טאג און דאס געזעץ וועגען
נאכט-ארבייט.

דאס א. ב. י. ט. נאך פון די רוסישע ציי-
טען איז ביי אונז געבליבען א געזעץ,
לויט וועלכען ביים אפואגען אן ארבייט-
ער פון די ארבייט, מוז מען איהם זייער
דעם מעלדען מיט צוויי וואכען פריהער.

אפשר וואלט געווען א פלאן?

(פאליטישע)

פון לעבעדיגען

סקאנדאלען, מאדערען און גיבות, פאלי-
טישע שווינדלען און מענטשליכע נידע-
רטעכטיקייטען — אָבער וועגען דאס
פיינע און דאס שטענע, דאס סאמע קערנ
דינסטע און לעבען, פארשווייגען זיי.

און איך פרעג: מענטשען ליבען זיך
דאך סאגנטיגליך — פאר וואס גיט
באריכטען פון מענטשליכע ליבעס?

פאר וואס זאל מען אָנשטאט גיט
סקאנדאלען בעסער גיט באריכטען, אז
היינט זיינען אויפיל און אויפיל יונגע
מיידלאך און בחורים, פול מיט פריה-
לינגניסט און ליבע, ארויסגעפאָהרען
אין די פארקס-און זיך געקושט?...

פאר וואס גיט דערצעהלען דער
וועלט וויפיל חתונות עס זיינען געפרא-
וועט געווארען נעכטען אָווענער? וויפיל
האגנימוס עס הויבען זיך אן היינט?

פאר וואס זאל מען אויך גיט לאָזען
וויסען, אז היינט איז געווען א בריח ביי
דעם און דעם?
און וואו זיינען די שמחות פון חתונות?
הבית'ן, פון אריינפיהרען גייע מעבעל?
און באמת איז דאך דאס דער עיקר
פון לעבען. ליבע, חתונות, בריח'ן און
חנכות הבית'ן — אָס דאס זיינען דאך
די הויפט-זאכען פון אונזער אָווענע.
און פאר וואס זאל מען אויך גיט
שרייבען אין די צייטונגען, למשל, אזא
שטיקעל גיט:

ווען איינער, וואס ליינעט יעדען טאג
„פרוס" צייטונגען, זאל וועלען אָנגעה-
מען די צייטונגס-נייטס אלס אפּשפּייגלונג
פון לעבען — דאן איז דאס לעבען
שרעקליך מיאוס און נידעריגערעכטיג, אזוי
פון עס וואלט נאך גיט כדאי געווען צו
לעבען.

יעדען טאג ברענגען די צייטונגען
זייס פון מאדערען, רציחות, גנבות, פא-
ליטישע און גיט פאליטישע סאנדאלען,
גערעכענען — און א שרעק כאפּט
אויף ארום ווען איהר פרענט צו איז
טאקע אמת דאס ווערטעל: אז א ציי-
טונג איז דער שפיגל פון לעבען...
דערהויפט די לעצטע צייט, ווען אויך
די פרויען האבען זיך שוין גענומען
מאדערען לינקס און רעכטס און מיט אזא
שרעקליכער בלוטיגדיגקייט און רציחה,
מיט בייס און האק.

נאך דאס גליק איז, זאג איך, וואס
די צייטונג איז גיט דער שפיגל פון
לעבען, און די גיט פון די צייטונגען,
אָס די צושטימטע און מיט צושטימטע-
טאלאנט באווייזטע גיט זיינען בלויז
דאס שוים פון לעבען, דער ציטער איבער
די כוואליעס, אָבער דער לעבען גומא,
דער אמת'ער ים מיט ווינע אמת'ע
כוואליעס איז נאך עפעס אנדערש...
די צרה מיט די צייטונגען איז, וואס
זיי פארצייענען און באריכטען פאר
דער וועלט בלויז קרימינאליטעט און

זאכען וואס איז גוט צו וויסען

אינסולין - דער נייער הייל מיטעל פאר צוקער קראנקהייט

ביי דעם יונגען קענעדער בירור, דר. פ. ג. בענטינג, איז געבאדען געווארען א געדאנק מיט דעם גרעסטען ענטווארפן האט ער דעם געדאנק געטראגן אין זיין דורך די פיר יאהר, וואס ער האט גע- דינט אויפ'ן פראנט אין דער מלחמה ווען ער האט זיך אומגעקערט, האט ער זיך געדאנק פארטרוט צו פראפעסאר מארעאד, פון דער יוניווארסיטי אויף טאראנטא, און אונטער פראפעסאר מארעאד'ס אפזיכטונג און מיט דער הילף פון א פריינד, דעם מעדיצינישען סטודענט מר. ס. ה. בעסט, און אנדערע, האט דר. בענטינג אנגעהויבן זיינע עקספערעמענטן אין מאי 1921.

דער רעזולטאט פון די עקספערעמענטן טען איז געווען די אנטדעקונג פון איינ- סולין און זיין אנטווערונג אין דער בא- האנדלונג פון צוקער קראנקהייט. נאך דעם ווי ער האט אויסגעפובליקט דעם מיטעל אויף זיך אליין, האט דר. בענ- טינג צום ערשטן מאל איינגעשפריצט דעם מיטעל אין א פאציענט פון דעם דויטשערלא האספאל אין טאראנטא, דעם 10טן יאנואר, 1922.

פון אים דער דאטע אן ווערט גערע- כענט די וויכטיגע ערפינדונג אין דער מאדערנער מעדיצין, וואס נישט האפנונג אזויפיל מענטשן, וואס ליידען פון צוקער קראנקהייט.

וואס איז אויפ'ס צוקער קראנקהייט אדער דייעביטיס?

אין קורצען איז אוממעגליך צו גע- בען א גענויע באגריף וועגן אים דער קראנקהייט, אבער וועגנסטענס קאן מען אנטווייזן, וואס זי איז אומגעפעהר.

דייעביטיס איז א קראנקהייט, וואס ווערט פארורזאכט פון אן אומבאדאנ- טען דער פארדאונג, פארזאנדלונג און אסימילירונג פון אונזערע קראכמאל שפיזען, און וואס פיהרט דערצו, אז עס באווייזט זיך א געוויסער מין צוקער אין די קערפערליכע אפפאלען. נאך דעם קומט א רייע פארשידענע סימפטא- מען און קאמפליקאציעס, וואס האבען טרויעריגע רעזולטאטען פאר דעם קראנ- קען.

ביי דער צוקער קראנקהייט קומט פאר אים, וואס: די קראכמאל שפיזען, וואס זיינען א גרויסער טייל פון אונזער

דיעטע, מאכען נישט דורך די געהעריגע כעמישע ענדערונגען און ווערען נישט ענדליך פארזאנדערט אין די איינפאל- כע פארטען, ווי עס איז געווענהייך דער פאל. אין די מעהרסטע פאלען קומט דאס פון א פעהלער אין דעם ארגאן, וואס איז באקאנט מיט דעם נאמען בויך- שפייער-דרוזע (פאנקרעאס).

צוקער קראנקהייט איז איינע פון די וועניגע, וואס פארמעהרען זיך, און וואס האט א סך מעהר קרבנות, ווי מען מיינט געווענהייך. פון דער סטאטיסטיק פון דער צענזוס-ביורא זעהן מיר, אז די טויזנטערסטע פון דער קראנקהייט פער 100,000 איינוואוינער, איז געשטייגן פון 10 ארום 19 ביז כמעט 19 פארלויף פון די יאהרען 1900 ביז 1915.

מר. דושאסלין, פון דער הארווארד מעדיקאל סקול, שאצט, אז עס זיינען היינט צו טאג ווארשיינליך פאראן אין די פאראייניגטע שטאטען א מיליאן מענטשן, וואס ליידען פון צוקער קראנ- קייט.

די צאל טויזנטפאלען פון אים דער קראנקהייט אויף דעם שטח פון די פאר- אייניגטע שטאטען אין 1921 איז געווען כמעט 15,000. ארום 1500 מענטשן זיי- נען פון אים דער קראנקהייט געשטאר- בען אין דער שטאט ניו יארק אין 1922.

אין משך פון די פארזאנדענע עס- ליכע יאהר האט מען א סך פארשוונען געמאכט פון דער קראנקהייט, און זעהר פיל פארטריטען איז געמאכט געווארען אין איהר היילונג, באזונדערס דורך די עטימישע מעטאדען. דאס איז א קראנק- הייט, וואס פאדערט פון דעם פאציענט פאלשטענדיגע קאאפעראציע און די ווי- ליגקייט אנטווערען א בעסערען ארט לעבען אין אלע פרטים, אויב נאך ער וויל פארהיטען זיין לעבען. מענטשען, וואס ווייסען גוט די קראנקהייט, ערקלע- רען, אז וואס פארשטענדיגער דער קראנ- קער איז אין זיין קאאפערירען מיט'ן דאקטאר און וואס מעהר ער איז וויליג זיך צו אינטערעסירען אין זיין אייגענעם צושטאנד, אלץ בעסער איז זיין אויס- זיכט געווען צו ווערען.

די רעטונג פון דעם צוקער קראנקען ווענדט זיך אן דעם, ווי ווייט ער וועט אפהיטען א שטרענגען רעזשים און ווי ווייט ער וועט נאכקומען די רענעלען פון היינענע און גוט איינגארדענע אלע זיינע ארבייטען.

די איינפיהרונג פון אינסולין אין דער באהאנדלונג פון צוקער קראנקהייט

האט נישט אזוי פיל געענדערט די פרייה- ערדיגע היילונג פון דער קראנקהייט, אבער דאס האט געגעבען דעם דאקטאר א הייל-מיטעל, וואס זאגט צו בעסערע רעזולטאטען אין א סך פאלען און נישט דעם פאציענט די מעגליכקייט בעסער צו פארדייען א גרעסערע קוואנטיטעט שפיזען, און דערביי ווערט נאטירליך פאר- בעסערט זיין פיזישער צושטאנד, און עס ווערט איהם געגעבען א גרעסערע מעג- ליכקייט צו פיהרען א ניצליך לעבען מיט מעהר קאמפארט.

וואס איז אינסולין און ווי אזוי ווערט עס באנוצט? דאס איז אזוי ווא- סערעל, וואס ווערט פארקויפט אין קליין נע פלעטיקען, עס ווערט געגעבען נאך אין היפעדערמישע איינשפריצונגען. אויב עס ווערט געגעבען דורכ'ן מויל, האט עס נישט קיין שום ווירקונג. עס ווערט צוגעגרייט פון דעם פאנקרעאס פון א רינד, דורך א לאנגע רייע כעמישע פראצעסען ווערט געמאכט אן עקס- טראקט פון דעם טייל פאנקרעאס, וואס רופט זיך "די אינזולען פון לאנגערהאנט". דער פראפארט ווערט גערייניגט, סטענ- דארדירט און סטעריליזירט. די איינ- שפריצונג פארורזאכט נישט קיין וועה- טאג און קיין לאקאלע אומבאדאנ- טען ווערט געמאכטען אין יוניטס, און די יוניטס ווערען באשטימט דורך עקס- פערימענטאלע ארבייט.

די דאזע איז דערביי א זעהר ווייכ- טיגע זאך. פאציענטען דארפען וויפיל עס איז נויטיג און נישט מעהר. וויפיל איז געפעהרליך, און צו ווייניג וועט נישט בריינגען קיין שום רעזולטאטען. ווי ווייט מיר ווייסען איצט, דארף מען עס איינגעמען כסדר, דאס מיינט, אז עס הייבט נישט די קראנקהייט, נאך עס שטעלט צו די פאנקרעאטישע אויסטיי- לונג, וואס פעהלט דעם קראנקען. פאר- ציענטען באקומען געווענהייך צוויי אדער דריי דאזעס א טאג.

די דיעטע ווערט דערנאך פארזוכט פארנערט, ביז וואסער דער צוקער ווערט ארויסגעווארפען. אויב מען קאן דעם פאציענט אונטער אזעלכע אומ- שטענדען געבען א דיעטע, וואס זאל איהם אויפהאלטען, דארף מען קיין איי- סולין נישט האבען. אויב אבער מען זעהט איין, אז ער קאן נישט געמען גענוג שפיז- אנטווערען די געהעריגע וואג און ענערגיע, דאמאלט קאן מען פארנערט- רען זיין דיעטע און צוגעבען אינסולין, און צוקער וועט זיך מעהר נישט באווייזען.

עס איז דאריבער א פראגע פון גע- בען דעם פאציענט די געהעריגע קוואנ- טיטעט און מין שפיזען מיט אדער אהן אינסולין און רעגולירען די דאזע. אים די פראצעדור איז נישט אזוי קאמפלי- צירט, ווי מען קאן מיינען. עס איז אבער אבסאלוט נויטיג צו באשטימען אים די פארשידענע פרטים, איידער מען באשליסט וועגען דער געהעריגער דאזע אינסולין, וואס א פאציענט קאן נעמען. עס איז ביי היינטיגען טאג שווער צו זאגען, וואס די ענדליכטיגע ווירקונג פון אינסולין איז: דאס הייסט, צו עס האט די סענדענץ צו היילען דעם פא- ציענט, אדער מען דארף עס איינגעבען דאס גאנצע לעבען, וועגנסטענס פון צייט צו צייט. אבער אזויפיל קאן גע- זאגט ווערען, אפילו ביי אונזער באגרי- נעצטער ערפאהרונג. פאציענטען, וואס האבען א געוויסע צייט גענומען אינס- לין, דארפען קיין גרעסערע דאזעס נישט נעמען. פארקעהרם, אין די מעהרסטע פאלען קאן מען נישט פארקלענערען די דאזעס. דאס איז א האפנונגספולער ציי- כען.

די פארטייטונג פון צוקער קראנקהייט

אין פונקט אזוי וויכטיג, ווי די היילונג, וואס פריהער מען באמערקט די קראנ- קייט און וואס מעהר מען נישט אכטונג אויף איהר אנטוויקלונג, אלץ נישט קאן מען זי פארהיטען. מען קאן אין אנהויב נישט באמערקען די קראנקהייט אהן אן אונטערזוכונג פון בלוט אדער פון דעם אפפאל פון די נירען.

דאס איז נישט א קראנקהייט, וואס אנטוויקעלט זיך איבער נאכט, דעריבער זיינען נויטיג לאבארטאטארישע אונטער- זוכונגען. באזונדערס וואס מען מוז בא- טאנען, אז צופיל וואג נישט א נייגונג פאר צוקער קראנקהייט. מענטשן, וואס ווע- רען פעט, קאנען לייכט אנטוויקלען די קראנקהייט. די וואס האבען אכטיגל וועגיגער וואג, ווען זיי זיינען איבער 35 יאהר אלט, לעבען לענגער. מען קאן נאך צוגעבען, אז געהעריגע איבונגען און געהעריגע היינענישע רענעלען זיינען אלעמאל ניצליך אין אים דעם פרט.

אינסולין איז א וויכטיגע אנטדעקונג און וועט אהן ספס א סך גוטס טאן דער מענשהייט.

(פאריין לענגוויש סטודיום)

פרעסערס פון קלאוס

ווייט וויסען דאס די ווייער ברעט- לאך צו פרעסען וועלכעס און בע- לייווע, וואס מיר האבען ביז איצט געמאכט מיט די צוגעשטעלע לי- ווענד אדער צוגעשלאגען אויף האלץ זיינען ערקלערט געווארען פון אונ- זער פעקטארי-דאקטאר פאר אום געזונד צו יוען, דען דער גערוך פון די צוואוואריסטע פער און די צופאר- רעטע האלץ קאן ברענגען צו קאנ- סאמפשאן.

וויס נאך אונזער נייעס פעטענט מיט די קופערנע לייווענד, וועלכע איז אנערקענט געווארען פון די גרעסטע עקספערטען אין וואשינג- טאן אלס העכסט סאניטארישע וויי- ער ברעטלאך.

צו באקומען ביי די
אמעריקאן פלאש און וועלכעס פרעס- באארד קאמפאני
123 פינפטע עוועניו ניו יארק
טעלעפאן אשלאנד 2220
מיר פארקויפען אויך די לייוועסט ספיל ספימערס. פרודקעט ספיס ספי- א גארטנע.
מיר האבען אויך פונקטונג סאשינס - די בעסטע אין מארקעט.

קויפט אויסשליסליך
אלעמביא סהעע
זוועטאטשני ששאי
וזהים רילי סהעע

פרעגט אייער שכן אין שאפ

צי ער ערהאלט די "גערעכטיגקייט" יעדע וואך, אויב נישט, זאגט אים, וואס ער דארף מאן אום ער זאל דאס יא קריגען.

טהוט דאס צוליב זיך

אויב איינער קריגט נישט די "גערעכטיג- קייט", איז אלעס וואס עס דארף געמאן ווע- רען איז זיך ווענדען צו דעם געקערטער פון לאקאל, אדער שרייבט דירעקט צו

ווייל ווען איינער לייגענט נישט די "גערעכ- טיגקייט" ווייס ער גאטירליך נישט וואס עס מוז זיך אין זיין יוגיאן און אין אלע אנדערע יוגיאנס, און מים אזא אייגענע איז אויף אזוי פיל שווערער זיך צו פאר- שמעזן און מאכעס מאל אונגעגליך אויסצוקומען.

Publication Dep't, I. L. G. W. U.
3 WEST 16th STREET, NEW YORK, N. Y.

דער ארבייטער רינג

אין דער גרעסטער און שפארקסטער ראדיקאלער אידישער ארבייטער ארגען אויף דער וועלט.

פארמאגט - \$2,500,000.00
מיטגלידער - 83,000
ברענטשעס - 740

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידי- שער ארגען, וואס האט אן אייגענעם סאניטאר- יום פאר זיינע קאנסאמפטיוו מיטגלידער.

מעמבערס ווערען אריינגענומען אין עלטער פון 18 ביז 45 יאהר.

אויב איהר ווייט נאך נישט קיין מיטגליד, שליסט זיך גלייך אן!

גאט וויסטיגסטע זיך ווענדען:

THE WORKMEN'S CIRCLE
175 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

(1) $\frac{1}{2} \leq \alpha \leq 1$ and $\frac{1}{2} \leq \beta \leq 1$ [illegible]

הערעכטיגקייט

ארבייטער פון אלע
לענדער, פאראייניגט
נייט אייד, און די
וועלט וועט זיין
איינער!

בעדכטיגקייט
ולא ארפה.
(אידיש, ב"ז, 8.)
18 מיי 1924
קייט האלט איך זיך
שטארק, און וועל
איהר נישט פארשטען.

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידים נארמענט וואידקערס יוניאן

Vol. VI. No. 17.

New York, Friday, April 25, 1924

1924

פרייטאג, 25

PRICE 3 CENTS

צום זעכציג-יאהריגען געבורטסטאג פון ש. יאנאווסקי, רעדאקטאר פון די „גערעכטיגקייט“

פון 20 יאהר צייט געטראגען אויף זיינע
הענט, און איהר דורכגעפירט דורך גאנץ
א סך שטורעם. די רעדאקציע פון דער
„פרייע ארבייטער שטימע“ האט זיך דער-
וואוסט פון וועמען, ווען עס איז יאנאו-
ווסקי'ס 60 יאהריגע געבורטסטאג און
צו דער געלעגנהייט איז אין דעם לעצ-
טען נומער פון דער צייטונג ערשינען א
ערסטאדליק, אין וועלכען אונזער רע-
דאקטאר ווערט זעהר הארציג באגריסט.
צו דער „פרייע ארבייטער שטימע“
האבען זיך אנגעשלאסען נאך א
דער צייטונגען. לעצטען פרייטאג האט
דער „פארווערטס“ געהאט א ספע-
ציעלען ערסטאדליק, אין וועלכען אונזער
רעדאקטאר ווערט הארציג באגריסט צו
זיין 60 יאהריגע געבורטסטאג.
דער „טאג“ פון לעצטען זונטאג זונ-
טאג האט געדרוקט א ספעציעלען ער-
סטאג, מיט א בילד פון גענאסע יאנאו-
ווסקי. דער ארטיקל, געשריבען פון א.
זעלדן, גיט אן אפשאצונג פון יאנאו-
ווסקי'ס פיל יאהריגע מעטיגקייט אין
דער ארבייטער באוועגונג און אויף דעם
ליטערארישען געביט, אלס רעדאקטאר
און יזשורנאליסט.
מיר וועלען א צווייטען מאל געבען
אויסצוגען פון די געדרוקטע זאכען, וואס
זיינען צו דער געלעגנהייט ערשינען
אין דער פרעסע. דא ווילן מיר זאגען,
(שלום אויף זייט 2)

פארשטאנען פרייטאג, דעם 18טען
אפריל איז גענאסע ש. יאנאווסקי, דער
רעדאקטאר פון די „גערעכטיגקייט“,
אלט געווארען 60 יאהר.
מיר מוזען מודה זיין, דאס פאר די
מיטארייטער פון אונזער רעדאקציע,
ווי אויך פאר אלע זיינע געהענעסע
פריינט אין אפיס פון אונזער אינטער-
נאציאנאל, איז עס געווען א סוד. גע-
נאסע, יאנאווסקי אלס א זעלטענער
אויסנאם אין דער שרייבער פראפעסיע,
האט פיינט צו רעדען פון זיך אליין און
באזונדערס האט ער פיינט צו רעדען פון
זיינע יאהרען, צו ארוועקטויזען זיין על-
טער. ער איז שוין, אמת א בן שישים,
אבער ער פיהלט קיין לאסט פון די יאהר-
רען. ער האלט זיך און פיהלט זיך נאך
יונג, איז פול מיט לעבען און ענערגיע
און די 60 יאהר זיינע געהען איהם
וועגן וואס אן. דאס רוב וויל ער נאך
נישט מען זאל וויסען, אז ער איז שוין
א בן שישים, און איז אונזער רעדאקציע
האבען מיר טאקע גאנץ נישט געוואוסט
הערפון. דעריבער שרייבען מיר היינט,
וואס מיר האבען געדארפט שרייבען ווע-
גען דעם מיט א וואך צוריק.
דעם סוד פון יאנאווסקי'ס 60 יאהר-
ריגען געבורטסטאג האט ארויסגעלאזען
די „פרייע ארבייטער שטימע“, די ציי-
טונג וואס יאנאווסקי האט געהאלפן
באשטעלען און האט איהר פאר א שיף

אנערקענונג

די ויסטע און די אנגענומענע מאמענטען אין לעבען פון
ווען ער פיהלט און קריגט די אנערקענונג פון זיינע מיטגענישען פאר
ער טוט.
דאס איז זיין שעהנסטער און גרעסטער לויב.
אבער זעהר וועניגע ווינען די גליקליכע, וואס קריגען אזא לויב פאר
ארבייט.
פון דעם קומט די אלגעמיינע אונזעריגענהייט מיט'ן לעבען. גאנץ פילע און
פילע מענטשן ווערען געפייניגט און גענאנט פון דעם געפיהל, אז דאס לעבען האט
זיי אפגענארט. דאס סאמע שעהנסטע אין לעבען איז זיי פארלירענע געווארען.
אין דער גרויסער שטאדט, פול מיט אויפיל מענטשן, פיהלען זיי זיך אזוי
איינזאם און עלענר, אזוי ווי זיי וואלטען געווען אין א וויסטע. זיי האנדערען נאך
דעם ווארימען, פריינדליכען האנדירוק, אבער זעלטען ווען געפיינען איהם.
די מענטשן ווינען ווירקליך צו בארויערען.
קיין באלוינונג אין געשטאלט פון געלד קען נישט פארנעמען דעם פלאץ פון דער
טיפער אנערקענונג פון אייערע מיטגענישען פאר אייער ארבייט. וואריים אין דער
געלדבאליונג, וואס איז נישט מעהר, ווי מסחר, האנדעל — דו טוט פאר מיר דאס
און דאס, און איך באצאהל דיר, און ווייטער ווינען מיר אויס מחותנים — פעהלט
דאס סאמע וויכטיגע, די נשמה פון אמת'ער פריינדשאפט. מעהר, דער דאזיגער
מסחר איז פונקט דער היפוך פון דעם פריינדשאפט'דיגסט. און דער הונגער נאך
פריינדשאפט, נאך אביסעלע אמת'ע, טירדעגפיהלטע אנערקענונג, איז אזוי גרויס,
אזוי שטארק, ווי דער פויזשער הונגער, אבער געראדע דער דאזיגער גרויסער גייס-
טיקער הונגער ווערט אין די מעהרסטע פעלע נישט באפרידיגט.
און עס איז ווירקליך צו בארויערען אט די מענטשן, וועמען נאכעלסטער גע-
פיהל ווערט פארהונגערט אין אונזער לעבען, וואו יעדער לעבט נאך פאר זיך; וואו
„אין מענטש דעם צווייטען איז א וואלף“, און וואו די גרויסע סימפאטיע פון מענ-
שען צו מענטשן איז אזא זעלטענהייט.

געוויס ווינען דא איינצעלע מענטשן, וועלכע נויטיגען זיך נישט זעהר שטארק
אין דער אנערקענונג פון זייערע מיטגענישען. דאס ווינען ריווען-מענטשן, גרויסע
נייסטער, וואס געפינען זייער פולע באפרידיגונג אין זייער אייגענעם באוואוסטזיין,
דאס ווינען לעבען איז פון גרויסער באדייטונג און ווערט פאר זייערע מיטגענישען.
די מענטשן קימערט נאך וועניג, צו זייערע אויפטאונגען ווערען פארשטאנען און
רעכטיג אפגעשאצט פון זייערע מיטגענישען, צו נישט. זיי ארט נישט אפילו, ווען זיי
ווערען מיטפארשטאנען און ווערען באשימט און אטאקירט פאר דאס, וואס זיי טוען.
אפט ווינען עס דוקא די פארפאלגונגען, וואס מאכען זיי נאך פעסטער, נאך ענד-
שלאסענער אין זייער אויסגעליכענע לעבענסוועג. אין זיך אליין געפינען זיי
דעם גרויסען כוח פון איבערצייגונג, וואס מאכט איבעריג פאר זיי די אנערקענונג
פון זייערע מיטגענישען. און מוזט און שטאלץ געהען זיי אן מיט זייער ארבייט.
עס איז דא איין שטימע, צו וועלכער זיי הערען זיך צו, און דאס איז די שטימע פון
זייער אייגענעם געוויסען, אז דאס, וואס זיי טוען, איז דעכט און גוט און וויכטיג.
די מענטשן אבער ווינען אויסנאמהם-מענטשן. דער געווענהליכער מענטש
איז נישט אזוי געבוט. פאר איהם איז זעהר שווער צו לעבען און צו טאן זיין אר-
בייט, ווען ער פיהלט נישט די נויטיגע ערמאנונגען אין דער סימפאטיע, אין דער
אכטונג, אין דער אנערקענונג פון זיינע מיטגענישען.
און נאך פילע, פילע מיט גוטע, נאכעלע שטרעבונגען, וואס פאנגען אן אזוי
גוט, פאלען אין מיטען וועג, ווערען ענטשושט, פארביסערט נאך דערפאר, ווייל זיי
געפינען נישט די נויטיגע אנערקענונג; ווייל פון אלע און אלץ ארום זיי וועהט מיט
דער איידיאלאגישער גלייכטיגקייט. און מיט גרויסען יאוש אין זייער הארצען
פארקירעווען זיי זיך אויף דעם וועג, וועלכער איז זיך צורויער געווען, ווען זיי זיך
גען נאך געווען יונג און נאכעל, און ווען זייער הארץ האט געשלאגען אזוי שטארק
פאר זייערע מיטגענישען.

דאס ווינען די קרבנות פון נידעריגענונג; דאס ווינען פארהונגערטע נשמות,
מיט וועלכע אונזער לעבען איז אזוי פול, און וואס איז איינע פון די פילע אור-
זאכען, וואס מאכען דעם וואגען פון אונזער פארשטירט זיך באוועגען אזוי לאנגזאם.

מיר ווינען נישט קאנן מיט א שטיקע ברויט, אום צו ערהאלטען דעם הונגעריגען
ביים לעבען. מיר האלטען אבער פאר אן איבעריגע זאך צו שענקען אונזער סימ-
פאטיע, צו צאהלען כאטש נאך אביסעלע דעם ציגן פון אנערקענונג צו די יעניגע,
וועלכע האבען אויסגעליכען דעם שווערען וועג אין לעבען, נישט נאך צו לעבען. פאר
זיך, נאך אויך פאר זייערע מיטגענישען. א ווארימער האנדירוק, א הארציגער יישר-
כח, דאס אלעס, אין וואס זיי נויטיגען זיך. דאס איז זייער נויטיגע שפייז, נאך
וועלכער זייער נשמה הונגערט אזוי שטארק. נישט זיי עס מיט'ן פולע הארצען, ווען
זיי האבען עס פארדינט.

קערדענשעל קאמיטע ביי דער ארבייט

די קערדענשעל קאמיטע וואס פרען
זינאן האט אפאיינטעט אויף דעם לעצ-
טען מיטינג פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו
באאדער האט אנגעפאנגען מיטען דינסטאג
אין דער מדינה אין אונזער אינטערנעשאנאל
נאל בילדינג. די קערדענשעל קאמיטע
באשטעהט פון די פאלגענדע מיטגלידער:
ווייס-פרעזידענט דזש. ברעסלאו פון
לאקאל 35, מערעמאן; דוד רובינסקי פון
לאקאל 10, מערעמאן; מאליסאני, פון
לאקאל 48, ניו יארק; משהאלס מארנא
לוי, פון לאקאל 22, ניו יארק; שער,
דזשיאנט באאדער פון שיאנא, און מיט
גארן, פון לאקאל 50, פילאדעלפא.

אונזערע לאקאלע פייערען ערשטען מאי דורך קאנצערטען און מאס-מיטינגען

געלאזט וויסען דערפון. נאך אנדערע פון
אונזערע לאקאלע וועלען געוויסען דאס
נערטאג פייערען דעם ערשטען מאי,
נאך זיי האבען פארשטעלט צו לאזען אינעם
וויסען און מיר קאנען דעריבער נישט
אנאנסירען ווען און וואו זייערע אונ-
טערהאלטונגען וועלען פארקומען. אט
זיינען די לאקאלע פון וועלכע מיר וויי-
סען:

לאקאל 1, אונזער קלאק אפערירי-
(שלום אויף זייט 5).

אינהאלט פאר צייכנים „גערעכטיגקייט“ נומער 17.

זייט 2. שיאנא פערדענשעל קאמיטע וואס פרען
זינאן האט אפאיינטעט אויף דעם לעצ-
טען מיטינג פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו
באאדער האט אנגעפאנגען מיטען דינסטאג
אין דער מדינה אין אונזער אינטערנעשאנאל
נאל בילדינג. די קערדענשעל קאמיטע
באשטעהט פון די פאלגענדע מיטגלידער:
ווייס-פרעזידענט דזש. ברעסלאו פון
לאקאל 35, מערעמאן; דוד רובינסקי פון
לאקאל 10, מערעמאן; מאליסאני, פון
לאקאל 48, ניו יארק; משהאלס מארנא
לוי, פון לאקאל 22, ניו יארק; שער,
דזשיאנט באאדער פון שיאנא, און מיט
גארן, פון לאקאל 50, פילאדעלפא.

אין אונזערע לאקאלע איז מען אפילו
איינער שטארק פארנומען מיט די פאר-
באדייטונגען צו אונזער קאנווענשאן, דאך
אבער האבען זיי נישט פארנעמען צו פיר-
רען דעם אינטערנאציאנאלען יום טוב,
דעם ערשטען מאי, דער יום טוב, וואס
איז א סימבאל פון פרייהייט און פעלקער-
פארברידערונג.
אין די אמאליגע יאהרען, ווען דער
ערשטער מאי פלעגט געפייערט ווערען
אין ניו יארק דורך מאסען-דעמאנסטרא-
ציעס, האבען די קלאקמאכער און די
אנדערע אינטערנאציאנאלע לאקאלע צוגע-
שטעלט די גרעסטע און איינדרוקספול-
סטע דעמאנסטראציעס אין דעם פאראן, וואס
האבען אלעמאל ארויסגערופען א סך בא-
גייסטערונג אין די קווארטאלען, וואו די
פראפעסיע האט מארשירט. און זינט
קיין מאסען-דעמאנסטראציעס ווערען
מעהר דעם טאג נישט געמאכט, האבען
אונזערע לאקאלע אלעמאל געפייערט דעם
1טען מאי דורך מאס-מיטינגען און סאג-
צערטען, און דאס ווערט אויך געטאן
דעם יאהר, כאטש אונזערע לאקאלע זיי
נען יאצט אזוי פארנומען מיט אונזער
קאנווענשאן. דער אירעאל פון פרייהייט
איז אלעמאל געווען דאס הייסע שטער-
בען פון אונזער מיטגלידערשאפט, און
פון אונזער ארגאניזאציע, און אונזער
קיינע אומשטענדען קאנען אונזערע לא-
קאלע דורכלאזען, זיך נישט צו בא-
טיליגען אין דער פייערונג פון ערשטען
מאי. און א נאכעם רייעה מאס-מיטינגען
און קאנצערטען זיינען פון אונזערע לא-
קאלע ארגאניזירט געווארען פאר קומענ-
דען דענערשטאג, דעם 1טען מאי, וואו
דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער יום-
טוב וועט געפייערט ווערען.
און אט איז א צעטעל פון די אלע
לאקאלע, וואס פייערען דעם ערשטען
מאי, און וואו די אונטערהאלטונגען זיי-
נען פארקומען. מיר מוזען אבער זאגען,
דאס מיר האבען פאר זיך דעם צעטעל
כלווי פון די לאקאלע וואס האבען אונ-

לאקאל 41 באשריט צו שאפען א פאנר צו זיכערען זיין עקזיסטענץ

די טאגערס, פליטערס און העכסטע
טייערע יוניאן, לאקאל 41, דער ניו יארק
לאקאל פון אונזער אינטערנעשאנאל
וואס איז נישט לאנג צוריק געגרינדעט
געווארען אין ניו יארק, האט לעצטען
דאנערשטאג, דעם 10טן אפריל, אפגע-
האלטען א געווענליכע ענטווארטישען מעס-
בערייטונג. אויף וועלכען עס זיינען
אויפגענימען און פארהאנדעלט געווארען
נאנט 100 איינצליכע פראגען.
זיי די לעצטע פון דער „געזעכטיג-
קייט“ ווייסען, האבען די ארבייטער פון
דעם פאך לעצטענס דורכגעפיהרט אן
ערפאלגרייכען געזעצאל-סטרייק. דער
סטרייק האט אונזערהאלטען בלויז עטליכע
טעג און האט זיך געענדיגט מיט א זיג
פאר דער יוניאן און פאר די ארבייטער
וואס זיערען באשעפטיגט אין יענע שט-
פער. די ארבייטער פון דעם פאך הא-
בען נאך דעם געלונגענעם סטרייק זיך
צוריקגעקערט צו דער ארבייט אין פאך-
שטענדיגע יוניאן-שטערן, אונטער בא-
דייטונג בעסערע ארבייטס-באדינגונגען
ווי זיי האבען פריער געהאט, און זיי
פארשטעהען, דאס אום ריזע ארבייטס-
באדינגונגען וואלען קענען ווי געהעריג
אנגעהאלטען ווערען, דאס די יוניאן זיך
בעסער באפעסטיגען, נישט נאר מאהאליש
נאר אויך פינאנציעל. און דאס איז
געווען איינער פון די פונקטען אויפן
טאג-אדרונג פון דעם מיטינג לעצטען
דאנערשטאג. דער מיטינג איז אפגע-
האלטען געווארען אין אוידיטאריום פון
דער גענעראל, 7 איסט 15טע סט.
ווייס-פרעזידענט דאס. האלבערין,
דער מענערשטער פון דעם אינטערנעשאנאל

אינטערנעשאנאל קאלענדאר

פון ה. סקולמאן.

היינטיגע וואך מיט 12 יאחר צוריק

אדער אנדער באק. ביזנעס-אידענטישע פון
דער מאטערס יוניאן. ווערס אויסגעשלאסען
אלס פעסטער פון לאקאל 30 דערפאר, וואס
ער נעמט אן א שטעלע אלס פענערשטער פון
דער יוניאן קלעב און סוף פאנעקסטוי-
רעס אפטיילונג.

באשטע פון אונזער אינטערנעשאנאל
דאנערשטאג אויך מיט קייט, און אונזער
רין פון אונזער יוניאן, וועלכע געפינען זיך
אין מאנעמאנט, מישיגען, וואס עס ווערט נאך
געפירט א סטרייק ביי די קאלעסיון קארטעס
קא. נוצען אויס ווער ליידיגע צייט צו שני-
סירען פאר די קאנדידאטען פון דער סאצי-
אליסטישער פארטיי, און א דאנק ווער שני-
טאזיע ווערען ערוועהלט צוויי סאציאליסטי-
שע אלדערסען און דער מעיאר פאלט דורך
מיט בלויז עטליכע שטימען.

דער סטרייק ביי דער ס. איטאן קא. פון
טאראנטא, איז אין פולען גאנג. געווענע
טאראנטא קארטעס, וועלכע ארבייטען
אין ניו יארק, אונזערע זיך אין א שט-
ציעקע קאמיוניטע דאס צו זאכלען שטייע פאר די
טאראנטא סטרייקערס.

פענער און הענדלער, צוויי פרעסער, בא-
שעפטיגט ביי דער פירשט פראסט בראדוועי,
300 ריווינגטאן סטריט, האבען אין איין וואך
צייט פארדינט הונדערט און אכט דאלאר.
עס ווייזט זיך צוריק, אז נישט נאר האבען
זיי געארבייט פון שטיק, נאר ווער ארבייט-
טאג פלעגט זיך אפשאנען פינף און פארטאג
און זיך ענדיגען שפעט אין אבענד. די יו-
ניאן האט זיי געהייסען פארלאזען דעם שט-
און זיך זוכען דאסעלבע ערנע אנדערש, וואו
סוף ארבייט קירענע שטונדען.

„ענקעל דער שמיד“

די ווילנער טרופע, וואס שפילט יעצט
מיט ערפאלג אין דעם אויפגאנג פלייס
מעטא, פיהרט אויף דור פינאנסי-
באוואוסטע דראמע „ענקעל דער שמיד“.
דיוע דראמע איז מיט יאחרען צוריק
געשפילט געווארען פון דעם פארשטא-
בענעם, באריהטען אקטאָר דוד קעס-
לער, און זייט דאן איז זי אין א מעריקע
נישט געשפילט געווארען.
די „ווילנער“ פיהרען נאטירליך אויף
די פיעסע אויף זייער אייגענארטיגען
שטייגער. די פיעסע וועט געשפילט
ווערען דעם שבת און זונטאג, מאטע-
און אונדער.

וויסנט איהר, אז —

א בילד פון דעם אויפגען לעבען אין
רוסלאנד און וועלכע וועט באווייזען די רי-
אנגען, וואס די פאנאטעטישע האבען
אויפגעלאזען און די ערשטע רעוואלוציאנען
פון צוריקוואפונגען דאס לאנד וועט קיר-
ליך געבראכט ווערען שטער? וויסנט איהר,
פון ווען איהר רויכערט מורד מערקטען מי-
גארעס רויכערט איהר די בעסטע 100 פרא-
געס רויכע שטיקע מאכט?

דזשער פון דעם לאקאל, ברודער לעב-
קאוויטש איז הארציג אויפגענומען גע-
ווארען פון די פארזאמלעטע מיטגלידער.
ווען עס איז אויפגענומען געווארען
די פראגע ווי צו באפעסטיגען דעם לא-
קאל פינאנציעל, איז געמאכט געווארען
א פארשלאג, דאס די מיטגלידער פון
דער יוניאן וואלען זיך טעקסען מיט איין
טאג ווייזשעס פאר א יוניאן-פאנר, און
דער פארשלאג איז אפגענומען געווארען
מיט פיל ענטווארטישע. דאס מיטגליד-
ר, אז דער ניו יארק לאקאל 41 וועט באלד
זיין פינאנציעל גוט באפעסטיגט.
אויף דעם מיטינג איז אפגעסירט גע-
ווארען, דאס דער לאקאל האט שוין
איצט זיין אייגען אפיס. דער אפיס גע-
פינט זיך אין 3 וועסט 21טע סטריט.
דאס איז אויך דאס גענוג פלאץ פאר די
מיטינגען פון דעם לאקאל. שוועסטער

פערע פריד איז ערוועהלט געווארען
אלס סעקרעטער פון דעם לאקאל.
אויף דעם מיטינג זיינען אויך גע-
מאכט געווארען וואהלען פאר צוויי דע-
לעגאטען צו דער קאנווענשאן פון אונ-
זער אינטערנעשאנאל און ווייס-פרעזי-
דענט דאס. האלבערין איז מיט גרויס
באפאל ערוועהלט געווארען אלס איי-
נער פון די דעלעגאטען פון דעם לאקאל
צו דער קאנווענשאן. די מיטגלידער פון
דעם לאקאל האבען געוואלט ארויסוויי-
זען עפענטליך זייער אנערקענונג צו
ברודער האלבערין פאר זיין טיכטיגער
ארבייט צו אונזערע יוניאן-ווער זייער יוניאן
און זיי האבען מיט באנייסטערונג גע-
שטימט, ער זאל זיין איינער פון די
וואס וועלען זייער לאקאל פארטרעטען
אויף דער נעקסטער קאנווענשאן פון
אונזער אינטערנעשאנאל.

שוין העכער צוויי מיליאן דאלאר

עצמע וואך איז געווארען דריי מאנאטען זינט עס האט זיך גע-
עפענט די אינטערנעשאנאל יוניאן באנק. דיוע דריי מאנא-
טען האבען באוויזען, אז אונזער ארבייטער באנק איז געבויט
אויף א פעסטען פונדאמענט און איז פארזיכערט מיט אמת'ן
ערפאלג.

לעצטען מאנאטאג אוועג האט די באנק געשלאסען די ביכער
מיט „עסעסס“ פון העכער צוויי מיליאן דאלאר. קיין אנדער באנק
פון דעם זעלבען סארט האט צו ענדע פון דריי מאנאטען נישט געקענט
ווייזען אזא ערפאלג. יעדער דעפארטמענט פון באנק איז אין פולען
גאנג און ארבייט מיט דעם פולען צומרויען פון די ארבייטער און ביר-
געסלייט פון ניו יארק.

טויזענד צוויי הונדערט און דריי און פופציג פריינד האבען
מיט אונז געעפענט סיווינגס דעפארטמענט. זיי קריגען 4 פראצענט
אינטערעסס. זיי האבען די זיכערהייט פון א האלבען מיליאן דאלאר
קאפיטאל און סוויפאלס און א פערסעל מיליאן אונזערע אירישע
ארבייטער. זיי האבען אויך אויסגעפונען די רשיעלע און בירערליכע
באהאנדלונג וואס די באנק לייסטעט צו אלע זיינען דעפארטמענטס.

זעס הונדערט און איין און פופציג פערזאנען און קארפאראציעס
האבען געעפענט ביזנעס אקאונטס מיט אונזער באנק. זיי האבען אלע
באקוועמליכקייטען, וואס אנדערע באנקען גיבען, און אויסער דעם 2
פראצענט אויף ווערען באלאנסען איבער טויזענד דאלאר.

טויזענדע מענשען האבען זיך באנוצט מיט אונזער פאָרעין דע-
פארטמענט צו שיקען געלד צו זייערע קרובים אין אייראָפּא. פאר דער
קורצער צייט פון איהר עקזיסטענץ האט די באנק איבערגעשיקט
אמעריקאנער דאלארס אין אלע לענדער פון יוראָפּ און האט שוין
באקומען הונדערטער רעסיסס. פאר אלע וואס שיקען געלד איז די
אינטערנעשאנאל באנק די רשיעלסטע, די שנעלסטע און די ביליגסטע.
די באנק פארקויפט אויך שופסאקארטען און סוף א סך אנדערע
זאכען צו באדינען איהרע קאסטאמערס.

יעדע אַרנאָיאַציע וואס איז פארבונדען מיט דער באנק, די
אינטערנעשאנאל ליידישע גארמענט ווארקערס יוניאן, דער דאָזיגער
באָרד פון די קלאָס מאַכער, די קעפּ מיטגלידער, די מענ-
סי לענדער גודס ווארקערס און אלע אנדערע באַטראַכטען עס פאר
זייער אמביציע צו מאכען דיוע באנק די בעסטע און שטארקסטע אר-
בייטער באנק אין ניו יארק. און ביי דער ענדע פון די ערשטע דריי
מאנאטען פון איהר עקזיסטענץ האט זי פון טיפּען הארץ אלע איהר
רע פריינד וואס האבען געהאלטען מאכען דיוע באנק פאר אזא גרוי-
סען ערפאלג.

ברענגט אונז אייער סיווינגס דעפארטמענט, מיר ווע-
לען אייך צאלען פראצענט פון דעם ערשטען אפריל.

שיקט דורך אונז אייער געלד צו קרובים אין יוראָפּ,
איהר וועט זעהן ווי שנעל און ראייעל דאָס ווערט פון
אונז געמאָן.

פאטראניזירט די אינטערנעשאנאל יוניאן באנק
אויף אלע מעגליכע וועגען.

International Union Bank

21st Street and 5th Ave. New York City